

לביא, זכויות אזרח, מינהל תקין ועידוד ההתיישבות, ע"ר 580624724

ע"י עו"ד יצחק בם מרח' הגורן 5, אפרת
טל' 077-8150041, פקסמייל 026738931 ; סלולר : 0547546790
דוא"ל itzikbam@gmail.com (העותרת)

נגד

1. **שר החוץ**
2. **ממשלת ישראל**
3. **ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי (הקבינט המדיני-ביטחוני)**
ע"י פרקליטות המדינה, מח' בג"צים
רח' צלאח-א-דין 29, ירושלים,
טל : 02-6466950, פקס : 02-6467011
(המשיבים)

עתירה דחופה לצו על תנאי ובקשה לצו ביניים

זוהי עתירה לצו על תנאי שנלווית לה בקשה לצו ביניים ולצו ארעי.

בית המשפט הנכבד מתבקש להוציא תחת ידיו צו על תנאי שיורה למשיבים לבוא וליתן טעם :

- מדוע המשיבים לא יימנעו מהמשך כל משא ומתן עם לבנון, במישרין או בעקיפין, כל עוד בישראל מכהנת ממשלת מעבר, זולת אם יתקבל לכך אישור הכנסת מראש.
- לחילופין, מדוע המשיבים לא יימנעו מלחתום בכל דרך שהיא, ואף בראשית תיבות, במישרין או בתיווך צדדים שלישיים, בכל הסכם שהוא ביחס לקביעת גבולות האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל בים, כל עוד מכהנת בישראל ממשלה שאינה זוכה באמון הכנסת, זולת אם יתקבל לכך אישור הכנסת מראש.
- לחילופין, מדוע המשיבה 2 לא תימנע מאשרור כל הסכם, או קבלת כל החלטה, בכל צורה שהיא, בנוגע לקביעת גבולות האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל בים, כל עוד מכהנת בישראל ממשלה שאינה זוכה לאמון הכנסת, זולת אם יתקבל לכך אישור הכנסת מראש.
- לחילופין, מדוע כל הסכם ביחס לגבולות האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל בים לא יונח על שולחן הכנסת שבועיים עובר לאשרורו על ידי הממשלה.

כן מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו ביניים שיורה למשיבים שלא לקדם משא ומתן, לא לחתום ולא לאשרר שום הסכם, בכל צורה שהיא, הנוגע לקביעת גבולות האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל בים, עד למתן פסק דין בעתירה.

כן מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו ארעי במעמד צד אחד שימנע כל חתימה על כל הסכם שהוא, בכל צורה שהיא, עד לדיון בבקשה לצו ביניים.

אלה נימוקי העתירה

א. תמצית

1. בין ישראל ללבנון קיימת מחלוקת ביחס לגבולות האזור הכלכלי הבלעדי של כל מדינה בים התיכון. בהתאם לעמדת ישראל כפי שנקבעה בהחלטת ממשלה, קו הגבול הצפוני של האזור הכלכלי הבלעדי עובר בין קצה גבול המים הטריטוריאליים לנקודה מס' 1 בים התיכון. לעומת זאת, לבנון קבעה בצו נשיאותי כגבול האזור הכלכלי הבלעדי לו היא טוענת כקו הנמשך עד לנקודה מס' 23 במפה בים התיכון, הנמצא דרומית לקו לו טוענת ישראל.
2. בין שתי המדינות החל משא ומתן בתיווך אמריקני, כאשר במהלך משא ומתן, על פי פרסומים לבנוניים, לבנון הקשיחה את עמדתה וטענה כי הגבול הדרומי של האזור הכלכלי הבלעדי שלה נמצא אף דרומית מנקודה מס' 23 עליו הצהירה, וקו הגבול עובר בנקודה מס' 29.
3. משא ומתן בין המדינות התקדם, כך לפי מקורות רשמיים, וישראל העבירה ללבנון באמצעות תיווך אמריקני את הצעתה הסופית ביחס לקביעת הגבול הצפוני של האזור הכלכלי הבלעדי. ראש ממשלת המעבר התבטא, כי לפי הייעוץ המשפטי, ההסכם הנרקם אינו מצריך את אישור הכנסת.
4. במקביל, בישראל שונתה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה שחייבה להניח הסכמים בינלאומיים על שולחן הכנסת.
5. הממשלה המכהנת כעת בישראל היא ממשלת מעבר, שאינה זוכה באמון הכנסת. בהיותה ממשלת מעבר, תחום פעולתה של הממשלה צר – אין היא רשאית לעשות צעדים בלתי הפיכים שיכבלו את הממשלה שתבוא אחריה.
6. חתימה על הסכם, או מתן התחייבות של הממשלה, או קבלת החלטה על ידה, ביחס לגבול האזור הכלכלי הבלעדי הישראלי, גם בלא אשרור הסכם או התחייבות על-ידי הממשלה, עלולה להוות צעד בלתי הפיך. גם בלא אשרור, בהתאם לסעיף 18 לאמנת וינה בדבר דיני אמנות, אשר משקף לדעת רוב המלומדים את הדין המנהגי, מדינה החותמת על אמנה מחויבת שלא לפעול באופן שיסכל את תכליתה. למשל, אם יחתמו המשיבים על הסכם עם לבנון ביחס לגבולות האזור הכלכלי הבלעדי הדבר יחייב את ישראל להימנע מניצול משאבי טבע בשטח שחתימת ההסכם ישראל ויתרה על טענותיה לגביו.

7. קל וחומר, אשרור ההסכם בידי ממשלה הופך את ההסכם למחייב במישור הבינלאומי. כלומר, אשרור ההסכם בידי הממשלה היוצאת יכול בהכרח כל ממשלה שתבוא אחריה. אולם הממשלה שאינה נהנית מאמון הכנסת אינה רשאית ליטול התחייבויות במישור הבינלאומי שיכבלו את המדינה ואת הממשלות הבאות.
8. גם בלא אשרור הסכם, ואף בלא הסכם פורמלי, שינוי הגבולות של האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל במימי הים התיכון בידי ממשלת מעבר עלול להיות צעד בלתי הפיך שייעשה על ידי ממשלה שאינה זוכה לאמון הכנסת.
9. כאשר בממשלת מעבר עסקינן, שומה עליה להימנע מחתימה ומאשרור הסכם בינלאומי כה חשוב, או מקביעה של גבולות האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל בים, למצער עד אשר יונח הוא על שולחנה של הכנסת ויזכה לאישורה.
10. קל וחומר, מקום שגבולות האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל נקבעו בהחלטת ממשלה 3452 הרי לא ניתן לשנות את הגבול אלא בהחלטת ממשלה ובהחלטת וועדת השרים לביטחון לאומי אין די.
11. העותרת שומרת לעצמה את הטענה, כי הסכם בדבר ויתור על שטח באזור כלכלי בלעדי של ישראל כפי שנקבע בהחלטת ממשלה 3452 טעונה הליך לפי חוק סדרי שלטון ומשפט (ביטול החלטת משפט, שיפוט ומנהל), תשנ"ט-1999. ברם, עמדת העותרת הנה כי הממשלה שאינה נהנית מאמון הכנסת אינה רשאית לחתום על אמנה בעניין בעל חשיבות ואשר כוללת ויתור באזור כלכלי בלעדי של ישראל. לכן, מתייתר לעת עתה הדיון בתחולת חוק סדרי שלטון ומשפט על ויתור באזור הכלכלי הבלעדי.

ב. הצדדים לעתירה

12. העותרת הנה עמותה ציבורית המתמקדת בפעילות משפטית למען חיזוק ההגנה על זכויות האזרח, הקפדה על מינהל תקין ושקוף ועידוד התיישבות יהודית בכל חלקי ארץ-ישראל.
13. המשיב 1, שר החוץ, הנו המוסמך מטעם ממשלת ישראל להתקשר בהסכמים בשמה של המדינה.
14. המשיבה 2, ממשלת ישראל, הנה האורגן המוסמך מטעם המדינה לאשרר הסכמים בינלאומיים. אישרור ההסכם בידי הממשלה מחייב את המדינה במישור הבינלאומי.
15. המשיבה 3 הנה ועדה סטטוטורית לפי סעיף 6 לחוק הממשלה, אשר צפויה לדון בהסכם עם לבנון בעניין תחום גבולותיו של האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל.

ג. רקע עובדתי

16. ברכה רבה נפלה בחלקה של ישראל ובסמוך לחופיה נמצאו מאגרים גדולים של גז טבעי. מאגרי הגז נתגלו מחוץ למים הטריטוריאליים, אך בתוך אזור הכלכלי הבלעדי שאל מול חופי ישראל.

17. האזור הכלכלי הבלעדי (Exclusive Economic Zone), או המים הכלכליים, הנה רצועת חוף ברוחב של מאתיים מייל ימי, אשר בה למדינה, מכוח ריבונותה, הזכות הבלעדית לנצל משאבי טבע בקרקעית הים.

18. סוגיית האזורים הכלכליים הבלעדיים מוסדרת במשפט הבינלאומי באמנת האומות המאוחדות לדיני הים (United Nations Convention on the Law of the Sea) משנת 1982 (להלן: האמנה לדיני הים). ישראל אינה צד לאמנה, אך הוראותיה לרוב משקפות את המשפט הבינלאומי המנהגי.

19. בהתאם לסעיף 57 לאמנה לדיני הים, האזור הכלכלי הבלעדי של כל מדינה חופית משתרע על מאתיים מיילים ימיים מקווי החוף שלה. סעיף 59 לאמנה קובע, כי מחלוקות ביחס לתיחום האזורים הכלכליים הבלעדיים יפתרו "on the basis of equity and in the light of all the relevant circumstances, taking into account the respective importance of the interests involved to the parties as well as to the international community as a whole".

20. תיחום הגבול הצפון-מערבי של האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל בים התיכון מערב שתי מדינות נוספות – לבנון וקפריסין. בשנת 2007 נחתם הסכם לתיחום האזור הכלכלי הבלעדי בין לבנון לקפריסין, [אשר בו נקודת קצה הדרום מערבית של האזור הכלכלי הבלעדי שלו טענה לבנון צוינה כנקודה מס' 1 במפה מס' 183 של הימיה הבריטית (להלן: מפת הימיה הבריטית), אשר נקודות ציון הגאוגרפיות שלה הן $33^{\circ}38'40''$ קו רוחב צפוני ו- $33^{\circ}53'40''$ קו אורך מזרחי. ההסכם לא אושר על ידי הפרלמנט הלבנוני.

21. ביום ה-24.08.2010 לבנון מסרה לאו"ם הודעה ביחס לגבול הדרום מערבי של האזור הכלכלי הבלעדי לו היא טוענת. במסגרת אותה הודעה, לבנון טענה כי נקודת הקצה הדרום מערבית של אזור הכלכלי הבלעדי שלה היא נקודה מס' 23 במפה של הימיה הבריטית, אשר נמצאת דרומית יותר מנקודה מס' 1 ונקודות הציון שלה הן $33^{\circ}31'51''17$ קו רוחב צפוני, $33^{\circ}46'08''78$ קו אורך מזרחי. לבנון השלימה את הודעתה בהודעה נוספת ביחס לגבול המערבי של אזור הכלכלי הבלעדי שלה מול קפריסין, אשר נקודת הקצה הדרומית שלה היא נקודה מס' 23 במפה של הימיה הבריטית. (הודעות לבנון לאו"ם מצ"ב – נספח 1).

22. ביום ה-17.12.2010 נחתם הסכם בין ישראל לקפריסין בדבר תיחום האזור הכלכלי הבלעדי בים התיכון. לפי ההסכם, הקצה הצפון מערבי של האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל היה נקודה

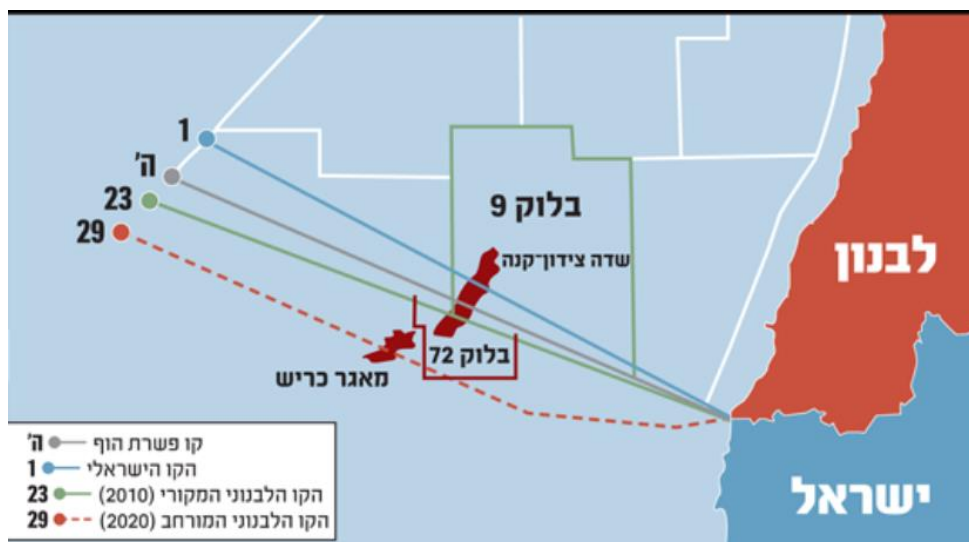
מס' 1 במפת הימייה הבריטית. ההסכם אושרר ופורסם בכתבי אמנה. (ההסכם מצ"ב – נספח 2).

23. ביום ה-10.07.2011 קיבלה הממשלה החלטה מס' 3452 שעניינה "קביעת קו התיחום הימי הצפוני של מימי החופין והאזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל בים התיכון". בהתאם להחלטת ממשלה, הנקודה הצפון מערבית של תחום האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל הנה נקודה מס' 1 במפת הימייה הבריטית. (החלטת ממשלה מצ"ב – נספח 3). ההודעה על קביעת תחום האזור הכלכלי הבלעדי נמסרה למזכירות האו"ם ביום ה-12.07.2011. (ההודעה למזכירות האו"ם מצ"ב – נספח 4).

24. ביום ה-01.10.2011 הוציא נשיא לבנון צו מס' 6433, אשר קובע את נקודה מס' 23 במפת הימייה הבריטית כנקודת הגבול הדרום-מערבית של אזור הכלכלי הבלעדי של לבנון. הצו, יחד עם לוח הקואורדינטות ומפה הופקד באו"ם ביום ה-14.11.2011. (הצו, רשימת הקואורדינטות והמפה מצ"ב – נספח 5).

25. בין ישראל ולבנון נגלעה אפוא מחלוקת ביחס לתחום האזור הכלכלי הבלעדי של המדינות. השווה בין המפה לה טוענת ישראל לבין המפה לה טוענת לבנון יוצרת משולש בשטח כ-850 קמ"ר, אשר קודקודיו הם נקודה B1 במפת הימייה הבריטית (מול ראש הנקרה/נקורה) במזרח ונקודות 1 ו-23 במפת הימייה הבריטית במערב.

מכיוון שמפה אחת טובה מאלף מילים, הרי המפה (מתוך אתר גלובס, 21.6.22) :

26. ביום ה-14.10.2020 שגרירות ארה"ב בישראל פרסמה הודעה רשמית, לפיה החלו שיחות בין ישראל ללבנון, בתיווך אמריקני במגמה להגיע להסכם בעניין הגבול הימי בין שתי המדינות. (ההודעה הרשמית מיום ה-14.10.2020 מצ"ב – נספח 6).

27. משא ומתן לא התנהל באופן ישיר, אלא באמצעות דילוגים של מתווך אמריקני. ביום ה-01.10.2022 ההצעה הסופית הועברה על ידי המתווך האמריקני באמצעות שגרירת ארה"ב בלבנון לנשיא לבנון מישל עאון (מצ"ב – נספח 7).

28. ביום ה-02.10.2022 ראש ממשלת המעבר לפיד אמר בפתח ישיבת הממשלה (מצ"ב – נספח 8) את הדברים הבאים, מהם ניתן ללמוד כי ההסכם נמצא לקראת חתימה והדיון הוא "על הפרטים האחרונים":

"במהלך סוף השבוע התקבלה בלבנון ובישראל הצעת המתווך האמריקאי להסכם על הגבול הימי בין שתי המדינות. אנחנו מנהלים דיונים על הפרטים האחרונים, כך שאי אפשר עדיין לברך על המוגמר, אבל כפי שדרשנו מהיום הראשון ההצעה שומרת על מלוא האינטרסים הביטחוניים מדיניים של ישראל, וגם על האינטרסים הכלכליים שלנו.

יותר מעשר שנים ישראל ניסתה להגיע לעסקה הזו. ביטחון הצפון יחזק, אסדת כריש תפעל ותפיק גז, הכסף ייכנס לקופת המדינה והעצמאות האנרגטית שלנו מובטחת. זוהי עסקה שמחזקת את הביטחון הישראלי ואת הכלכלה הישראלית."

29. באותו יום פרסם שר הביטחון בחשבונותיו ברשתות החברתיות את ההודעה, לפיה ההסכם, אם ייחתם, יוצג לציבור ויונח על שולחן הכנסת "בהתאם להנחיות היועמ"שית". (ההודעה מצ"ב – נספח 9).

30. אין לדעת על איזו הנחיית יועמ"שית כתב שר הביטחון. מה שידוע הוא, שבראיון לעיתונאי האתר "כיכר השבת" מיום ה-2 באוקטובר, ראש הממשלה אמר בקולו, כי לפי עמדת הייעוץ המשפטי, אין צורך באישור הכנסת להסכם. באותו ראיון ראש הממשלה גם רמז לתוכן ההסכם בזו הלשון:

"היה שטח מחלוקת, וכמו בכל משא ומתן היה דיון לכאן או לכאן, יש בו שדה גז, בשדה זה תהיה כנראה אסדה לבנונית והם ישלמו לנו את החלק בשדה שנמצא בשטח הימי הישראלי."

(כתבה עם תמליל הראיון מצ"ב – נספח 10; דיסק עם הראיון בקולו של רוה"מ מצ"ב – נספח 11)

31. בד בבד עם המתקפה ההסברתית של ראש הממשלה ושריה, נקבעה ישיבת וועדת שרים לביטחון לאומי ליום חמישי ה-6 באוקטובר, מייד אחרי יום הכיפורים.

32. לא היה טעם לעסוק בהשתלשלות העניינים אלמלא הייתה זו שעה רגילה. אך אין זו שעה רגילה – ביום ה-30 ביוני 2022 התקבל בקריאה שלישית החוק לפיזור הכנסת העשרים וארבעה והממשלה המכהנת בישראל מאז היא ממשלת מעבר (או הממשלה היוצאת – המונחים

משמשים בערבוביה), אשר אינה מכהנת מכוח אמון הכנסת (שהתפזרה) ואשר פסיקת בית המשפט העליון הגבילה את מתחם פעולתה מחמת הגרעון הדמוקרטי בו היא נמצאת ומחשש למחטפי בחירות.

33. בד בבד עם התקדמות משא ומתן הכינה היועצת המשפטית לממשלה את התשתית המשפטית לאישור ההסכם בידי הממשלה ללא מעורבות הכנסת. ביום ה-14 באוגוסט 2022 פורסמה באתר משרד המשפטים הנחיה מס' 10.300 – הנחיה חדשה של היועצת המשפטית לממשלה שעניינה "התקשרות המדינה בהסכמים בינלאומיים ועבודה משפטית במסגרת גופים בינלאומיים". לפי ההנחיה, היא באה להחליף את הנחייה 64.000 הוותיקה של היועץ המשפטי לממשלה. בהנחיה לא נזכרת אף לא במילה אחת חובת ההנחה של אמנות על שולחן הכנסת עובר לאשרורן. (הנחיה 10.300 מיום ה-14.08.2022 מצ"ב – נספח 12).

34. היא גם לא מזכירה את הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 64.000 מיום ה-1 באוגוסט 1984, המחייבת הנחה של אמנה על שולחן הכנסת עובר לאשרורה על-ידי הממשלה. אולם, עם פרסום ההנחיה החדשה, הנחיה 64.000 הורדה, או שמא הועלמה, מאתר משרד המשפטים ואין למצוא אותה אף לא בהנחיות ההיסטוריות באתר המשרד. המתעניין בה צריך לטרוח למוסד עתיק שהתמעטו הפוקדים אותו משפשו המאגרים המשפטיים – ספריית משפטים. (צילום של הנחייה 64.000 מצ"ב – נספח 13).

35. על ידי שינוי ההנחיות ופרסום הנחיה חדשה, היעוץ המשפטי לממשלה הכין לכאורה את הקרקע לאשרור ההסכם עם לבנון בלא הנחתו על שולחן הכנסת תחילה.

36. על מנת להשלים את התמונה נאמר, כי ביום ה-07.07.2022 הוציא המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט בינלאומי), ד"ר גיל-עד נועם, מכתב ובו הנחיות הנוגעות להתקשרות המדינה בהסכמים בינלאומיים בתקופת הבחירות. במכתב נאמר, כי ככלל עדיף לעכב את החתימה על הסכם בכמה חודשים, אולם יתכנו מקרים "בהם יצדיק מכלול השיקולים את קידומו של ההסכם". המכתב מביא שורה של שיקולים המושכים לכיוונים שונים, חלקם ברורים יותר (כגון מידת הכבילה שיכבול את ההסכם את הממשלות הבאות, או השאלה האם העבודה על ההסכם החלה לפני תקופת ממשלת המעבר) חלקים עמומים יותר (כגון האם הימנעות מפעולה תפגע באינטרס ציבורי, או האם קיים אינטרס מדיני או מקצועי מובהק המצדיק את קידום ההסכם בתקופת הבחירות). בסופו של דבר, מכיוון שלא ברור מן המכתב מה המשקל שיש לייחס לכל אחד מן השיקולים הרבים והמגוונים המנויים בו, יש לחוש שמא המכתב לא אומר מאומה. (המכתב מיום ה-07.07.2022 מצ"ב – נספח 14).

ד. מיצוי ההליכים בידי העותרת

37. משרבו הדיווחים כי נרקחת עסקה לקביעת הגבול הימי עם לבנון בממשלת מעבר, פנתה העותרת ביום 2.8.22 בדחיפות אל ראש ממשלת המעבר, ח"כ יאיר לפיד, אל ראש הממשלה

החלופי, ח"כ נפתלי בנט, ואל היועצת המשפטית לממשלה, עו"ד גלי בהרב-מיארה, בדרישה להתנות את ההסכם המתגבש בין ישראל ללבנון בהסכמת הכנסת ולא לקדם את ההסכם ככל שלא יותנה באישור הכנסת (פניית העותרת מיום 2.8.22 מצ"ב – נספח 15).

38. כעבור כשבוע, ביום 8.8.22 פנתה העותרת בשנית למשיבים בפנייה המבהירה את דחיפות מתן הוראה התתנה את ככל הסכמות המשא ומתן באישור הכנסת (פניית העותרת מיום 8.8.22 מצ"ב – נספח 16).

39. ביום 8.8.22 התקבל מכתב מלשכת היועצת המשפטית לממשלה, בו נאמר כי הפנייה הועברה לטיפול המשנה ליועצת המשפטית לממשלה לענייני משפט בין-לאומי, עו"ד גיל-עד נועם (מכתב לשכת היועצת המשפטית לממשלה מיום 8.8.22 מצ"ב – נספח 17).

40. בתאריך ה-10.08.2022 שלחה העותרת פניה למשנה ליועצת המשפטית לממשלה למשפט בין-לאומי, ד"ר גיל-עד נועם, בו ביקשה העותרת לוודע, כי הגורמים הישראליים מבהירים ללבנונים ולמתווך האמריקאי כי הויתורים הישראליים השונים, המתפרסמים בכלי התקשורת, כרוכים באישור הכנסת ולאחר מכן במשאל עם, ובמידה והבהרה זו לא ניתנה – מה הם הנימוקים לכך? (מכתבה של העותרת מיום 10.8.22 מצ"ב – נספח 18).

41. ביום 15.8.22 התקבל מהמשנה ליועצת המשפטית לממשלה למשפט בין-לאומי, עו"ד גיל-עד נועם, במענה נכתב כי :

"ככל שתונח הצעת החלטה על שולחנה של ממשלת ישראל, תצורף לה חוות דעת של הייעוץ המשפטי למשרדי הממשלה בסוגיות המשפטיות הרלוונטיות, כמקובל. משכך, פנייתכם הינה מוקדמת" (מענה המשנה ליועצת המשפטית לממשלה מיום 15.8.22 מצ"ב – נספח 19).

42. לאחר פרסום הנחיית היועצת המשפטית לממשלה ביום 14.8.22, אשר מספרה 10.300 ועניינה "התקשרות המדינה בהסכמים בין-לאומיים ועבודה משפטית במסגרת גופים בין-לאומיים", וכן לאחר פרסומים לפיהם ראש הממשלה בוחן את האפשרות להביא את ההסכם לאישור באופן סודי בקבינט, שלחה העותרת ביום 19.9.22 מיצוי הליכים נוסף אל ראש ממשלת המעבר, ראש הממשלה החליפי והיועצת המשפטית לממשלה. במיצוי ההליכים טענה העותרת כנגד חוקיות הנחיית היועצת המשפטית לממשלה והעברת ההסכם בקבינט באופן סודי, וחתמה כי ככל שלא תבוטל הנחיית היועצת המשפטית לממשלה וככל שייחתם ההסכם בסודיות, תעתור לבית המשפט (מכתב מיצוי ההליכים מיום 19.9.22 מצ"ב – נספח 20).

43. ביום 22.9.22 התקבל מענה מלשכת היועצת המשפטית לממשלה, לפיו פניית העותרת הועברה לטיפול המשנה ליועצת המשפטית לממשלה למשפט בין-לאומי, עו"ד גיל-עד נועם (מענה מיום ה-22.9.22 מצ"ב – נספח 21).

44. בעקבות פרסומים נוספים על התפתחויות במו"מ ועל כוונה שלא להביא את ההסכם לאישור בממשלה, אלא לאשררו בוועדת השרים לביטחון לאומי בלבד, הוסיפה העותרת ושלחה פניות אל היועצת המשפטית לממשלה וראש הממשלה ביום 29.9.22, בו דרשה העותרת להימנע מסיום המשא ומתן ומחתימת ההסכם בממשלת מעבר, דרישה להנחת ההסכם על שולחן הכנסת ולהימנע מאשרור ההסכם בקבינט (פניות מיום 29.9.22 מצ"ב – נספח 22).

45. מכתבים אחרונים אלה לא נענו, אך משרבו הידיעות על כך שההסכם עומד לפני חתימה, לא נותרה לעותרת ברירה, אלא לפנות לבית המשפט.

ה. ממשלת מעבר – גרעון דמוקרטי

46. הנחת היסוד במשטר דמוקרטי-פרלמנטרי היא שממשלה מכהנת מכוח אמון הפרלמנט ואחראית בפניו. עקרון זה בא לידי ביטוי בסעיף 3 לחוק יסוד: הממשלה – "הממשלה מכהנת מכוח אמון הכנסת". לפי האקסיומה של המשטר הדמוקרטי השלטון מתקיים מכוח הסכמת האזרחים. בדמוקרטיה פרלמנטרית הפרלמנט הוא שמייצג את האזרחים ולכן כוחה וסמכותה של הממשלה נובע מן הפרלמנט. כל עוד הממשלה זוכה לאמון הפרלמנט בו יושבים נציגיהם של האזרחים, ההנחה היא שהשלטון נעשה בהסכמתם.

47. במובן זה, ממשלת מעבר סובלת מגרעון בלגיטימציה הדמוקרטית – היא לא מכהנת מכוח אמונה של הכנסת, אשר החליטה להתפזר, ובאין כנסת אין גם דרך לממש את עקרון האחריות (accountability) של הממשלה. גרעון בלגיטימציה דמוקרטית מפר את מערכת האיזונים והבלמים הקיים בין הכנסת לממשלה, כאשר פיקוח הכנסת והצורך לזכות באמון הכנסת מגביל ומרסן (לפחות להלכה) את כוחה של הממשלה ואילו האמון של הכנסת בה מקנה לגיטימציה לצעדיה.

48. בממשלת מעבר מתקיים פרדוקס – לכאורה כוחותיה רבים ועצומים יותר ומרחב הפעולה שלה בלתי מוגבל. בעוד בשממשלה רגילה קיימת כוח אמון הכנסת ועלולה ליפול אם תביע בה הכנסת אי-אמון, הרי ממשלת מעבר המכהנת מכוח עקרון הרציפות השתחררה מכבלי האמון של הכנסת ואין מפוקחת על ידה, כלי אי-האמון אינו קיים עוד ולמעשה ידי הממשלה משוחררות לעשות כרצונה מבלי שהכנסת תפקח עליה או תגביל אותה. (השוו י. מרזל "חובת אמון של הממשלה כלפי הכנסת" **חובות אמון בדין הישראלי** (תשע"ו-2016) 185, עמ' 207-206).

49. בנוסף, בכהונת ממשלת מעבר גוברת בעיית הנציג. הממשלה המכהנת כממשלת מעבר יודעת כי ימיה ספורים ובתוצאות החלטותיה תישא הממשלה הבאה אחריה. הדבר פותח פתח מסוכן להתנהלות בלתי אחראית של הממשלה, אשר בלא פיקוח ובלא אחריותיות, בידועה כי הגיעה לסוף דרכה ואין לדעת מה יבוא אחריה, תבצע צעדים קיצוניים, תנסה לבצע מחטפים בלא דיון ופיקוח ראוי של הכנסת, או תנסה לקבוע עובדות בשטח ולבצע צעדי מדיניות, או מינויים שנויים במחלוקת, באופן שיגביל את הממשלה שתבוא אחריה. (ר' רבקה ווייל "תקופת בין השמשות – על סמכויותיה של ממשלת מעבר" **משפט וממשל יג** (תשע"א) 167, 181-173; שמעון

שטרית הממשלה: הרשות המבצעת – פירוש לחוק יסוד: הממשלה (כרכים א-ב מסדרה פירוש לחוקי יסוד, י. זמיר עורך, 2018) 519-520.

50. ממשלת מעבר מכהנת מכוח עקרון הרציפות, המעוגן בסעיף 30 לחוק יסוד הממשלה. ההנחה העומדת ביסוד עקרון הרציפות הנה, כי המדינה אינה יכולה להישאר בלא ממשלה ונדרשת רציפות בניהול ענייניה של המדינה. (ר' רובינשטיין ומדינה המשפט החוקתי של מדינת ישראל (כרך ב), תשס"ה-2005, עמ' 831).

51. הגרעון הדמוקרטי בו מצויה הממשלה מוביל להטלת מגבלות על מרחב שיקול הדעת שלה בפעולותיה ולצורך מוגבר לפקח על צעדיה. ברם, בבג"צ 5167/00 וייס נ' ראש-הממשלה של מדינת ישראל, פ"ד נה(2) 455 (2001), בית המשפט העליון קבע, כי אין לאמץ את הדוקטרינה לפיה סמכויותיה של ממשלת מעבר מוגבלות, או את הטענה, כי קיים מנהג חוקתי לפיו ממשלת מעבר הנה בעלת סמכויות לבצע פעולות "שוטפות" או פעולות תחזוקה בלבד.

52. תחת זאת, בעניין וייס בית המשפט פסק, השוני בין ממשלה "רגילה" לממשלת מעבר מתבטא במרחב שיקול הדעת שיש לממשלה ובמתחם הסבירות והמידתיות ממנו היא נהנית. על הממשלה היוצאת לקחת בחשבון את עובדת היותה ממשלה יוצאת, לאמור (עמ' 470):

"מיתחם הסבירות של ראש-ממשלה שהתפטר ושל חברי ממשלתו צר ממיתחם הסבירות של ראש-ממשלה ושל ממשלה המכהנים כרגיל. הטעם לכך הוא זה שעל ראש-ממשלה זה ועל ממשלה יוצאת זו להביא בחשבון את הנתון המיוחד – נתון שממשלה ברגיל אינה צריכה להתחשב בו – והם תכלית קיומה ומקור סמכותה. זאת ועוד, "מיתחם" הסבירות של ראש-ממשלה וממשלה אלו משתנה ככל שמועד סיום כהונתו של ראש-הממשלה הנבחר מתקרב והולך..."

53. אין להתעלם מכך שבעניין וייס הייתה גם דעת המיעוט של השופט טירקל, אשר סבר, כי המשיבים לא הצביעו על צורך ציבורי חיוני לנהל משא ומתן בסמוך לבחירות וכי בהיעדר אפשרות לבקרה יעילה של הכנסת על מעשי הממשלה, בית המשפט יכול להפעיל את הביקורת השיפוטית ולמנוע את המשך המשא ומתן.

ו. ממשלת מעבר והסכמים מדיניים

54. בשני פסקי הדין שניתנו עד כה בנוגע לניהול משא ומתן מדיני בעת כהונת ממשלות מעבר בית המשפט נמנע מלהתערב וקבע, כי התערבות בסוגיה של ניהול יחסי החוץ תהיה שמורה אך למקרים חריגים בלבד. "גישתנו הינה כי במסגרת הביקורת השיפוטית, ועל-פי תפיסותיה שלה, מן הראוי הוא, במצב הדברים כפי שהוא ניצב בפנינו, ועל-פי מאפייניהן של השאלות המיוחדות הניצבות לפנינו, כי הביקורת על הכרעותיה של הממשלה היוצאת תיעשה בכנסת." (עמ' 473 לפסק הדין) קבע בית המשפט בעניין וייס. באותו עניין בית המשפט מפי הנשיא ברק המשיך

והדגיש, כי הגם שנקבעו בחירות מיוחדות לראשות הממשלה, הכנסת החמש עשרה המשיכה לכהן ולפעול והיו בידיה הכלים, בין היתר באמצעות הצעות חוק, לפיקוח על פעולות הממשלה:

"אמת, משעה שהודיע ראש הממשלה על התפטרותו נחלשת האפקטיביות של הפיקוח על פעולתו, ככל שמדובר ביכולת להביא לעריכתן של בחירות מיוחדות. בה בעת, אף כי ראש הממשלה נבחר בבחירות ישירות ... העיקרון הפרלמנטרי של פיקוח הכנסת על ראש הממשלה ועל הממשלה ממשיך להתקיים ... אכן, "הכנסת היא בית הנבחרים של המדינה" ... למרות התפטרותו של ראש הממשלה קיימת בידי הכנסת סמכות רחבה של פיקוח על ראש הממשלה וממשלתו".

55. יש להדגיש, כי בעניין וייס, הדגיש היועץ המשפטי לממשלה כי:

"אם ייחתם על ידי ראש הממשלה הסכם, בראשי תיבות, או בדרך אחרת, כניסתו לתוקף תהא מותנית באישורה של הממשלה, ובאישורים הנדרשים על פי הדין הפנימי, והדבר יאמר בהסכם עצמו. כמקובל לגבי הסכמים מסוג זה, ההסכם יובא אף לאישור הכנסת".

56. כלומר, לפי העמדה שהובעה בפני בית המשפט, נותרו לכנסת כלים משמעותיים לפקח על פעולות הממשלה ותוצריהן.

57. בבג"צ 9202/08 לבנת נ' ראש הממשלה, (פורסם בנבו 04.12.2008), נדון ניהול משא ומתן עם סוריה ועם הפלסטינית בתקופת ממשלת מעבר. בית המשפט, לאחר שציטט בהרבה מפסק הדין בעניין וייס, הגיע בית המשפט למסקנה, כי אין להתערב בעצם ניהול המשא ומתן בתקופת ממשלת מעבר, הגם שלעמדות המובעות במשא ומתן עלולה להיות השפעה כובלת על הממשלות הבאות, וזאת מכיוון שאין בית המשפט מתערב בניהול יחסי חוץ, אלא במקרים חריגים. בית המשפט אף ציין שיקול נוסף לאי-ההתערבות: היה ותגיע ממשלת המעבר להסכם בנוגע לעתיד רמת הגולן וירושלים, תוקפו יהיה מותנה באישור הכנסת בהתאם לחוק סדרי השלטון והמשפט (ביטול החלת המשפט, השיפוט והמנהל), תשנ"ט-1999.

58. יוצא אפוא, כי הדין הוא שמרחב שיקול הדעת וחופש הפעולה של הממשלה היוצא הנו מוגבל והוא הולך ומצטמצם ככל שקרבה היא לסוף דרכה, אך אכיפת ההגבלות על פעולותיה של ממשלת המעבר בתחום המדיני לרוב לא תיעשה על ידי בית המשפט, אלא על ידי הכנסת והציבור.

59. לא תמיד שומר בית המשפט על איפוק וריסון בבואו לבקר פעולות של ממשלות מעבר בתחום המדיני. בעניין הילמן (בג"צ 3123/99 הילמן נ' השר לביטחון פנים), (פורסם בנבו 11.05.1999)) כבוד השופט דורנר הוציאה צו ביניים שמנע את ביצוע החלטתו של ראש הממשלה היוצא על סגירת ה-"אוריינט האוס" – מוקד פעילות של אש"ף בירושלים, ערב הבחירות. אמנם לא דובר שם במשא ומתן מדיני, אלא בפעולה לשמירת ריבונותה של ישראל בירושלים, אך התיק לא הבשיל לפסק דין, מכיוון שעם חילופי השלטון בוטלה ההחלטה לסגור את ה-"אוריינט האוס",

ולכן לא נדע אימתי שיקולים של הצרת מרחב שיקול הדעת של הממשלה היוצאת גוברים על הריסון והאיפוק שמגלה בית המשפט בסוגיות מדיניות.

60. מכל מקום, אין העותרים שמים להם למטרה לגרור את בית המשפט להחלטה בענייני מהות בתחום יחסי חוץ. כל שהעתירה מבקשת הוא שבית המשפט יסייע לכנסת בפיקוח על מעשיה של הממשלה היוצאת וימנע מצב שהממשלה היוצאת תציב את הבאה אחריה בפני עובדות מוגמרות ללא אישור הכנסת.

ז. אשור הסכמים בינלאומיים והנחה על שולחן הכנסת ואישור על ידי הכנסת

61. הכלל בישראל הנו כי הממשלה היא המוסמכת לחתום ולאשרר אמנות בינלאומיות. אשורר האמנה על ידי הממשלה מטיל על ישראל מחויבות לאמנה במישור הבינלאומי, אך האמנה אינה נקלטת למשפט הארץ, אלא אם הכנסת מאמצת אותה בחקיקה. הפרקטיקה שהתפתחה בישראל (ואשר תואמת את Ponsonby Rule הבריטי) הנה שהממשלה מניחה את האמנות שבדעתה לאשרר על שולחן הכנסת עובר לאשוררן. פרקטיקה זאת עוגנה בהנחיה 64.000 א של היועץ המשפטי לממשלה, הנחיה אשר כאמור נעלמה מאתר משרד המשפטים וגורלה לוט בערפל בעקבות כניסה לתוקף של הנחיה 10.300, אשר אינה מזכירה את חובת ההנחה על שולחן הכנסת.

62. נוהג זה להניח את האמנות על שולחן הכנסת עובר לאשוררן מוצא ביטוי גם בסעיף 10 תקנון עבודת הממשלה, לפיו על השר המבקש להביא אמנה לאישורה של הממשלה להניחה על שולחן הכנסת שבועיים עובר לדיון בממשלה. ברם, לפי סעיף 10(ב) לתקנון, ניתן להימנע מכך מטעמי דחיפות או סודיות. בנוסף, ראש הממשלה רשאי לקבוע, מטעמים מיוחדים של בטחון המדינה או יחסי חוץ, כי אמנה מסוימת תובא בפני וועדת השרים לביטחון לאומי ולא בפני הממשלה.

63. עניין אחרון זה יש להוריד מסדר היום, כיוון שככל שההסכם הנדון כולל שינוי גבולות האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל, הרי מדובר בשינוי של החלטת ממשלה מס' 3452 מה-10.07.2011. רשות מנהלית, וממשלה בכלל זה, רשאית וודאי לשנות את החלטותיה. אך השינוי, כך למדנו, צריך להיעשות "באותה דרך" בה נתקבלה ההחלטה המקורית (ר' סעיף 15 לחוק הפרשנות, תשמ"א-1981 וכן ע"א 421/61 מ"י נ' האז, פ"ד טו 2193; יצחק זמיר **הסמכות המנהלית – כרך ב' ההליך המנהלי** (מהדורה שנייה מורחבת, 2011) עמ' 1390-1388; דפנה ברק-ארז **המשפט המנהלי** (כרך א', 2010) עמ' 380). משכך, שינוי החלטת ממשלה מס' 3452 בדבר גבולות האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל, צריך להיעשות בהחלטת ממשלה בלבד.

64. סוגיה נוספת היא שאלת החובה להביא את ההסכם לאישור אקטיבי של הכנסת, בניגוד לחובת ההנחה על שולחן הכנסת.

65. העותרת תטען, כי התפתח נוהג חוקתי, לפיו הסכם בעלי חשיבות מדינית, מובאים לאישור הכנסת. כך נעשה ביחס לכל ההסכמים המדיניים שכללו ויתור כלשהו מצד ישראל כלפי שכנותיה ואף "הסכמי אברהם" – ההסכמים עם איחוד האמירויות, בחריין ומרוקו, אשר בניגוד לאחרים לא כללו ויתורים טריטוריאליים אלא הושתתו אל הכרה באינטרסים הדדיים, הובאו לאישור הכנסת.

66. סוגיית החובה להביא הסכמים לאישור אקטיבי של הכנסת נדונה בחוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה משנת 2005 בעניין הסדר פריסת כוחות מצריים בציר פילדלפי. חוות הדעת אינה מצויה בידי העותרת, אך היא נדונה במאמרם של תומר ברודי וגיל-עד נועם "על מעורבותו המעשית של המחוקק בכריתת אמנות בין-לאומיות" **משפט ועסקים ט** (התשס"ח) 175, עמ' 187-189. לפי חוות הדעת, לא הייתה חובה להביא את ההסדר לאישור הכנסת, מכיוון שלדעת היועץ המשפטי לממשלה לא היה זה הסכם מדיני חשוב, אלא ההסדר נבע כולו מן ההסכם עם מצריים שכבר נדון על ידי הכנסת ואף אומץ על ידה. בסופו של דבר, למרות חוות הדעת, ההסדר הובא לאישור הכנסת וזכה לאישורה.

67. עד כה בית המשפט הנכבד הזה נמנע מקביעה חד משמעית באשר לקיומו של מנהג חוקתי להביא הסכמים מדיניים בעלי חשיבות לאישור הכנסת. כל שבית המשפט קבע בעניין וייס הוא ש-"לא הוכח בפנינו קיומו של מנהג חוקתי שלפיו הסכמת הכנסת צריכה להינתן מראש", אולם מרבית המלומדים כיום מסכימים, כי פרקטיקה ארוכת שנים של הבאת הסכמים מדיניים בעלי חשיבות מיוחדת לאישור הכנסת, גיבשה למעשה מנהג חוקתי המחייב לעשות זאת, גם אם קיימת חוסר בהירות בשאלה האם יש להביא את ההסכם לאישור הכנסת מראש, או בדיעבד. עמדו על כך רובינשטיין ומדינה, לעיל, עמ' 918 :

בהקשר הנדון כאן נראה כי יש בסיס לעמדה, לפיה התגבש בעשורים אחרונים מנהג חוקתי מחייב, לפיו אשרור של אמנות בעלות חשיבות מיוחדת – ובכלל זה אמנות הכרוכות בהעברת שטחים שבריבונות המדינה או בהחזקתה לריבונות זרה – נעשה בידי הכנסת.

68. שנים רבות לפני כן, עוד בטרם הובאו לאישור הכנסת ההסכמים השונים עם הפלסטינאים, עם ירדן, הסכם בדבר פריסת הכוחות המצריים בציר פילדלפי ו-"הסכמי אברהם", הגיע פרופ' שמעון שטרית למסקנה, על בסיס ניתוח של הפרקטיקה שהייתה נהוגה עד אז, כי מנהג חוקתי להביא הסכמים בעלי חשיבות מיוחדת לאישור הכנסת עובר לכניסתם לתוקף. (ראו ש' שטרית "תפקיד הכנסת בכריתת אמנות" **הפרקליט** לו (תשמ"ה) 349, בעמ' 360.

69. יוצא אפוא, כי גם אלמלא הייתה הממשלה ממשלת מעבר שאינה נהנית מאמון הכנסת, היה עליה להביא הסכם מדיני חשוב לאישור הכנסת, גם אם אין מדובר בחובה להביא את ההסכם לאישור מראש דווקא.

ח. ההסכם עם לבנון – הסכם מדיני חשוב

70. ספק אם יכולה להיות מחלוקת בדבר היותו של ההסכם העומד להיחתם עם לבנון הסכם מדיני חשוב – מדובר בהסכם הנוגע לקביעה ושינוי של גבולות האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל. להסכם יש להשלכות מדיניות וכלכליות כבדות משקל, מכיוון שבשטח הנדון בהסכם עשויים להתגלות מרבצי גז טבעי גדולים שערכם רב בשוק האנרגיה והפקתם יכולה להביא רווח כלכלי גדול ועוצמה מדינית הנלווית לו.

71. יתר על כן, חוק השטחים התת-ימיים, תשי"ג-1953, קובע כי:

"שטח מדינת ישראל יכלול את קרקע הים והתת-קרקע של השטחים התת-ימיים הסמוכים לחופי ישראל, והם מחוצה למים הטריטוריאליים, עד היכן שעומק המים שמעליהם מאפשר את ניצול אוצרות הטבע שבשטחים אלה".

הדין הישראלי רואה אפוא את קרקעית הים והתת-קרקע באזור הכלכלי הבלעדי של ישראל כשטח מדינת ישראל ממש. גם אם נניח לטובת המשיבים, כי אין מדובר בתחולה של משפט, שיפוט ומנהל של ישראל באופן המחייב רוב מיוחד בכנסת או עריכת משאל עם לצורך ויתור על שטחים אלה (והעותרת אינה סבורה שזה המצב), הרי עדיין ויתור או שינוי גבולות ביחס לשטח שהתת ימי שהדין מתייחס אליו כאל "שטח מדינת ישראל" הנו עניין מדיני חשוב והסכם לגביו הנו הסכם מדיני חשוב, אשר הנוהג החוקתי מחייב להביאו לאישור הכנסת.

ט. חתימה – כבילה בלתי הפיכה

72. השלב שבו האמנה מחייבת את המדינה במישור הבינלאומי הוא אשרורה על ידי הממשלה. אולם, גם עצם החתימה על האמנה עלולה להביא בנסיבות מסוימות לתוצאות בלתי הפיכות.

73. בהתאם לסעיף 18 לאמנת וינה בדבר דיני אמנות (Viena Convention on the Law of Treaties, 1969), חתימה על אמנה, אף טרם האשרור, מחייבת את המדינה החותמת שלא לפעול באופן המסכל את תכלית האמנה ולהימנע מצעדים אשר, כלשון הסעיף "would defeat the object and purpose of a treaty".

74. הגם שישראל אינה חתומה על אמנת וינה, ההשקפה המקובלת על רוב האוטוריטות בתחום המשפט הבינלאומי היא שסעיף 18 משקף את המנהג הבינלאומי, אשר מחייב גם את המדינות שאינן צד לאמנה. הד להשקפה זו מצוי אף בכתבו של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט בינלאומי). על כן, עצם החתימה על ההסכם עם לבנון, אף מבלי להביאו לאשרור בממשלה, עלולה לחייב את ישראל שלא לעשות צעדים אשר יסכלו את עניינו ותכליתו.

75. חתימה על ההסכם, גם בלא אשרור, עלולה אפוא למנוע מן הממשלות הבאות לפתח ולנצל לצורך הפקת הגז הטבעי את אותם שטחים שהם נשוא ההסכם ובהיבט זה תהיה החתימה על ההסכם, אף בלא אשרור, צעד בלתי הפיך.

י. הצורך באישור הכנסת להסכם

76. העותרת תטען, כי מכיוון שבממשלת מעבר עסקין, שומה עליה להביא את ההסכם שהתגבש, או כפי שמתגבש, לאישור הכנסת אף בטרם אישרו על ידי הממשלה, וזאת מן הטעמים הבאים:

77. ראשית, ההסכם טעון אישור הכנסת והשאלה המתעוררת הנה אך האם יש לאשרו מראש, או בדיעבד לאחר שהממשלה תחתום עליו ותאשרו.

78. ספק אם יכולה להיות מחלוקת ביחס לחשיבותו המדינית של ההסכם המשנה את גבולות האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל. הרי הדין רואה בשטחים התת-ימיים הללו "שטח של מדינת ישראל". ההסכם נערך בעקיפין, דרך מתווך, עם מדינה אשר אינה מכירה בישראל ואשר אין לישראל יחסים דיפלומטיים עמה. להסכם יש השלכות כלכליות משמעותיות. אם זה לא הסכם מדיני חשוב – מה כן? ואם זה הסכם מדיני חשוב – הרי שומה על הממשלה להביאו לאישור אקטיבי של הכנסת בהתאם לנוהג החוקתי שהתגבש.

79. ברגיל, ממשלה המכהנת מכוח אמון הכנסת עשויה להביא הסכם מדיני חשוב לאישור הכנסת אף לאחר שזה אושר על ידי הממשלה והפך להתחייבות ישראלית במישור הבינלאומי. לכך יש טעם תיאורטית וטעם פרקטי. מבחינת התיאוריה החוקתית, ככל שהכנסת אינה חפצה בהסכם, יכולה היא להביע אי-אמון בממשלה לאחר הנחתו על שולחן הכנסת ולפני אשרורו. מבחינה פרקטית, ממשלה קואליציונית אשר למרכיבי הקואליציה יש מחויבות אליה, יכולה להניח כי הסכם בעל חשיבות יאושר בידי הכנסת כל עוד הקואליציה קיימת.

80. לא אלה הם פני הדברים כאשר עסקין בממשלת מעבר. אמון הכנסת בממשלה אינו קיים. הכנסת אינה יכולה להביע אי אמון בממשלה, מכיוון שבלאו הכי הבחירות נמצאות במרחק של פחות מחודש. הממשלה אינה נשענת על תמיכה קואליציונית ואינה יכולה להניח כי הסכם מדיני חשוב יזכה בתמיכת הקואליציה.

81. ככל שלא יובא הסכם לאישור הכנסת עובר לאשרורו עלול להיווצר מצב, בו ישראל תהיה מחויבת להסכם במישור הבינלאומי, אבל בדין הפנימי הכנסת תדחה אותו. הממשלה (ובייחוד הממשלה שתקום לאחר הבחירות) עלולה להיקלע למצב של מחויבויות סותרות – מצד אחד עלולה היא להיות מחויבת להסכם שאשררה ממשלת מעבר, מצד שני תהא היא מחויבת לקיים את דבריה של הכנסת, בפניה הובא ההסכם. כדי להימנע ממצב זה של מבוי סתום הכרוך במבוכה חוקתית כלפי פנים וחשש להפרת התחייבויות בינלאומיות כלפי חוץ, יש להביא את ההסכם לאישור הכנסת עובר להבאתו לאשרור על ידי הממשלה.

82. הוא הדין גם ביחס לחתימה על ההסכם. כפי שפורט לעיל, עצם החתימה על ההסכם עלולה לכבול את המדינה וממשלותיה ולמנוע מהן חופש פעולה באזור השנוי במחלוקת. כבילה כזאת על ידי ממשלת מעבר מוקשה היא, ולכן ראוי לה לממשלה שלא תחתום על שום הסכם בלא

שתקבל את אישור הכנסת לכך מראש, לבל ייווצר מצב שבו ממשלת מעבר שאינה נהנית מאמון הכנסת כובלת את ידיה של הממשלה הבאה אחריה בלא שכבילה זו זכתה לאישור של הכנסת.

83. ביחס לסוגיה חשובה כמתווה הגז פסק בית המשפט הנכבד הזה, כי גם הממשלה שנהנית מאמון הכנסת אינה יכולה לכבול את ידי הבאות אחריה בהבטחת יציבות רגולטורית (כלומר הבטחת הימנעות משינויים רגולטוריים), אלא הדבר מצריך חקיקה (ר' בג"צ 4374/15 התנועה למען איכות השלטון נ' ראש ממשלת ישראל, (פורסם בנבו 27.03.2016)). בענייננו, קל וחומר, ממשלה שאינה נהנית מאמון הכנסת אינה רשאית לכבול את ידי הבאות אחריה בזירה הבינלאומית על ידי מתן התחייבויות שלא זכו לאישור הכנסת.

84. שנית, בתקופת כהונתה של ממשלת מעבר, בסמוך לבחירות, אין לכנסת אמצעי אפקטיבי של פיקוח על הממשלה, זולת האפשרות לדחות את אשר הממשלה מביאה לפתחה. הפסיקה בעניין וייס נשענה, בין היתר, על הצהרה של היועץ המשפטי לממשלה, לפיה כל הסכם, היה ויושג, יובא לאישור הכנסת. בעניין לבנת דחה בית המשפט את העתירה תוך שהוא מעיר, כי לפי החוק נדרש אישור מיוחד של הכנסת לכל ויתור לו תסכים הממשלה ברמת הגולן ובירושלים. פסקי הדין האלה אינם יכולים אפוא לשמש בסיס לטיעון, לפיו חופשית הממשלה היוצאת להתחייב במישור הבינלאומי ורק לאחר שהתחייבה להביא את ההתחייבות, כעובדה מוגמרת, בפני הכנסת.

85. על פסקי הדין בעניין וייס ולבנת נמתחה ביקורת עוצמתית ומנומקת בספרות. כבר מדינה ורובינשטיין בספרם העירו, כי דעת המיעוט של השופט טירקל בעניין וייס נראית בעיניהם ראויה ומקום שהביקורת הפרלמנטרית משותקת, הרי יש להפעיל ביקורת שיפוטית (ר' רובינשטיין ומדינה, לעיל, עמ' 832). העותרת אינה מבקשת כי תופעל הביקורת השיפוטית על משא ומתן שמנהלת ממשלת המעבר, אלא אך שסיומו של משא ומתן יותנה בכך שעל מעשי הממשלה תופעל ביקורת פרלמנטרית.

86. זאת גם הדעה של רבקה ווייל במאמרה (לעיל, עמ' 220). וריאציה אחרת של גישה זו של אישור הכנסת לפעולות של ממשלת מעבר נדונה במאמרו של פרופ' קלוד קליין "The Powers of the Caretaker Government: Are They Really Unlimited" 12 *Isr. L. Rev.* 271 (1977).

87. גם פרופ' שטרית בספרו על חוק יסוד הממשלה סבור, כי כיום בעניינים שבהם חלק חוק סדרי השלטון והמשפט, אין הממשלה יכולה לנהל משא ומתן ללא רוב פרלמנטרי, אך גם בעניינים אחרים הלכת וייס יוצרת הסדר מוקשה, אשר מן הראוי לשנותו (ראו שטרית, לעיל, עמ' 526, 529-531).

88. בעוד שביקורת על פסק הדין בעניין וייס מתמקדת בהימנעות של בית המשפט מלהתערב מקום שהממשלה מנהלת משא ומתן גורלי בלא שהיא זוכה באמון הכנסת ובלא שקיימים כלים יעילים של פיקוח פרלמנטרי עליה, בקשתה של העותרת צנועה בהרבה.

89. אין העותרת מבקשת למנוע את ניהול משא ומתן, חתימה על הסכמים, או אשרור. כל בקשתה היא שתכבד הממשלה ותרפא במעט את הגרעון הדמוקרטי בו היא נמצאת ותביא את ההסכם המתגבש לדיון ולאישור הכנסת עובר לחתימתו ואשרורו, לבל ייווצר מצב שממשלת מעבר תסבך את הכנסות והממשלות הבאות בהתחייבות בינלאומית שהכנסת לא סמכה את ידה עליה.

90. ההתערבות השיפוטית שהעותרת משוועת לה היא מינורית – אין העותרת מבקשת כי בית המשפט יתערב בתחומי מדיניות חוץ ויקבע האם טוב ההסכם או רע, דחוף או בר דיחוי, חיוני או מיותר. אין העותרת מבקשת לערב את בית המשפט במהות ההחלטה ולקבול על כך שהממשלה עושה עסקה גרועה. כל שהעותרת מבקשת היא להחליט מי הוא הגוף שצריך לקבל את ההחלטה מקום שממשלת מעבר מבקשת להתחייב בהסכם בינלאומי חשוב הנוגע לגבולות האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל.

91. טעמים העומדים ביסוד המגבלות המוטלות על ממשלות מעבר, הנוהג החוקתי וטעמי הפסיקות של בית המשפט העליון עד כה והביקורת של המלומדים על פסיקות אלה מובילים למסקנה, כי הכנסת היא הגוף שצריך לאשר מראש כל מהלך שמוביל לסיום משא ומתן, חתימת הסכם ואשרורו בידי הממשלה, כל עוד מכהנת בישראל ממשלת מעבר.

92. מן הטעמים האלה, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צווי על תנאי כמבוקש בראש העתירה.

יא. בקשה לצו ביניים

93. בית המשפט הנכבד מתבקש גם להוציא צו ביניים וצו ארעי המכוונים אל המשיבים והמורים להם להימנע מחתימה על הסכם, ולו בראשי תיבות, ומאשרורו עד לדיון בעתירה ומתן פסק דין בה.

94. מן הטעמים המפורטים בעתירה, אף לחתימה על ההסכם עלולה להיות משמעות כובלת ביחס לממשלה שתבוא לאחר ממשלת מעבר המכהנת כעת. החתימה עלולה להיות צעד בלתי הפיך ובעל משמעות רבה לבאות. לעומת זאת, עיכוב נוסף במשא ומתן כבד ראש שהתנהל מעל שנתיים לא יגרור אחריו שום נזק – מו"מ שחיכה שנתיים יכול להמתין עוד מספר ימים או שבועות עד לדיון בעתירה.

95. סיכויי העתירה טובים, נוכח מאפייני הממשלה, מהותו ועניינו של ההסכם והצורך באישור הכנסת להסכם בהתאם למנהג החוקתי שהתגבש. מאז הנוחות נוטה לטובת העותרים, מכיוון שעצם החתימה על ההסכם, קל וחומר אשרורו בידי הממשלה, עלולים ליצור מציאות בלתי הפיכה כיוון שאבן שממשלה אחת זרקה לקרקעית הים עשר ממשלות ועשר כנסות אחריה יתקשו להוציא.

96. מן הטעמים האלה, מתבקש צו ביניים וצו ארעי אשר ימנעו יצירת עובדות מוגמרות עד לדיון בעתירה.

יצחק בס, עו"ד
ב"כ העותרת

תצהיר

אני, הח"מ, אבישג שוורץ, ת.ז. 211367743, לאחר שהוזהרתי כי עליי לומר אמת ואהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהירה:

1. אני עושה תצהירי זה בתמיכה לעתירה לבג"ץ בעניין הסכם קו המים בין ישראל ללבנון.
2. הנני מנהלת המחלקה המשפטית של עמותת לביא [ע"ר 580624724].
3. האמור בחלק העובדתי לעתירה הנו אמת וידוע לי מידיעתי האישית ומן המסמכים בהם עיינתי ואשר מצורפים לעתירה.
4. האמור בחלק המשפטי של העתירה הנו אמת ונכון לפי מיטב ידיעתי ואמונתי ועל-פי הייעוץ המשפטי שקיבלתי.
5. זהו שמי, זוהי חתימתי והאמור בתצהירי זה אמת.

אבישג שוורץ

אישור

אני הח"מ, עו"ד יוסף בן ברוך (מספר רישיון 92863) מאשר כי היום ח' תשרי/תשפ"ג (03/10/2022) התייצבה בפני גב' אבישג שוורץ שזיהתה עצמה בת.ז. מס' 211367743, ולאחר שהוזהרתי כי עליה להצהיר אמת וכי תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן, אישרה בפניי נכונות הצהרתה דלעיל וחתמה עליה בפניי.

תוכן עניינים:

22.....	נספח 1
32.....	נספח 2
41.....	נספח 3
43.....	נספח 4
45.....	נספח 5
60.....	נספח 6
62.....	נספח 7
64.....	נספח 8
66.....	נספח 9
68.....	נספח 10
76.....	נספח 11
77.....	נספח 12
85.....	נספח 13
88.....	נספח 14
93.....	נספח 15
97.....	נספח 16
99.....	נספח 17
101.....	נספח 18
103.....	נספח 19
105.....	נספח 20
110.....	נספח 21
112.....	נספח 22

נספח 1

REFERENCE: M.Z.N.79.2010.LOS (Maritime Zone Notification)

24 August 2010

**United Nations Convention on the Law of the Sea
Montego Bay, 10 December 1982**

Deposit by Lebanon
of charts and a list of geographical coordinates of points
pursuant to article 75, paragraph 2, of the Convention

The Secretary-General of the United Nations communicates the following:

On 15 July 2010, Lebanon deposited with the Secretary-General, pursuant to article 75, paragraph 2, of the Convention, charts and a list of geographical coordinates of points defining the Southern limit of Lebanon's exclusive economic zone.

The list of geographical coordinates of points is referenced to the World Geodetic System 1984 (WGS84).

The list of geographical coordinates of points as deposited by Lebanon is posted on the website of the Division for Ocean Affairs and the Law of the Sea, Office of Legal Affairs, at: www.un.org/Depts/los. The list will also be published in *Law of the Sea Bulletin* No. 73. The original charts deposited by Lebanon may be consulted at the Division (DC2-0458, tel. 963-3962). *S.T.*

*Permanent Mission of Lebanon
to the United Nations*

Ref: 1506/10

The Permanent Mission of Lebanon to the United Nations presents its compliments to the Office of the Secretary-General of the United Nations and has the honor to inform of the following:

In accordance with Articles 75(1) and 75(2) of the 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea, to which the Republic of Lebanon is party by virtue of its Law number 295 of 22/2/1994, we hereby deposit with the United Nations Secretary General the charts and lists of geographical coordinates of points defining the Southern limit of Lebanon's Exclusive Economic Zone.

Kindly find attached herewith a copy of the Report on the Maritime Delimitation of Lebanon's Exclusive Economic Zone, and a copy of the relevant charts and lists of geographical coordinates of points.

The Permanent Mission of Lebanon to the United Nations avails itself of this opportunity to renew to the Office of the Secretary-General of the United Nations the assurances of its highest consideration.

New York, July 14, 2010

H.E. Mr. Ban Ki-moon
Secretary-General
United Nations, Rm. NL-3019
New York, NY 10017
Tel: (212) 963-5012
Fax: (212) 963-2155

866 United Nations Plaza, Suite 531, New York, NY 10017; Tel: 212-355-5460; Fax: 212-838-2819

تقرير
بشأن تحديد
الحدود البحرية الجنوبية للمنطقة الاقتصادية اللبنانية الخاصة

إستناداً إلى إتفاقية الأمم المتحدة لقانون البحار والتي وافق لبنان على الإنضمام إليها بموجب القانون رقم ٢٩٥ تاريخ ١٩٩٤/٢/٢٢ لا سيما منها المواد المتعلقة بتحديد المناطق الاقتصادية الخاصة للدول التالية:

المادة ٥:	خط الأساس العادي
المادة ٧:	خطوط الأساس المستقيمة
المادة ١٤:	الجمع بين طرق تحديد خطوط الأساس
المادة ١٥:	تعيين حدود البحر الإقليمي بين دولتين ذوات سواحل متقابلة أو متلاصقة
المادة ١٦:	الخرائط وقوائم الإحداثيات الجغرافية
المادة ٥٥:	النظام القانوني المميز للمنطقة الاقتصادية الخاصة
المادة ٥٦:	حقوق الدول الساحلية وولايتها وواجباتها في المنطقة الاقتصادية الخاصة
المادة ٥٧:	عرض المنطقة الاقتصادية الخاصة
المادة ٥٨:	حقوق الدول الأخرى وواجباتها في المنطقة الاقتصادية الخاصة
المادة ٥٩:	أساس حل المنازعات حول إسناد الحقوق والولاية في المنطقة الاقتصادية الخاصة
المادة ٦٠:	الجزر الإصطناعية والمنشآت والتركيبات في المنطقة الاقتصادية الخاصة
المادة ٦٣:	المنطقة الاقتصادية الخاصة والقطاع الواقع وراءها والملاصق لها
المادة ٧٣:	تنفيذ قوانين وأنظمة الدول الساحلية
المادة ٧٤:	تعيين حدود المنطقة الاقتصادية الخاصة بين الدول ذات السواحل المتقابلة أو المتلاصقة

يتضمن الملحق رقم ١ نص المواد من قانون البحار المشار إليها أعلاه.

واستناداً إلى ما نص عليه إتفاق بوليه نيو كمب تاريخ ١٩٢٢/٢/٣ والذي أصبح نافذاً ابتداءً من ١٠ آذار ١٩٢٣ بشأن تحديد حدود لبنان الجنوبية إنطلاقاً من رأس الناقورة عند النقطة B 1 التي اعتمدت إحداثياتها رسمياً عام ١٩٤٩ على خارطة تبين الحدود اللبنانية - السورية - الفلسطينية وذلك نتيجة إتفاق الهدنة الذي وقع بين الجهات المعنية،

واستناداً إلى الدليل المتعلق بالنواحي التقنية لقانون البحار لعام ١٩٨٢ (Manual on Technical Aspects of the United Nations Convention on the Law of the Sea – 1982)

تم تحديد خط الأساس (Base Line) من الجهة الجنوبية للشاطئ اللبناني باستخدام الخرائط المتوفرة وهي التالية:

- ◀ الخريطة البحرية الدولية الصادرة عن الأدميرالية البريطانية رقم ٢٦٣٤ (بيروت إلى غزة) بمقياس رسم ١: ٣٠٠,٠٠٠ .
- ◀ الخريطة البحرية الدولية الصادرة عن الأدميرالية البريطانية رقم ١٨٣ (رأس النين إلى اسكندرونة) بمقياس رسم ١: ١,١٠٠,٠٠٠ .
- ◀ الخريطة الصادرة عن مديرية الشؤون الجغرافية - قيادة الجيش اللبناني لمنطقة الناقورة Feuile B-1 بمقياس رسم ١/٢٠٠٠٠ والمحدثة بتاريخ حزيران ٢٠٠٤ إستناداً إلى الصور الجوية تاريخ ٢٠٠١ - ٢٠٠٢ .

بناءً على خط الأساس (Base Line) الذي تم تحديده، وبالإستناد إلى ما نصت عليه مواد قانون البحار فقد تم تحديد حدود المنطقة الاقتصادية الخالصة من الجهة الجنوبية للبنان بحيث تكون هذه الحدود بمثابة خط المنتصف الذي تكون كل نقطة على طول امتداده متساوية الأبعاد من أقرب نقطة على خط الأساس للبنان وللدولة المجاورة.

وقد تم توقيع (Plotting) حدود المنطقة الاقتصادية الخالصة للبنان من الجهة الجنوبية على الخريطة البحرية الدولية الصادرة عن الأدميرالية البريطانية رقم ١٨٣ (رأس النين إلى اسكندرونة) بمقياس رسم ١: ١,١٠٠,٠٠٠ . وتم وضع لائحة بإحداثيات حدود المنطقة الاقتصادية الخالصة التابعة للبنان من الجهة الجنوبية.

يتضمن الملحق رقم ٢ الخريطة المشار إليها أعلاه ولائحة الإحداثيات لحدود المنطقة الاقتصادية الخالصة التابعة للبنان من الجهة الجنوبية.

هذا، وتجدر الإشارة إلى ضرورة إجراء مسح دقيق للشاطئ المتاخم للحدود الجنوبية شاملة كافة الجزر والنوءات باستخدام نظام GPS وتحديث الخرائط البحرية للمنطقة الحدودية بما يسمح مستقبلاً بتحديث خط الأساس وفق المسح البحري الدقيق.

Translated from Arabic

Report concerning the delimitation of the southern limit of Lebanon's exclusive economic zone

In accordance with the United Nations Convention on the Law of the Sea, to which Lebanon acceded by virtue of Law No. 295 of 22 February 1994, and in particular the following articles on the delimitation of exclusive economic zones, the text of which is contained in annex 1:

- Article 5 concerning the normal baseline;
- Article 7 concerning straight baselines;
- Article 14 concerning the combination of methods for determining baselines;
- Article 15 concerning the delimitation of the territorial sea between States with opposite or adjacent coasts;
- Article 16 concerning charts and lists of geographical coordinates;
- Article 55 concerning the specific legal regime of the exclusive economic zone;
- Article 56 concerning the rights, jurisdiction and duties of the coastal State in the exclusive economic zone;
- Article 57 concerning the breadth of the exclusive economic zone;
- Article 58 concerning the rights and duties of other States in the exclusive economic zone;
- Article 59 concerning the basis for the resolution of conflicts regarding the attribution of rights and jurisdiction in the exclusive economic zone;
- Article 60 concerning artificial islands, installations and structures in the exclusive economic zone;
- Article 63 concerning stocks occurring within the exclusive economic zones of two or more coastal States or both within the exclusive economic zone and in an area beyond and adjacent to it;
- Article 73 concerning the enforcement of laws and regulations of the coastal State;
- Article 74 concerning the delimitation of the exclusive economic zone between States with opposite or adjacent coasts;

In accordance with the provisions of the Paulet-Newcombe agreement of 3 February 1922, which entered into force on 10 March 1923, delimiting the southern border of Lebanon from Ra's Naqurah at point 1B, the coordinates of which were officially confirmed on the 1949 map detailing the borders of Lebanon, Syria and Palestine further to the armistice agreements between the concerned parties;

In accordance with the manual on technical aspects of the United Nations Convention on the Law of the Sea (1982);

The baseline of the southern Lebanese coast was delimited using the following available maps:

- Admiralty nautical chart No. 2634 (Beirut to Gaza, 1:300,000) produced by the United Kingdom Hydrographic Office;
- Admiralty nautical chart No. 183 (Ra's at Tin to Iskenderun, 1:1,100,000) produced by the United Kingdom Hydrographic Office;
- Chart B-1 (Area of Naqurah, 1:20,000) produced by the Office of Geographic Affairs, Lebanese Armed Forces Command, updated in June 2004 on the basis of aerial photographs taken in 2001-2002.

Using that baseline, and with reference to the provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea, the southern limit of Lebanon's exclusive economic zone was determined as the median line every point of which is equidistant from the nearest point on the baselines of Lebanon and the neighbouring State.

The southern limit of Lebanon's exclusive economic zone was then plotted on Admiralty nautical chart No. 183, and a list of its coordinates was compiled.

The above-mentioned chart and list of coordinates are contained in annex 2.

There is a need to conduct a detailed survey, using a global positioning system, of the shore contiguous to the southern limit, including all islands and spurs, with a view to updating the nautical charts and the baseline accordingly in the future.

List of Geographical Coordinates

for the delimitation of the Exclusive Economic Zone in WGS 84

The following tables contain position information for the Median Line between
Lebanon and Palestine

All positions are referred to WGS 84 joined consecutively by geodesics

Southern Median Line (Lebanon - Palestine)

Points	Degrees	Minutes	Seconds		Degrees	Minutes	Seconds	
18	35	6	11.84	E	33	5	38.94	N
19	35	4	46.14	E	33	5	45.79	N
20	35	2	58.12	E	33	6	34.15	N
21	35	2	13.86	E	33	6	52.73	N
22	34	52	57.24	E	33	10	19.33	N
23	33	46	8.78	E	33	31	51.17	N

*Permanent Mission of Lebanon
to the United Nations*

Ref: 2399/10

The Permanent Mission of Lebanon to the United Nations presents its compliments to the Office of the Secretary-General of the United Nations and has the honor to inform of the following:

In accordance with Articles 75(1) and 75(2) of the 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea, to which the Republic of Lebanon is party by virtue of its Law number 295 of 22/2/1994, we hereby deposit with the United Nations Secretary-General the charts and lists of geographical coordinates of points defining the Southern part of the Western maritime limits of Lebanon's Exclusive Economic Zone.

Kindly find attached herewith:

- 1) A copy of the Report on the Maritime Delimitation of the Southern Limits of Lebanon's Exclusive Economic Zone;
- 2) A copy of the two lists of geographical coordinates of points delimiting the Southern Median Line and the Southern Part of the Western Median Line respectively;
- 3) A copy of the two relevant charts.

The Permanent Mission of Lebanon to the United Nations avails itself of this opportunity to renew to the Office of the Secretary-General of the United Nations the assurances of its highest consideration.

New York, October 19, 2010

H.E. Mr. Ban Ki-moon
Secretary-General
United Nations, Rm. NL-3019
New York, NY 10017
Tel: (212) 963-5012
Fax: (212) 963-2155

866 United Nations Plaza, Suite 531, New York, NY 10017; Tel: 212-355 5460; Fax: 212-938 2819

List of Geographical Coordinates

for the delimitation of the Exclusive Economic Zone in WGS 84

The following tables contain position information for the Southern Part of the Median Line between Lebanon and Cyprus

All positions are referred to WGS 84 joined consecutively by geodesics

Southern Part of the Western Median Line (Lebanon - Cyprus)

Points	Degrees	Minutes	Seconds		Degrees	Minutes	Seconds	
23	33	46	8.78	E	33	31	51.17	N
24	33	51	30.31	E	33	37	13.10	N
25	33	50	25.30	E	33	36	8.01	N
1	33	53	40.00	E	33	38	40.00	N

נספח 2

מדינת ישראל

1566

הסכם בין ממשלת מדינת ישראל לבין ממשלת הרפובליקה של קפריסין בדבר תחומת האזור הכלכלי הבלעדי

AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE STATE OF ISRAEL AND THE
GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CYPRUS ON THE DELIMITATION OF THE
EXCLUSIVE ECONOMIC ZONE

נחתם בניקוסיה ב-17.12.2010

נכנס לתוקף ב-25.2.2011

כתבי אמנה, 1566, כרך 59. - הסכם בין ממשלת מדינת ישראל לבין ממשלת הרפובליקה של קפריסין בדבר תחומת
האזור הכלכלי הבלעדי

**AGREEMENT BETWEEN THE
GOVERNMENT OF THE STATE OF ISRAEL
AND THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF CYPRUS ON THE
DELIMITATION OF THE EXCLUSIVE
ECONOMIC ZONE**

The Government of the State of Israel and the Government of the Republic of Cyprus (hereinafter, each, individually, a "Party"; jointly, the "two Parties")

Desiring to strengthen further the ties of good-neighborliness and cooperation between the two countries;

Recognizing the importance of the delimitation of the Exclusive Economic Zone for the purpose of development in both countries;

Recalling the provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982, relating to the Exclusive Economic Zone;

Basing themselves on the rules and principles of international law of the sea applicable to the matter;

Have agreed as follows:

הסכם בין ממשלת מדינת ישראל לבין ממשלת הרפובליקה של קפריסין בדבר תחומת האזור הכלכלי הבלעדי

ממשלת מדינת ישראל וממשלת הרפובליקה של קפריסין (להלן, כל אחד מהם בנפרד, "צד"; במשותף, "שני הצדדים")

בשאיפתן להוסיף ולהדק את קשרי השכנות הטובה ושיתוף הפעולה בין שתי המדינות;

בהכירם בחשיבותה של תחומת האזור הכלכלי הבלעדי למטרות פיתוח בשתי המדינות;

בהיזכרם בהוראות אמנת האומות המאוחדות בדבר משפט הים מ-10 בדצמבר 1982, המתייחסת לאזור הכלכלי הבלעדי;

בהתבססם על הכללים והעקרונות של משפט הים הבינלאומי שהם בני החלה על העניין;

הסכימו לאמור:

Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης του Κράτους του Ισραήλ και της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας για την Οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης

Η Κυβέρνηση του Κράτους του Ισραήλ και η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας (εφεξής αναφερόμενες, η κάθε μία, ως «Μέρος», και μαζί, ως «τα δύο Μέρη»)

Επιθυμώντας να ενισχύσουν περαιτέρω τους δεσμούς καλής γειτονίας και συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών·

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της οριοθέτησης της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης για σκοπούς ανάπτυξης στις δύο χώρες·

Ανακαλώντας τις σχετικές με την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη πρόνοιες της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας της 10^{ης} Δεκεμβρίου 1982·

Βασίζόμενες στους εφαρμοστέους στο θέμα κανόνες και αρχές του διεθνούς δικαίου της θάλασσας·

Έχουν συμφωνήσει ως ακολούθως:

2 כתבי אמנה, 1566, כרך 59. - הסכם בין ממשלת מדינת ישראל לבין ממשלת הרפובליקה של קפריסין בדבר תחומת האזור הכלכלי הבלעדי

Article 1

- (a) The delimitation of the Exclusive Economic Zone between the two Parties is effected by the median line, as such term is defined in paragraph (b) below.
- (b) The median line between the two Parties and its limits are defined by points 1 to 12, in accordance with the list of geographical coordinates attached hereto as Annex I, which constitutes an integral part of this Agreement.
- (c) The median line, as determined, appears graphically on the Official Hydrographic Chart published by the British Admiralty No. 183 (Ra's at Tin to Iskenderun), scale 1/1,100,000 (Attached hereto as Annex II, which constitutes an integral part of this Agreement).

סעיף 1

- (א) תחומת האזור הכלכלי הבלעדי בין שני הצדדים מתבצעת ע"י קו האמצע, כפי שהמונח האמור מוגדר בסעיף (ב) להלן.
- (ב) קו האמצע בין שני הצדדים וקצותיו מוגדרים ע"י נקודות 1 עד 12, בהתאם לרשימת הקואורדינטות הגיאוגרפיות המצורפת בזה כנספח 1, המהווה חלק בלתי נפרד מהסכם זה.
- (ג) קו האמצע, כפי שנקבע, מופיע בצורה גרפית במפה ההידרוגרפית הרשמית מס' 183 שפרסמה האדמירליות הבריטית (ראס א-תין עד איסקנדרון), קנה מידה 1/1,100,000 (מצורפת בזה כנספח 2, המהווה חלק בלתי נפרד מהסכם זה).

Άρθρο 1

- (α) Η οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης μεταξύ των δύο Μερών γίνεται με βάση τη μέση γραμμή, ως αυτή ορίζεται στην πιο κάτω παράγραφο (β).
- (β) Η μέση γραμμή μεταξύ των δύο Μερών και τα όρια της ορίζονται από τα σημεία 1 έως 12, σύμφωνα με τον κατάλογο των γεωγραφικών συντεταγμένων που επισυνάπτεται ως Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής της Συμφωνίας.
- (γ) Η μέση γραμμή, όπως καθορίζεται, απεικονίζεται γραφικά στον Επίσημο Υδρογραφικό Ναυτικό Χάρτη που εκδόθηκε από το Βρετανικό Ναυαρχείο Αρ. 183 (από το Ρα'ς ατ Τιν μέχρι την Αλεξανδρέττα), κλίμακα 1/1,100,000 (Επισυνάπτεται ως Παράρτημα ΙΙ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής της Συμφωνίας).

3 כתבי אמנה, 1566, כרך 59. - הסכם בין ממשלת מדינת ישראל לבין ממשלת הרפובליקה של קפריסין בדבר תחומת האזור הכלכלי הבלעדי

(d) The coordinate values of the agreed points 1 to 12 on the median line take precedence over the chart noted in paragraph (c) above, and over any other map or chart that reflects the location of the median line between the Parties.

(e) Taking into consideration the principles of customary international law relating to the delimitation of the Exclusive Economic Zone between States, the geographical coordinates of points 1 or 12 could be reviewed and/or modified as necessary in light of a future agreement regarding the delimitation of the Exclusive Economic Zone to be reached by the three States concerned with respect to each of the said points.

Article 2

In case there are natural resources, including hydrocarbons reservoirs, extending from the Exclusive Economic Zone of one Party to the Exclusive Economic Zone of the other, the two Parties shall cooperate in order to reach a framework unitization agreement on the modalities of the joint development and exploitation of such resources.

(ד) לערכי הקואורדינטות של הנקודות המוסכמות 1 עד 12 על קו האמצע יש עדיפות על פני המפה המצוינת בס"ק (ג) לעיל, ועל פני כל מפה או תרשים המשקפים את מיקומו של קו האמצע בין הצדדים.

(ה) בהתחשב בעקרונות המשפט הבינלאומי המנהגי בדבר תיחום האזור הכלכלי הבלעדי בין מדינות, ניתן לבחון ו/או לשנות את הקואורדינטות הגיאוגרפיות של נקודות 1 או 12 לפי הצורך לאור הסכם עתידי בדבר תיחום האזור הכלכלי הבלעדי בין שלוש המדינות הנוגעות בכל אחת מהנקודות האמורות, בהתאמה.

סעיף 2

במקרה שיש אוצרות טבע, כולל מאגרי פחמימנים, המשתרעים מהאזור הכלכלי הבלעדי של צד אחד לאזור הכלכלי הבלעדי של האחר, שני הצדדים ישתפו פעולה כדי להגיע להסכם מסגרת בדבר איחוד פעולות באופני הפיתוח וההפקה המשותפים של אוצרות הטבע האמורים.

(δ) Οι τιμές των συντεταγμένων των συμφωνηθέντων σημείων 1 έως 12 επί της μέσης γραμμής έχουν ηυξημένη ισχύ έναντι του χάρτη που αναφέρεται στην παράγραφο (γ) πιο πάνω, και έναντι οποιουδήποτε άλλου χάρτη ή ναυτικού χάρτη που αποτυπώνει τη θέση της μέσης γραμμής μεταξύ των δύο Μερών.

(ε) Λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές με την οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης μεταξύ Κρατών αρχές του εθνικού διεθνούς δικαίου, οι γεωγραφικές συντεταγμένες των σημείων 1 ή 12 δύναται να αναθεωρηθούν και / ή να τροποποιηθούν ως είναι αναγκαίο υπό το φως μελλοντικής συμφωνίας σχετικά με την οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης που θα επιτευχθεί από τα τρία ενδιαφερόμενα Κράτη σε σχέση με κάθε ένα από τα προαναφερόμενα σημεία.

Άρθρο 2

Στην περίπτωση που υπάρχουν φυσικοί πόροι, συμπεριλαμβανομένων υδρογονανθρακικών ταμειωτήρων, που εκτείνονται από την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη του ενός Μέρους στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη του άλλου, τα δύο Μέρη θα συνεργαστούν με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας-πλαίσιο καταμερισμού για τους τρόπους κοινής ανάπτυξης και εκμετάλλευσης τέτοιων πόρων.

4 כתבי אמנה, 1566, כרך 59. - הסכם בין ממשלת מדינת ישראל לבין ממשלת הרפובליקה של קפריסין בדבר תחומת האזור הכלכלי הבלעדי

Article 3

Without prejudice to the provisions of Article 1(e), if either of the two Parties is engaged in negotiations aimed at the delimitation of its Exclusive Economic Zone with another State, that Party, before reaching final agreement with the other State, shall notify and consult the other Party, if such delimitation is in connection with coordinates 1 or 12.

Article 4

- (a) Any dispute arising from the interpretation or implementation of this Agreement shall be settled through diplomatic channels in a spirit of understanding and cooperation.
- (b) In the event that the two Parties do not settle the dispute within a reasonable period of time through diplomatic channels in accordance with paragraph (a) above, the dispute will be referred to arbitration. The terms of reference and the procedure of the arbitration shall be determined by the Parties, by mutual agreement, prior to the commencement of the arbitration.

סעיף 3

בלי לפגוע בהוראות סעיף 1(ה), אם צד משני הצדדים מנהל מו"מ שמגמתו לתחום את האזור הכלכלי הבלעדי שלו עם מדינה אחרת, אותו צד, לפני השגת הסכם סופי עם המדינה האחרת, יודיע לצד האחר וייוועץ בו, אם התייחסו כאמור הוא בזיקה לנקודות ציון 1 או 12.

סעיף 4

- (א) כל מחלוקת הנובעת מפרשנותו או מיישומו של הסכם זה תיושב בצינורות הדיפלומטיים ברוח ההבנה ושיתוף הפעולה.
- (ב) במקרה ששני הצדדים אינם מיישבים את המחלוקת בתוך פרק זמן סביר בצינורות הדיפלומטיים בהתאם לס"ק (א) לעיל, תובא המחלוקת לבוררות. תנאי ההתייחסות וזהל הבוררות ייקבעו ע"י הצדדים בהסכמה הדדית, לפני תחילת הבוררות.

Άρθρο 3

Χωρίς επηρεασμό των προνοιών του Άρθρου 1(ε), εάν οποιοδήποτε από τα δύο Μέρη εμπλέκεται σε διαπραγματεύσεις οι οποίες αποσκοπούν στην οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης με άλλο Κράτος, εκείνο το Μέρος, πριν από την επίτευξη τελικής συμφωνίας με το άλλο Κράτος, θα γνωστοποιήσει στο άλλο Μέρος και θα διαβουλευθεί με αυτό, εάν η οριοθέτηση έχει σχέση με τις συντεταγμένες 1 ή 12.

Άρθρο 4

- (α) Οποιαδήποτε διαφορά προκύπτει από την ερμηνεία ή την εφαρμογή αυτής της Συμφωνίας θα διευθετείται μέσω της διπλωματικής οδού σε πνεύμα κατανόησης και συνεργασίας.
- (β) Σε περίπτωση που τα δύο Μέρη δεν διευθετήσουν τη διαφορά τους εντός εύλογου χρονικού διαστήματος μέσω της διπλωματικής οδού σύμφωνα με την παράγραφο (α) πιο πάνω, η διαφορά παραπέμπεται σε διαιτησία. Οι όροι αναφοράς και η διαδικασία της διαιτησίας ορίζονται από τα Μέρη, με αμοιβαία συμφωνία, πριν από την έναρξη της διαιτησίας.

5 כתבי אמנה, 1566, כרך 59. - הסכם בין ממשלת מדינת ישראל לבין ממשלת הרפובליקה של קפריסין בדבר תחומת האזור הכלכלי הבלעדי

Article 5

- (a) This Agreement is subject to ratification according to the constitutional procedures in each country.
- (b) This Agreement shall enter into force upon the exchange of the instruments of ratification.

DONE at Nicosia on the 17th of December 2010, which corresponds to the 10th of Tevet 5771, in two originals in the Hebrew, Greek and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation of the texts, the English version shall prevail.

For the Government of
the Republic of Cyprus
Mr. Marcos Kyprianou,
Minister of Foreign
Affairs

For the Government of
the State of Israel
Dr. Uzi Landau
Minister of National
Infrastructures

סעיף 5

- (א) הסכם זה כפוף לאשרור בהתאם לנהלים החוקתיים בכל מדינה.
- (ב) הסכם זה ייכנס לתוקף עם חילופי מסמכי האשרור.

נעשה בניקוסיה ביום י' בטבת התשע"א שהוא יום 17 בדצמבר 2010, בשני עותקי מקור בשפות עברית, יוונית ואנגלית, ולכל הנוסחים דין מקור שווה. במקרה של הבדלים בפרשנות הנוסחים, יכריע הנוסח האנגלי.

בשם ממשלת הרפובליקה
של קפריסין
Mr. Marcos Kyprianou,
Minister of Foreign
Affairs

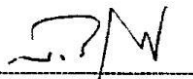
בשם ממשלת מדינת
ישראל
ד"ר עוזי לנדאו
שר התשתיות הלאומיות

Άρθρο 5

(α) Η Συμφωνία αυτή υπόκειται σε επικύρωση σύμφωνα με τις συνταγματικές διαδικασίες σε κάθε χώρα.

(β) Η Συμφωνία αυτή τίθεται σε ισχύ με την ανταλλαγή των εγγράφων επικύρωσης.

Έγινε στη Λευκωσία στις 17 του Δεκεμβρίου 2010, που αντιστοιχεί στις 10 του Τεβέτ 5771, σε δύο αντίγραφα στην Εβραϊκή, Ελληνική και Αγγλική γλώσσα, με όλα τα κείμενα να είναι εξίσου αυθεντικά. Σε περίπτωση διαφοράς στην ερμηνεία των κειμένων, υπερισχύει το Αγγλικό κείμενο.

Για την Κυβέρνηση του
Κράτους του Ισραήλ

Για την Κυβέρνηση της
Κυπριακής Δημοκρατίας

6 כתבי אמנה, 1566, כרך 59. - הסכם בין ממשלת מדינת ישראל לבין ממשלת הרפובליקה של קפריסין בדבר תחמת האזור הכלכלי הבלעדי

ANNEX I

List of geographical coordinates of points 1 to 12 in WGS84 datum defining the median line between the State of Israel and the Republic of Cyprus and its limits, annexed to the Agreement between the Government of the State of Israel and the Government of the Republic of Cyprus on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone

POINT	LATITUDE	LONGITUDE
1	33°38'40"N	33°53'40"E
2	33°37'24"N	33°52'06"E
3	33°32'59"N	33°46'42"E
4	33°30'00"N	33°43'05"E
5	33°24'27"N	33°36'15"E
6	33°16'56"N	33°27'02"E
7	33°09'25"N	33°17'50"E
8	33°03'22"N	33°10'28"E
9	32°59'37"N	33°05'56"E
10	32°56'03"N	33°01'36"E
11	32°54'35"N	32°59'50"E
12	32°53'20"N	32°58'20"E

נספח 1

רשימת קואורדינטות גיאוגרפיות של נקודות 1 עד 12 ב- WGS84 המגדירות את קו האמצע בין מדינת ישראל לבין הרפובליקה של קפריסין וקצוותיו, מצורפת כנספח להסכם בין ממשלת מדינת ישראל לבין ממשלת הרפובליקה של קפריסין בדבר חיתום האזור הכלכלי הבלעדי

נקודה	קו רוחב	קו אורך
1	33°38'40"N	33°53'40"E
2	33°37'24"N	33°52'06"E
3	33°32'59"N	33°46'42"E
4	33°30'00"N	33°43'05"E
5	33°24'27"N	33°36'15"E
6	33°16'56"N	33°27'02"E
7	33°09'25"N	33°17'50"E
8	33°03'22"N	33°10'28"E
9	32°59'37"N	33°05'56"E
10	32°56'03"N	33°01'36"E
11	32°54'35"N	32°59'50"E
12	32°53'20"N	32°58'20"E

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Κατάλογος γεωγραφικών συντεταγμένων των σημείων 1 έως 12 στο επίπεδο αναφοράς WGS84 που ορίζουν τη μέση γραμμή μεταξύ του Κράτους του Ισραήλ και της Κυπριακής Δημοκρατίας και τα όρια της, που τίθενται ως παράρτημα στην Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης του Κράτους του Ισραήλ και της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας για την Οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης

ΣΗΜΕΙΟ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΠΛΑΤΟΣ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΜΗΚΟΣ
1	33°38'40"N	33°53'40"E
2	33°37'24"N	33°52'06"E
3	33°32'59"N	33°46'42"E
4	33°30'00"N	33°43'05"E
5	33°24'27"N	33°36'15"E
6	33°16'56"N	33°27'02"E
7	33°09'25"N	33°17'50"E
8	33°03'22"N	33°10'28"E
9	32°59'37"N	33°05'56"E
10	32°56'03"N	33°01'36"E
11	32°54'35"N	32°59'50"E
12	32°53'20"N	32°58'20"E

7 כתבי אמנה, 1566, כרך 59. - הסכם בין ממשלת מדינת ישראל לבין ממשלת הרפובליקה של קפריסין בדבר חיתום האזור הכלכלי הבלעדי

The geographical coordinates of points 1 and/or 12 could be reviewed and/or modified as necessary in accordance with the provisions of this Agreement.

NOTE 1: The median line, as determined, appears graphically on the Official Hydrographic Chart published by the British Admiralty No. 183 (Ra's at Tin to Iskenderun), scale 1/1,100,000 (Attached hereto as **Annex II**).

NOTE 2: The median line between any two of the aforementioned successive points follows the geodesic line between these points.

NOTE 3: The list of the geographical coordinates as above takes precedence over any map or chart that reflects the location of the median line between the Parties.

For the Republic of
Cyprus
Mr. Christos Zenonos
Chief Hydrographer
Department of Lands
and Surveys

For the State of Israel
Dr. Haim Srebro
Director General
Survey of Israel

ניתן לבחון /או לשנות את הקואורדינטות הגיאוגרפיות שבנקודות 1 ו/או 12 לפי הצורך בהתאם להוראות ההסכם.

הערה 1: קו האמצע, כפי שנקבע, מופיע כצורה גרפית במפה ההידרוגרפית הרשמית מס' 183 שפרסמה האדמירליות הבריטית (ח ראס א-תין עד איסקנדרון), קנה מידה 1/1,100,000 (מצורפת כזה כנספח 2).

הערה 2: קו האמצע בין כל שתיים מהנקודות הרצופות הנ"ל הולך בעקבות הקו הגיאודי בין נקודות אלה.

הערה 3: לרשימת הקואורדינטות הגיאוגרפיות כנ"ל יש עדיפות על פני כל מפה או תרשים המשקפים את מיקומו של קו האמצע בין הצדדים.

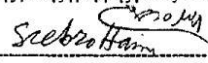
בשם ממשלת הרפובליקה של קפריסין	בשם ממשלת מדינת ישראל
Mr. Christos Zenonos	ד"ר חיים סרברו
הידרוגרף ראשי המחלקה לקרקעות ולסקרים	מנכ"ל המרכז למיפוי ישראל

Οι γεωγραφικές συντεταγμένες των σημείων 1 και / ή 12 δύνανται να αναθεωρηθούν και / ή να τροποποιηθούν όπως κριθεί αναγκαίο σύμφωνα με τις πρόνοιες αυτής της Συμφωνίας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Η μέση γραμμή, ως έχει καθοριστεί γραφικά στον Επίσημο Υδρογραφικό Ναυτικό Χάρτη που εκδόθηκε από το Βρετανικό Ναυαρχείο Αρ. 183 (από το Ρα'ς ατ Τιν μέχρι την Αλεξανδρέττα) κλίμακα 1/1,100,000 (Επισυνάπτεται ως Παράρτημα II).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Η μέση γραμμή μεταξύ οποιονδήποτε δύο πιο πάνω αναφερομένων διαδοχικών σημείων ακολουθεί τη γεωδαισιακή γραμμή μεταξύ αυτών των σημείων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Ο κατάλογος των γεωγραφικών συντεταγμένων ως πιο πάνω έχει ηυξημένη ισχύ έναντι οποιουδήποτε χάρτη ή ναυτικού χάρτη που αποτυπώνει τη θέση της μέσης γραμμής μεταξύ των δύο Μερών.

Δρ. Haim Srebro
Γενικός Διευθυντής
Χωρομετρία του Ισραήλ
Για το Κράτος του Ισραήλ.

Κος. Χρίστος Ζήνωνος
Πρώτος Υδρογράφος
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας
Για την Κυπριακή Δημοκρατία

י"ח בסיוון התשע"א (20 ביוני 2011) ISSN 0334-3286 סודר בסדר-צילום והודפס במדפיס הממשלתי, ירושלים
המחיר 3.24 שקלים חדשים

נספח 3

החלטות ממשלה

קביעת קו התייחום הימי הצפוני של מימי החופין והאזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל בים התיכון

מספר החלטה: 3452

יחידה: מזכירות הממשלה
ממשלה: הממשלה ה-32, בנימין נתניהו
תאריך פרסום: 10.07.2011

החלטה מס. 3452 של הממשלה מיום 10.07.2011

נושא ההחלטה:

קביעת קו התייחום הימי הצפוני של מימי החופין והאזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל בים התיכון

מחליטים:

א. כי קו התייחום הימי הצפוני של מימי החופין ושל האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל בים התיכון נקבע בהתאם לרשימת הקואורדינטות הגיאוגרפיות (בדאטום WGS84) שלהלן:

נקודה	קו רחב	קו אורך
31	39.5° 5' 33" מעלות	13° 6' 35" מעלות
32	23° 6' 33" מעלות	10° 4' 35" מעלות
33	39° 6' 33" מעלות	3° 3' 35" מעלות
34	33.5° 10' 33" מעלות	11° 53' 34" מעלות
35	9° 13' 33" מעלות	38° 46' 34" מעלות
1	40° 38' 33" מעלות	40° 53' 33" מעלות

ב. למסור הודעה לאו"ם בערוצים המקובלים על החלטה זו.

ג. לייפות את כוחו של שר החוץ בכל הנוגע לביצוע החלטה זו"

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.
הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.

החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

דף זה עודכן לאחרונה בתאריך 18.09.2017

נספח 4

**List of Geographical Coordinates
For the Delimitation of the Northern Limit of the Territorial Sea and Exclusive
Economic Zone of the State of Israel in WGS84**

POINTS	DEGRE ES	MINUTE S	SECOND S		DEGRE ES	MINUTE S	SECOND S	
31	35	6	13.0	E	33	5	39.5	N
32	35	4	10.0	E	33	6	23.0	N
33	35	3	3.0	E	33	6	39.0	N
34	34	53	11	E	33	10	33.5	N
35	34	46	38.0	E	33	13	9.0	N
1	33	53	40.0	E	33	38	40.0	N

NOTE 1: Point 1 above is derived from Point 1 of the Agreement between the State of Israel and the Republic of Cyprus on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone, dated December 17, 2010. The geographical coordinates of Point 1, as listed above could be reviewed and/or modified as necessary in light of a future agreement regarding the delimitation of the Exclusive Economic Zone to be reached by the three States concerned with respect to such point, in accordance with the relevant provisions of Article 1(e) of the Agreement between the State of Israel and the Republic of Cyprus on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone noted above.

NOTE 2: The northern limit drawn between any two of the aforementioned successive points follows the geodesic line between these points.

NOTE 3: It is hereby clarified that Israel's Territorial Sea extends 12 nm from the baseline, in accordance with Israel's domestic laws and with customary international maritime law.

NOTE 4: The list of the geographical coordinates as above takes precedence over any map or chart that reflects the location of the Northern Limit of the Exclusive Economic Zone and/or the Territorial Sea of the State of Israel.

נספח 5

Translated from Arabic

Decree No. 6433

Delineation of the boundaries of the exclusive economic zone of Lebanon

The President of the Republic,

In accordance with the Constitution;

Law No. 295 dated 22 April 1994 (United Nations Convention on the Law of the Sea);

Law No. 163 dated 18 August 2011 (Delineation and declaration of the maritime regions of the Republic of Lebanon) and, in particular, articles 6, 7, 16 and 17 thereof;

Pursuant to the proposal of the President of the Council of Ministers and the Minister of Public Works and Transport;

And with the approval of the Council of Ministers on 19 September 2011,

Hereby decrees as follows:

Part I: Definition of the exclusive economic zone and its borders

Article 1: The exclusive economic zone is situated beyond the territorial sea and includes the whole of the contiguous zone, extending towards the high seas, measured from the baseline in accordance with the provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea.

Article 2: The southern, western and northern sides of the exclusive economic zone of the Republic of Lebanon have been determined on the basis of a list of the geographical coordinates of points that is annexed to this decree (Annex I), as set out in British Admiralty nautical chart No. 183 (Ra's at Tin to Iskenderun, 1:1,100,000), which is annexed to this decree (Annex II).

Article 3: As needed, and in the light of negotiations with the relevant neighbouring States, the borders of the exclusive economic zone may be refined and improved and, consequently, the list of its coordinates amended, if more precise data becomes available.

Article 4: The President of the Council of Ministers or his representative is charged with taking the necessary measures to inform all the parties concerned and, in particular, the relevant departments of the United Nations.

Article 5: This decree shall enter into force upon publication in the Official Gazette.

Issued by the President of the Republic

B'abda, 1 October 2011

President of the Council of Ministers

Signature: Michel Sleiman

Signature: Muhammad Najib Mikati

Minister of Public Works and Transport

President of the Council of Ministers

Signature: Ghazi Al-Aridi

Signature: Muhammad Najib Mikati

Annex I

List of the coordinates of the limits of the southern, western and northern sides of the exclusive economic zone

Annex II

Nautical chart of the limits of the southern, western and northern sides of the exclusive economic zone of Lebanon

-----

مَرْسُوم رَقْم ٦٤٣٣

تحديد حدود المنطقة الاقتصادية الخالصة اللبنانية

إِنَّا رَئِيسُ الْجُمْهُورِيَّةِ

بِنَاءً عَلَى الدَّسْتُورِ

بناءً على القانون رقم ٢٩٥ تاريخ ١٩٩٤/٤/٢٢ (اتفاقية الأمم المتحدة لقانون البحار)،
بناءً على القانون رقم ١٦٣ تاريخ ٢٠١١/٨/١٨ (تحديد وإعلان المناطق البحرية
للجمهورية اللبنانية) لا سيما المواد ٦ و ٧ و ١٦ و ١٧ منه،
بناءً على اقتراح رئيس مجلس الوزراء ووزير الأشغال العامة والنقل،
وبعد موافقة مجلس الوزراء بتاريخ ٢٠١١/٩/١٩

يرسم ما يأتي

الفصل الأول - تعريف المنطقة الاقتصادية الخالصة وحدودها

المادة الأولى: تقع المنطقة الاقتصادية الخالصة وراء البحر الإقليمي وتشمل كامل المنطقة المتاخمة وتمتد باتجاه أعالي البحار مقاسة من خط الأساس استناداً إلى أحكام اتفاقية الأمم المتحدة لقانون البحار.

المادة الثانية: حددت المنطقة الاقتصادية الخالصة في الجمهورية اللبنانية وفق لوائح إحداثيات النقاط الجغرافية المرفقة بهذا المرسوم (الملحق رقم ١) وذلك من الجهات الثلاث الجنوبية والغربية والشمالية كما هي موضحة على الخريطة البحرية الدولية الصادرة عن الأدميرالية البريطانية (Admiralty) رقم ١٨٣ (رأس التين إلى إسكندرونة) بمقياس رسم ١:١٠٠٠٠٠٠٠ المرفقة بهذا المرسوم (الملحق رقم ٢)

المادة الثالثة: يمكن مراجعة حدود المنطقة الإقتصادية الخالصة وتحسينها وبالتالي تعديل لوائح إحدائياتها عند توافر بيانات أكثر دقة ووفقاً للحاجة في ضوء المفاوضات مع دول الجوار المعنية.

المادة الرابعة: يكلف رئيس مجلس الوزراء أو من يفوضه باتخاذ الإجراءات اللازمة لإبلاغ كافة الجهات المعنية لا سيما منها الدوائر المختصة في الأمم المتحدة.

المادة الخامسة: يعمل بهذا المرسوم فور نشره في الجريدة الرسمية

بعدد في ١ تشرين الأول ٢٠١١
الامضاء : ميشال سليمان

صدر عن رئيس الجمهورية
رئيس مجلس الوزراء
الامضاء : محمد نجيب ميقاتي

رئيس مجلس الوزراء
الامضاء : محمد نجيب ميقاتي

وزير الأشغال العامة والنقل
الامضاء : غازي العريضي

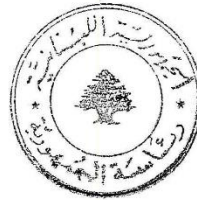
الملحق رقم ١

لائحة إحدائيات حدود المنطقة الإقتصادية الخالصة
من الجهات الثلاث الجنوبية والغربية والشمالية

الملحق رقم ٢

الخريطة البحرية
لحدود المنطقة الاقتصادية الخالصة اللبنانية
من الجهات الثلاث الجنوبية والغربية والشمالية

مرسوم رقم ٦٤٣٣

تحديد حدود المنطقة الاقتصادية الخالصة اللبنانية

إنّ رئيس الجمهورية

بناءً على الدستور

بناءً على القانون رقم ٢٩٥ تاريخ ١٩٩٤/٤/٢٢ (اتفاقية الأمم المتحدة لقانون البحار)،

بناءً على القانون رقم ١٦٣ تاريخ ٢٠١١/٨/١٨ (تحديد وإعلان المناطق البحرية

للجمهورية اللبنانية) لا سيما المواد ٦ و٧ و١٦ و١٧ منه،

بناءً على اقتراح رئيس مجلس الوزراء ووزير الأشغال العامة والنقل،

وبعد موافقة مجلس الوزراء بتاريخ ٢٠١١/٩/١٩

يرسم ما يأتي

الفصل الأول - تعريف المنطقة الاقتصادية الخالصة وحدودها

المادة الأولى: تقع المنطقة الاقتصادية الخالصة وراء البحر الإقليمي وتشمل كامل المنطقة المتاخمة وتمتد باتجاه أعالي البحار مقاسة من خط الأساس استناداً إلى أحكام اتفاقية الأمم المتحدة لقانون البحار.

المادة الثانية: حددت المنطقة الاقتصادية الخالصة في الجمهورية اللبنانية وفق لوائح إحداثيات النقاط الجغرافية المرفقة بهذا المرسوم (الملحق رقم ١) وذلك من الجهات الثلاث الجنوبية والغربية والشمالية كما هي موضحة على الخريطة البحرية الدولية الصادرة عن الأدميرالية البريطانية (Admiralty) رقم ١٨٣ (رأس التين إلى اسكندرونة) بمقياس رسم ١:١٠٠,٠٠٠ المرفقة بهذا المرسوم (الملحق رقم ٢)

المادة الثالثة: يمكن مراجعة حدود المنطقة الاقتصادية الخالصة وتحسينها وبالتالي تعديل لوائح إحدائياتها عند توافر بيانات أكثر دقة ووفقاً للحاجة في ضوء المفاوضات مع دول الجوار المعنية.

المادة الرابعة: يكلف رئيس مجلس الوزراء أو من يفوضه باتخاذ الإجراءات اللازمة لإبلاغ كافة الجهات المعنية لا سيما منها الدوائر المختصة في الأمم المتحدة.

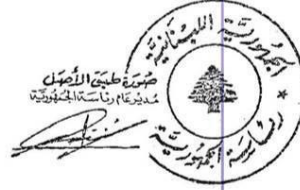
المادة الخامسة: يعمل بهذا المرسوم فور نشره في الجريدة الرسمية

بعداً في ١ تشرين الأول ٢٠١١
الامضاء : ميشال سليمان

صدر عن رئيس الجمهورية
رئيس مجلس الوزراء
الامضاء : محمد نجيب ميقاتي

رئيس مجلس الوزراء
الامضاء : محمد نجيب ميقاتي

وزير الأشغال العامة والنقل
الامضاء : غازي العريضي

الملحق رقم ١

لائحة إحدائيات حدود المنطقة الإقتصادية الخالصة
من الجهات الثلاث الجنوبية والغربية والشمالية

ANNEX I

List of Geographical Coordinates

for the delimitation of the Exclusive Economic Zone in WGS84

The following tables contain position information for the Median Line

Between Lebanon and Cyprus

All positions are referred to WGS 84 joined consecutively by geodesics

Western Median Line (Lebanon - Cyprus)

Points	Degrees	Minutes	Seconds		Degrees	Minutes	Seconds	
23	33	46	8.78	E	33	31	51.17	N
24	33	51	30.31	E	33	37	13.10	N
25	33	50	25.30	E	33	36	8.01	N
1	33	53	40.00	E	33	38	40.00	N
2	34	2	50.00	E	33	51	30.00	N
3	34	18	0.00	E	33	59	40.00	N
4	34	44	0.00	E	34	23	20.00	N
5	34	53	50.00	E	34	39	30.00	N
6	34	56	0.00	E	34	45	0.00	N
7	34	58	13.92	E	34	50	42.00	N

[Handwritten signature]

ANNEX I

(Cont'd)

List of Geographical Coordinates

for the delimitation of the Exclusive Economic Zone in WGS84

The following tables contain position information for the Median Line

Between Lebanon and Syria

All positions are referred to WGS 84 joined consecutively by geodesics

Northern Median Line (Lebanon - Syria)

Points	Degrees	Minutes	Seconds		Degrees	Minutes	Seconds	
7	34	58	13.92	E	34	50	42.00	N
8	35	31	15.15	E	34	44	7.70	N
9	35	36	54.36	E	34	42	26.14	N
10	35	40	28.22	E	34	41	9.49	N
11	35	43	21.80	E	34	40	16.40	N
12	35	45	14.80	E	34	39	42.50	N
13	35	46	35.00	E	34	38	55.60	N
14	35	47	58.80	E	34	37	57.60	N
15	35	49	18.80	E	34	36	59.30	N
16	35	50	22.60	E	34	36	2.40	N
17	35	58	32.20	E	34	38	1.40	N

[Handwritten signature]

ANNEX I

(Cont'd)

List of Geographical Coordinates

for the delimitation of the Exclusive Economic Zone in WGS84

The following tables contain position information for the Median Line

Between Lebanon and Palestine

All positions are referred to WGS 84 joined consecutively by geodesics

Southern Median Line (Lebanon - Palastine)

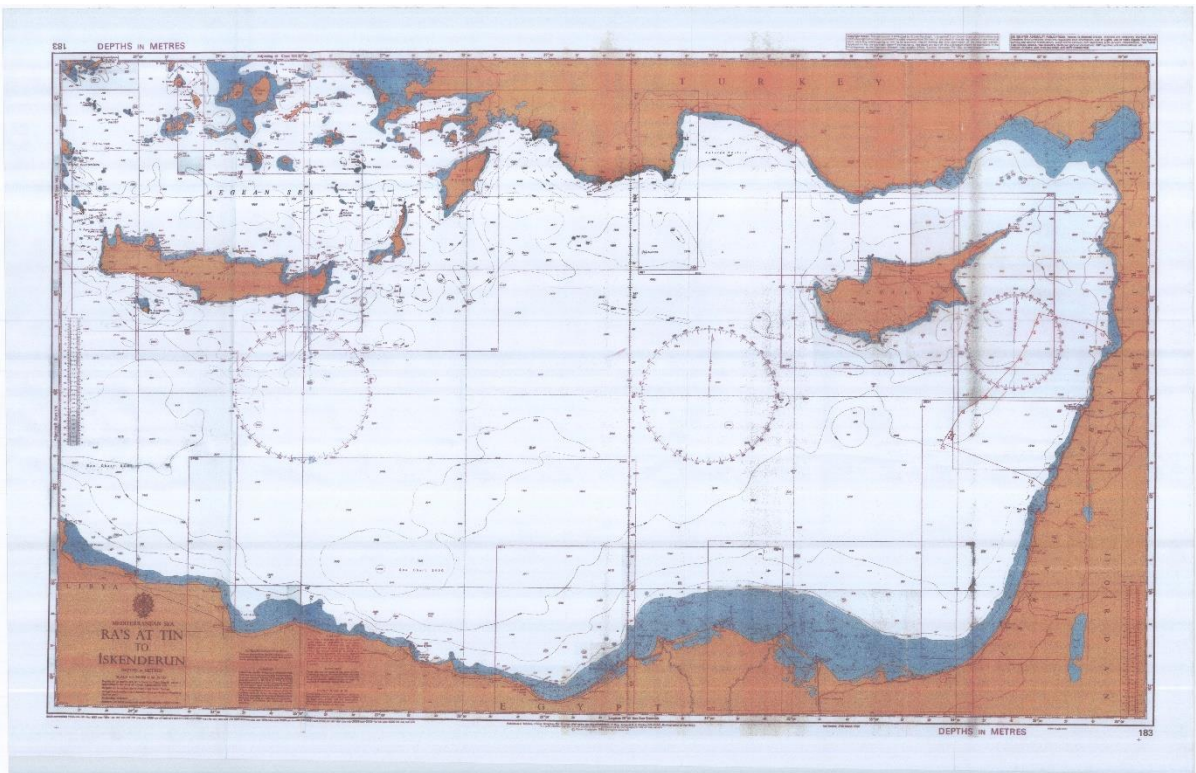
Points	Degrees	Minutes	Seconds		Degrees	Minutes	Seconds	
18	35	6	11.84	E	33	5	38.94	N
19	35	4	46.14	E	33	5	45.79	N
20	35	2	58.12	E	33	6	34.15	N
21	35	2	13.86	E	33	6	52.73	N
22	34	52	57.24	E	33	10	19.33	N
23	33	46	8.78	E	33	31	51.17	N

الملحق رقم ٢

الخريطة البحرية
لحدود المنطقة الاقتصادية الخالصة اللبنانية
من الجهات الثلاث الجنوبية والغربية والشمالية

נספח 6

U.S. Embassy in Israel

Joint Statement on the Launch of the Israel-Lebanon Maritime Talks

MEDIA NOTE

OFFICE OF THE SPOKESPERSON

OCTOBER 14, 2020

The text of the following statement was released by the Government of the United States and the Office of the UN Special Coordinator for Lebanon.

Begin text:

Representatives from the governments of Israel, Lebanon, and the United States met on October 14 to launch discussions aimed at reaching consensus on a common Israel-Lebanon maritime boundary. The negotiations were mediated and facilitated by the U.S. team, led by Assistant Secretary David Schenker and Ambassador John Desrocher, and hosted by UN Special Coordinator for Lebanon Jan Kubis. The Israeli delegation was headed by Udi Adiri, Director General of the Ministry of Energy. The Lebanese delegation was headed by Brigadier General Bassam Yassine, Deputy Chief of Staff for Operations, Lebanese Armed Forces.

During this initial meeting, the representatives held productive talks and reaffirmed their commitment to continue negotiations later this month.

End text.

This is the official website of the U.S. Embassy in Israel. External links to other Internet sites should not be construed as an endorsement of the views or privacy policies contained therein.

נספח 7

ציוץ

...

 U.S. Embassy Beirut
@usembassybeirut

#

Ambassador Shea met today with President of the Republic Michel Aoun, President of the Chamber of Deputies Nabih Berri, and President of the Council of Ministers Najib Mikati to provide the U.S proposal for a final agreement on the maritime boundary line.

Twitter for iPhone · 3:48 אחה"צ · 1 באוק' 2022

12 ציוצים מחדש 4 ציוץ ציטוט 92 אוהב

נספח 8

הודעות דוברות

דברי ראש הממשלה בפתח ישיבת הממשלה

תאריך פרסום: 02.10.2022

ממשלה: הממשלה ה-36, יאיר לפיד

"במהלך סוף השבוע התקבלה בלבנון ובישראל הצעת המתווך האמריקאי להסכם על הגבול הימי בין שתי המדינות. אנחנו מנהלים דיונים על הפרטים האחרונים, כך שאי אפשר עדיין לברך על המוגמר, אבל כפי שדרשנו מהיום הראשון ההצעה שומרת על מלוא האינטרסים הביטחוניים מדיניים של ישראל, וגם על האינטרסים הכלכליים שלנו.

יותר מעשר שנים ישראל ניסתה להגיע לעסקה הזו. ביטחון הצפון יחזק, אסדת כריש תפעל ותפיק גז, הכסף ייכנס לקופת המדינה והעצמאות האנרגטית שלנו מובטחת. זוהי עסקה שמחזקת את הביטחון הישראלי ואת הכלכלה הישראלית.

נספח 9

כמה משפטים על הסכם הגבול הימי המתהווה בין מדינת ישראל לבין מדינת לבנון.

1. מדובר בסופו של יום בהסכם שמהותו כלכלית – ואם ייחתם – אנחנו, לבנון ואזרחיה שסובלים ממשבר קשה, נהנה ממנו שנים קדימה.
2. מטבע הדברים, במהלך משא ומתן לא ניתן לחשוף את הפרטים לציבור, אך אם אכן נגיע לנוסח סופי של ההסכם, הוא יונח על שולחן הכנסת ועיקריו יוצגו לציבור באופן מסודר ושקוף. כל זאת כמובן בהתאם להנחיות היועמ"שית.
3. בנושא הביטחוני – ההסכם אינו ערובה למניעת חיכוך עתידי עם לבנון, אך אין ספק שהוא יחזק את היציבות, את ההרתעה, ובטווח הרחוק גם יחליש את התלות של לבנון באיראן שמעבירה לה דלק ואמצעים נוספים.
4. אני מציע לראש הממשלה לשעבר נתניהו, שעבד ביחד עם שר האנרגיה לשעבר שטייניץ ואיתי על גיבושו של ההסכם ועוד לפני כן שנים אחורה, לבקש עדכון מסודר בנושא לפני שהוא נותן דלק לתעמולה של נסראללה שסיכן ועודנו מסכן את ההסכם.
5. כך או כך – צה"ל וכל כוחות הביטחון ממשיכים להיות ערוכים בכל הזירות וגם בזירה הצפונית כדי להגן על אזרחי ישראל ועל נכסינו האנרגטיים – בלי קשר למשא ומתן, כל הזמן, 24/7, וכך ימשיך להיות.

523 תגובות 169 שיתופים

2K

נספח 10

ראש הממשלה יאיר לפיד בריאיון בלעדי לישי כהן • הריאיון המלא

ההידרדרות הביטחונית והשיחה של אבו מאזן שסירב לקבל | ההסכם המתקדם עם לבנון והתגובה להאשמות נתניהו | יחסיו עם משה גפני, נפתלי בנט ואביגדור ליברמן | האם יסכים שדרעי יכהן כשר? את מי הוא פוסל - את נתניהו או את 'המשותפת'? ומה דעתו על איתמר בן גביר? | וגם, הדרישות של החרדים בנושא החינוך והעתירה נגד ערוץ 14 • ראש הממשלה יאיר לפיד בריאיון בלעדי לישי כהן • צפו (בחירות 2022)

84 ישי כהן | כיכר השבת | ז' בתשרי | 02.10.22

ראש הממשלה יאיר לפיד בריאיון (עריכה: ידידיה כהן)

30 יום לבחירות לכנסת ה-25, ראש הממשלה יאיר לפיד מתייצב לריאיון מיוחד ובלעדי ל'כיכר השבת', בו הוא שוטח את עמדותיו המדיניות, הביטחונית וגם אלו הנוגעות לציבור החרדי.

לפיד, מתייחס בריאיון לישי כהן למצב הביטחוני בישראל וטוען שכיום פועלים יותר מבעבר, הוא מסביר למה לא קיבל שיחה מאבו מאזן ואיך זה מתכתב עם הצהרותיו המדיניות. הוא מתייחס בהרחבה להסכם המתקדם מול לבנון בנושא הגבול הימי, למה מחכים עם ההסכם, מדוע זה לא מצריך אישור של הכנסת והוא גם מגיב בחריפות לטענותיו של ראש הממשלה לשעבר בנימין נתניהו.

בהמשך הריאיון, הוא מדבר על יחסיו עם נפתלי בנט ואביגדור ליברמן, מסביר מדו מיכל שיר שוריינה ב"ש עתיד, לא שולל הישענות על 'המשותפת', לא כוסל את אריה דרעי כשר בממשלה אך לא מוכן לשבת עם נתניהו. לפיד מספר על החברות האישיות עם משה גפני ומסביר למה איתמר בן גביר מסוכן, לדעתו.

לפיד נשאל האם, הוא יסכים לתת לחרדים בחינוך - את מה שנתניהו מסכים ומתייחס גם לסערה סביב העתירה שלהם נגד ערוץ 14.

ראש הממשלה יאיר לפיד בריאיון לדי נהן

אך בתחילת הריאיון התייחס יאיר לפיד לעובדה שאחרי עשור בפוליטיקה הצליח להיכנס ללשכת ראש הממשלה - גם אם בממשלת מעבר, ואמר כי האמין שכך יהיה. "הושבעתי כראש ממשלה כבר כשהממשלה הושבעה. כבר אז היה ברור לי שאני מושבע לתפקיד הזה, אבל לא חשבתי שזה יקרה כך, אני מצטער שזה כך. אבל כן, חשבתי שזה יקרה".

"לא מתלהב לשוחח עם אבו מאזן, כעסתי עליו מאוד"

באשר למתיחות הביטחונית ביהודה ושומרון, הפיגועים שיצאו לפועל ואלו שנמנעו, אומר רה"מ לפיד כי "המצב מדאיג, בהחלט. צה"ל, שב"כ - בהנחיית הממשלה - הם פעילים יותר מאשר הרבה שנים, בעיקר בשכם וג'נין, כדי למנוע פיגועים. זו פעולה מתמשכת, לא פשוטה. הלוחמים שלנו גיבורים, מונעים יום יום אבדות בנפש".

לפיד נשאל האם אפשר להיות בטוחים שהשיקולים הפוליטיים לא נכנסים לחדר הקבינט: "ברור שלא. מהיום הראשון שהממשלה הזו הוקמה - קבענו מדיניות של אפס סובלנות בעזה, גם ביו"ש עסקנו ועוסקים בפעילות. זאת שאלה כמעט מעליבה. אתה באמת חושב שאני אעשה שיקול פוליטי בהחלטות ביטחוניות?".

ראש הממשלה מתייחס לעובדה שסירב לענות לשיחת הטלפון של יו"ר הרשות הפלסטינית, אבו מאזן, שביקש לאחל לו שנה טובה: "תראה, אני בגלוי כעסתי מאוד על אבו מאזן, על האמירה שלו של 'החמישים שואות', שואה הייתה רק אחת והיא הייתה לעם היהודי, אני לא מוכן שידברו כך. אין לי בעיה, דיברתי עם אבו מאזן - גם כראש ממשלה, בירכתי אותו באחד החגים הקודמים, אני מניח שאדבר איתו גם בהמשך, לא שאני מתלהב מכך".

"כרגע", מסביר לפיד מדוע אבו מאזן הוא הצד השני לשיח הישראלי, "אני בעד שתי מדינות לשני עמים אבל

"כרגע", מסביר לפיד מדוע אבו מאזן הוא הצד השני לשיח הישראלי, "אני בעד שתי מדינות לשני עמים אבל חובת ההוכחה עליהם. אנחנו רוצים קודם הוכחות שביטחון ישראל לא יכגע. אני לא אתן יד להקמה של עוד מדינת טרור כושלת כמו בלבנון, או תוצאה כמו בהתנתקות, שמביאה ל-20 אלף רקטות על מדינת ישראל. חובת ההוכחה עליהם".

"ההסכם עם לבנון לא צריך אישור כנסת"

אנחנו עוברים לדבר על הגזרה הצפונית. על פי הערכות, ישראל ולבנון צפויות לחתום בקרוב על הסכם בנושא הגבול הימי. "אין סיבה שלא נגיע להסכם, אבל זה לא גמור", מבהיר ראש הממשלה, "זה נמצא כעת בבדיקה משפטית. המתווך סוף סוף העביר הצעה שאמורה להיות הצעה מוסכמת. אנחנו הגדרנו את צרכי הביטחון בצפון הארץ, בזה קיבלנו כל מה שרצינו.

"כריש תהיה אסדת גז מתפקדת, לא שואלים אף אחד. היה שטח מחלוקת, וכמו בכל משא ומתן היה דיון לכאן או לכאן, יש בו שדה גז, בשדה הזה תהיה כנראה אסדה לבנונית והם ישלמו לנו את החלק בשדה שנמצא בשטח הימי הישראלי".

לפיד תוקף את ראש האופוזיציה בנימין נתניהו שטען שהוא נכנע לחיזבאללה וכי ההסכם לא יחייב אותו: "זאת אמירה מעניינת כי הוא לא ראה את ההסכם. דבר שני, מפני שעשר שנים זה הסכם שהוא ניסה להשיג. זה אותו הסכם. ישבתי השבוע עם יובל שטייניץ, למדתי ממנו את הדברים של העבר, זה ההסכם שמדינת ישראל ניסתה עשר שנים להשיג, ואנחנו הצלחנו. אז הוא גם נכשל להשיג את ההסכם וגם יש לו ביקורת על הסכם שהוא לא ראה".

ראש הממשלה טוען שאין צורך שההסכם יחכה לממשלה הבאה שלא תהיה ממשלת מעבר: "זה ממש לא עניין של ימין ושמאל, זה עניין של מה טוב למדינת ישראל. מכיוון שזה הסכם משפטי, פנינו ליועצת המשפטית לממשלה, הם יבדקו מה צריך לעשות. כרגע עמדת המדינה שזה לא צריך אישור כנסת ובוודאי לא משאל עם".

רה"מ עובר לדבר על סוגיית הגרעין האיראני ואומר: "יש הרבה מאוד דברים שאמרו לנו כל השנים שנעשו ולא נעשו. אני לא אכנס לפרטים, זה ביטחון ישראל. חלק גדול מהפער של ההזנחה בשנים האחרונות - הודבק בשנה אחרונה. מצבנו הרבה יותר טוב".

"ראינו דברים שהדאיגו אותנו מאוד, ראינו הזנחה, ראינו הרבה דיבורים שלא היו מאחוריהם הרבה", הוסיף לפיד.

"מיכל שיר לא שוריינה כדי להבטיח את תפקידי כרה"מ"

לפיד מדבר על היחסים עם רה"מ החליפי נפתלי בנט ואומר כי היחסים "טובים, הבוקר קשקשנו" ומכחיש את הדיווחים שח"כ מיכל שיר שוריינה ב"ש עתיד' כדי להבטיח את כניסתו ללשכת רה"מ: "מיכל שיר אני הרבה זמן רציתי שתהיה ב"ש עתיד', היא באה לדבר איתי על זה כעם ראשונה אחרי שהתפרקה הממשלה, ישבה אצלי במפרסת. אין שום הסכמים מאחורי הקלעים. כעם ראשונה דיברתי על זה שהיא תבוא ל"ש עתיד' אחרי שהממשלה התפרקה".

כשעוברים לדבר עם יאיר לפיד על התרחישים ביום שאחרי הבחירות הוא מסרב בתוקף להשיב, מסביר שלא יתייחס לזה עד שלא יידע את תוצאות האמת בבחירות: "אני לא יודע מה יהיו התוצאות, כל הסקרים וכל הפרשנויות אלו אותם אנשים שאמרו שלא אשב בלשכה הזו, מותר לי לקחת את זה בזהירות, אני איש זהיר, לא מדבר עד שנראה תוצאות אמת".

"לא אשב עם נתניהו"

לפיד מסרב להצהיר שלא יקים ממשלה הנשענת על 'הרשימה המשותפת', וטוען: "אעשה לך סדר, כל ממשלות ישראל, תמיד עבדו עם 'המשותפת' בכנסת, אני גם לא אוהב חלק גדול מהדיבורים על אזרחי ישראל הערבים". לפיד ממשיך לסרב שלא יצהיר דבר בנושא, ושב ואומר: "נדבר אחרי הבחירות".

לדבריו: "עם הליכוד אני מוכן לשבת מחר, לא עם נתניהו. אני לא יושב עם נתניהו. כי יש לו שלושה כתבי אישום, הוא לא יכול לכהן כראש ממשלה בישראל".

"איתמר בן גביר איש מסוכן"

רה"מ סבור כי כל המושג של ממשלה פריטטית הוא דבר לא טוב: "מה שאני אומר שכל חוק הפריטטיות זה חוק שחוקק בחופזה כדי להקים את הממשלה של נתניהו וגנץ, זה מבנה עקום. אסור היה לעשות את זה. אני חושב שראש הממשלה צריך להיות ראש המפלגה הגדולה בגוש, זה המינימום".

"בן גביר הוא איש מסוכן", תוקף לפיד, "יותר מסוכן מעודה. אין שום סיכוי שעודה ישכנע דור שלם של צעירים יהודים בצדקת דרכו, יש בהחלט סיכון שבן גביר ישכנע צעירים יהודים בצדקת דרכו. בן גביר עלה על דבר נכון, אנשים מפחדים, הוא משתמש בפחד הזה. השאלה שלי, הוא הפתרון? מה הוא עשה בחיים שמכשיר אותו לטפל בדבר הזה?".

ראש הממשלה עובר לדבר על הסיעות החרדיות וההסכמה שלו לשבת איתם בממשלה אחת: "אמרתי תמיד שאני מוכן לשבת עם ש"ס ויהדות התורה, אם הם יקבלו את קווי יסוד הממשלה - אין שום סיבה שלא לשבת איתם. אגב, בקמפיין 'ממשלה חילונית' - לא אני עמדתי בראש המפלגה...".

עדיין, כולנו זוכרים את יאיר לפיד ב-2013 שצעק לגפני במליאה 'סיימנו לקבל מכבודו הוראות', ואנחנו רואים את השינוי בשנה האחרונה שאתה מגיע לשבת ביום הולדת של גפני, מוזמן לחתונה של נכדת גפני, זוכה לטלפון מגפני שמאחל לו בהצלחה בתפקיד, היינו כחולמים...

"בני לבין גפני יש יחסים טובים. אגב, באופן עוד יותר מפתיע בינו לאבא שלי היו יחסים לא רעים, סביב חוק המיסיון ואני המשכתי את זה. יש לי אתו יחסים אישיים טובים, אני רוצה לעצור את הנזק שאתה עושה לו עכשיו. יש דבר כזה שיחסים אישיים טובים, לא כל דבר הופך לפוליטי".

"אני אומר שוב, אני לא פוסל את החרדים, יש רק עניין של קווי יסוד. אנשים צריכים להבין, כשמשוהו בווער להם, לאנשים דתיים העקרונות בווערים בהם, אני מאוד מעריך את זה, הם רק צריכים להבין שהדברים שאני מאמין בהם - בווערים בי. אנחנו נצטרך להגיע לנקודת אמצע. פשרה היא לא דבר רע".

יש לך בעיה שאריה דרעי יכהן כשר בממשלה בראשותך?

"צריך לבדוק מה אומר החוק, כרגע החוק לא מאפשר לו לכהן כשר, אם הבנתי נכון את פסק הדין".

אם יאפשרו לו בבג"צ, יש לך בעיה שהוא יכהן כשר?

"אני לא עונה על שאלות היפותטיות כי אנשים מנסים לא עונים על שאלות היפותטיות. אנחנו צריכים קודם תוצאות אמת ונדע מה היה בבחירות".

אנחנו עוברים לדבר על סערת תקציב החינוך החרדי ולפיד טוען: "אני לא יודע מה הדרישה של החרדים, אני יודע מה נתניהו הציע - לזה אני לא אסכים. הוא בעצם הציע להם שהם יקבלו תקציב מלא ללא לימודי ליבה. העקרון שלי אומר שצריך ללמוד מתמטיקה ואנגלית. אין לי עניין ואני לא רוצה להיכנס לבתי ספר חרדיים ולהתחיל להרצות להם על חילוניות".

ההצעה של נתניהו והחרדים זה לא לבטל את לימודי הליבה, אלא שמוסדות המוכש"ר הלומדים 75% ליבה - יקבלו 75% מהתקציב ו'הפטור' יקבלו 55%, כפי שקבעה ועדת שושני. זו הדרישה החרדית. אף אחד לא הולך לבטל לימודי ליבה הקיימים היום...

"הבנתי. עזוב את הפרטים. נתניהו יצא בהצהרה..." שב לפיד והוסיף כי לא מסכים להצעה של נתניהו.

לפיד מתייחס למתיחות עם שר האוצר אביגדור ליברמן, הטוען בימים האחרונים שלפיד וגנץ עסוקים בחיזורים אחרי הסיעות החרדיות ושלפיד כלל לא מבין את תפקידו של שר האוצר: "לכולם יש בחירות. היות וראש הממשלה היה שר האוצר יותר זמן ממנו אז כנראה אני כן יודע מה תפקידו של שר האוצר, זה בסדר גמור".

בסיום הריאיון, שאלנו את יאיר לפיד האם הוא באמת רוצה לסגור את ערוץ 14 או מה בדיוק הם מנסים לפעול נגד הערוץ, והוא מסביר: "לא ביקשנו לסגור את ערוץ 14, ביקשנו שיהיה סימון במה מדובר. אנחנו בבחירות וצריך לחול על זה חוק מימון מפלגות. הם לא עוסקים בעיתונות".

נספח 11

מצ"ב בדיסק

נספח 12

הנחיות היועץ המשפטי לממשלה תאריך: אב התשפ"ב, אוגוסט 2022 מספר הנחיה: 10.300	משפט בין לאומי התקשרות המדינה בהסכמים בין-לאומיים ועבודה משפטית במסגרת גופים בין-לאומיים
---	--

התקשרות המדינה בהסכמים בין-לאומיים ועבודה משפטית במסגרת גופים בין-לאומיים

1. מבוא

נושא התקשרות המדינה בהסכמים בין-לאומיים (להלן גם – "אמנות") אינו מוסדר בישראל באמצעות חקיקה כי אם באמצעות הנחיות פנימיות וכללים מנהליים. באופן עקרוני, הסמכות להתחייב בשם המדינה בהסכמים בין-לאומיים נתונה לממשלה ונובעת מסמכותה השירותית הקבועה בסעיף 32 לחוק יסוד: הממשלה. על פי סעיף זה "הממשלה מוסמכת לעשות בשם המדינה, בכפוף לכל דין, כל פעולה שעשייתה אינה מוטלת בדין על רשות אחרת".

המסמכים העיקריים המנחים את עבודת הממשלה בכל הנוגע להתקשרות בהסכמים בין-לאומיים הם הנחיות היועץ המשפטי לממשלה והתקנון לעבודת הממשלה (בכל הנוגע לאישור ואשרור הסכמים כאמור). הנחיה זו מחליפה את הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס. 64.000 מיום 1 באוגוסט 1972 שעניינה "אמנות בינלאומיות".

לאורך השנים שעברו מאז פורסמה ההנחיה האמורה חל גידול משמעותי במערך ההסכמים הבין-לאומיים בהם מתקשרת המדינה, הן מבחינת מספר ההתקשרויות והן מבחינת היקף הנושאים המטופלים במסגרתם. זאת, בין היתר, על רקע עליה משמעותית בהיקפי הפעילות הבין-לאומית של המדינה במישורים שונים ועל רקע התפתחויות כלליות במשפט הבין-לאומי. ההסכמים הבין-לאומיים בהם מתקשרת המדינה כוללים במקרים רבים מחויבויות משפטיות במגוון תחומים, והם משפיעים על התנהלות גורמים ממשלתיים בישראל ומחוצה לה, ולעיתים אף על הדין הפנימי.

השינוי שחל באופי ובמספר ההתקשרויות האמורות העלה את הצורך לעדכן את אופן הטיפול בתחום על מנת להתאימו למציאות הדברים כיום. זאת, על מנת להבטיח כי הנושא יטופל באופן מיטבי, בהתאם למדיניות מושכלת וברורה שלוקחת בחשבון את מכלול השיקולים הנוגעים לעניין, לרבות המשמעויות המשפטיות הכרוכות בהתקשרויות השונות.

בהתאם להלכה הפסוקה, המשפט הבין-לאומי ההסכמי לא נקלט בדין הפנימי של ישראל אלא אם אומץ בו במפורש. במקרים בהם קיימת סתירה בין ההסכם הבין-לאומי ובין הוראה חקוקה, יש צורך בתיקון החקיקה לפני שניתן יהיה לאשרר את ההסכם, כדי שישראל לא תמצא עצמה במצב שבו היא לא יכולה לקיים את המחויבות המשפטית שקיבלה על עצמה במישור הבין-לאומי. כמו

כן, יש לוודא כי חשיפה משפטית הנובעת מהסכם בין-לאומי נבחנת ומוערכת כראוי בטרם ההתקשרות וכי המחויבות בהסכם חדש אינה סותרת מחויבויות קודמות של ישראל במישור המשפט הבין-לאומי. משכך, יש להבטיח כי משרדי הממשלה הרלוונטיים יעבדו בתיאום כבר בשלב גיבוש ההסכם.

מטרתה של הנחיה זו להבטיח כי כל שלב בהליכי הגיבוש, החתימה והאשרור של הסכמים בין-לאומיים יתנהל בתיאום בין כל הגורמים הנוגעים בדבר ולאחר שנבדקו והובאו בחשבון הן היבטי המשפט הפנימיים הרלוונטיים והן היבטי המשפט הבין-לאומי הקשורים לכך.

כמו כן, גם במהלך פעילותם של ארגונים בין-לאומיים בהם חברה ישראל יכולות להיווצר למדינה מחויבויות משפטיות. משכך, יש צורך שאלה המייצגים את המדינה באותם גופים יפעלו גם הם מתוך הבנה של התמונה המלאה במישור הדין הבין-לאומי, כמו גם במישור הדין הפנימי. על כן, הנחיה זו נועדה לקבוע גם הסדרים בדבר עבודה משפטית של משרדי הממשלה מול מדינות זרות וארגונים בין-לאומיים, כדי לאפשר תיאום בין המשרדים הממשלתיים השונים הנוגעים לעניין וכדי להבטיח כי החלטות בנושאים אלו יתקבלו לאחר בחינת מכלול ההיבטים הרלוונטיים.

2. הגדרות

לעניין הנחיה זו:

"אשרור" – לרבות אישור הצטרפות לאמנה רב-צדדית (accession) ואישור לחתימה על אמנה דו-צדדית אשר נכנסת לתוקף עם מעשה החתימה עצמו;

"ארגון בין-לאומי" – ארגון בין-לאומי בין-ממשלתי;

"אמנה" או "הסכם בין-לאומי" – כל התקשרות, דו-צדדית או רב-צדדית, ויהא כינויה אשר יהא, הנערכת בכתב בין המדינה או משרד ממשלתי, לבין מדינה זרה, ישות מדינית, גורם ממשלתי אחר במדינה זרה¹ או ארגון בין-לאומי, שהנה מחייבת משפטית וכפופה למשפט הבין-לאומי הפומבי. זאת, לרבות מזכר הבנות (Memorandum Of Understanding) שהינו מחייב משפטית והתקשרות המגולמת בדרך של חילופי אגרות דיפלומטיות, אך למעט הסדר יישום;

"הסדר יישום" – התקשרות דו-צדדית הנערכת בכתב בין המדינה או משרד ממשלתי, לבין מדינה זרה, ישות מדינית, גורם ממשלתי אחר במדינה זרה² או ארגון בין-לאומי, אשר נעשית מכוחו של הסכם בין-לאומי שאושר על ידי הממשלה, ואשר נקבעה כהסדר יישום על ידי היועץ המשפטי של משרד החוץ והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי), או מי מטעם.

"משא ומתן" – לרבות משא ומתן לגיבוש אמנה, לחתימה על אמנה, להצטרפות לאמנה או לביצוע תיקונים באמנה קיימת;

"משרד מוביל" – המשרד הממשלתי אשר הנושא המוסדר בהסכם הבין-לאומי מצוי בעיקרו בתחום סמכותו או בשטח פעולתו, או המשרד הממשלתי אשר נקבע כמשרד מוביל בהסכמה בין משרדי הממשלה הנוגעים בדבר או בהחלטת ממשלה. במקרה של מחלוקת לגבי הובלת הטיפול

¹ במקרים מסוימים גם ערים או מחוזות במדינות זרות.

² במקרים מסוימים גם ערים או מחוזות במדינות זרות.

בהסכם בין-לאומי מסוים, יביאו המשרדים המבקשים להוביל את הנושא את עמדתם בפני המנהלים הכלליים של משרדיהם אשר יכריעו יחד בדבר, תוך עדכון היועץ המשפטי של משרד החוץ והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי);

"משרד ממשלתי" – משרד ממשלתי ישראלי או רשות פנים ממשלתית ישראלית או גוף ממשלתי ישראלי אחר, שהינם בעלי סמכות להוביל התקשרות בהסכמים בין-לאומיים.

3. הסכמים בין-לאומיים

א. דרכי טיפול בהצעה לחתימה על הסכם בין-לאומי

1) קיבל משרד ממשלתי הצעה כתובה לפתוח או להשתתף במשא ומתן לגיבוש הסכם בין-לאומי או להצטרף להסכם בין-לאומי קיים, או מעוניין משרד ממשלתי ליזום פתיחה במשא ומתן, הצטרפות להסכם כאמור או הסתלקות ממנו, או מתגבשת הצעה לתיקון הסכם בין-לאומי שהמדינה או משרד ממשלתי צד לו, ימסור היועץ המשפטי של המשרד הממשלתי או מי מטעמו, הודעה בכתב על כך ליועץ המשפטי של משרד החוץ ולמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי), או למי מטעמו. הודעה כאמור תימסר בהקדם האפשרי וזמן מספיק לפני המועד הצפוי לתחילת המשא ומתן על מנת לאפשר היערכות. אל ההודעה תצורף טיוטת ההסכם הבין-לאומי, מסמכים נוספים הנוגעים לעניין, ככל שישנם, ולוחות הזמנים הצפויים למשא ומתן, ככל שהם ידועים.

2) היועץ המשפטי של משרד החוץ והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי) יעבירו ליועץ המשפטי של המשרד המוביל את התייחסויותיהם לטיוטת ההסכם הבין-לאומי, וזאת מוקדם ככל האפשר, בשים לב למכלול האילוצים שיבהיר המשרד המוביל וללוחות הזמנים שנקבעו למשא ומתן. במידת הצורך, יבקשו הגורמים האמורים מידע נוסף והשלמות מתאימות.

ב. ניהול משא ומתן לגיבוש ולחתימה על הסכם בין-לאומי

1) משא ומתן לגיבוש ולחתימה על הסכם בין-לאומי ינוהל על-ידי המשרד המוביל, אשר יעבוד בתיאום עם נציגי היועץ המשפטי של משרד החוץ והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי).

2) המשרד המוביל, באמצעות או בתיאום עם היועץ המשפטי של המשרד, יהיה אחראי על תכלול ותיאום העמדות שיוצגו במשא ומתן ועל העברת הטיטות השונות להערות נציגי היועץ המשפטי של משרד החוץ והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי), וככל שהדבר נדרש גם ליתר משרדי הממשלה הרלוונטיים.

(3) השתתפות נציגים מטעם היועץ המשפטי של משרד החוץ והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי) במפגשי המשא ומתן תיעשה בתיאום עם היועץ המשפטי של המשרד המוביל.

(4) המשרד המוביל ידאג לשילוב כל יתר הגורמים הנדרשים בתהליך המשא ומתן, ויוכל להציע לגורמים אלה להשתתף במפגשי המשא ומתן או בחלקם.

(5) משרד מוביל המבקש לכלול בהסכם בין-לאומי נושאים הנמצאים בתחום סמכותו של משרד אחר, יקבל את הסכמתו של המשרד האחר לנוסח ההתחייבויות הרלוונטיות לתחום סמכותו בהסכם.

(6) ככל שיישום ההסכם הבין-לאומי כרוך בהגדלת הוצאה או בהפחתת הכנסה, שלא נכללו בחוק התקציב לאותה שנה ובתוכנית התלת שנתית, יתאם המשרד המוביל היבטים אלה עם אגף התקציבים במשרד האוצר בשלב מוקדם ככל הניתן, ובכל מקרה לפני החתימה על ההסכם.

ג. חתימה על הסכם בין-לאומי

(1) ככלל, כל הסכם בין-לאומי דו-צדדי ייחתם גם בשפה העברית, אך ייקבע בהסכם כי במקרה של מחלוקת על נוסחו, הנוסח בשפה האנגלית יהיה הקובע. היועץ המשפטי של משרד החוץ רשאי לאשר חריגה מכלל זה, תוך עדכון המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי). המשרד המוביל ידאג לתרגום ההסכם לעברית, באמצעות המחלקה לתרגום כתבי אמנה במשרד המשפטים, ויודא כי התרגום משקף נכונה את האמור בשפת המקור.

(2) עם גיבוש הנוסח הסופי של טיוטת ההסכם הבין-לאומי, ולאחר שהמשרד המוביל השלים את התיאום עם כלל משרדי הממשלה הרלוונטיים שהיו מעורבים בהליך המשא ומתן, יעביר היועץ המשפטי של המשרד המוביל, או מי מטעמו, נוסח זה ליועץ המשפטי של משרד החוץ ולמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי), או מי מטעמו, לקבלת אישורם בכתב לחתימה על ההסכם. יובהר כי גם חתימה בראשי תיבות לא תיערך לפני שהתקבלו האישורים כאמור בסעיף זה, כאשר חריגה מכלל זה תתאפשר רק באישור המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי), ובשים לב לעמדתו של המשרד המוביל ביחס לצורך בדבר.

(3) ככל שמדובר בהסכם בין-לאומי רב-צדדי ויש צורך לצרף במעמד החתימה הסתייגויות או הצהרות מטעם ישראל, יתאם היועץ המשפטי של המשרד המוביל את נוסחו עם כלל הגורמים הממשלתיים הרלוונטיים ויעביר את הנוסח המוצע לאישור היועץ המשפטי של משרד החוץ והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי).

(4) המשרד המוביל יפנה למשרד החוץ לקביעת הגורם שיוסמך לחתום על ההסכם כמו גם יתר סדרי החתימה.

(5) לאחר החתימה יעביר המשרד המוביל העתק מנוסח ההסכם החתום למשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי). ההסכם החתום במקור יועבר ליועץ המשפטי של משרד החוץ וישמר בארכיב האמנות הלאומי במשרד החוץ.

ד. אשרור הסכם בין-לאומי

(1) מבלי לגרוע מהאמור בתקנון לעבודת הממשלה בדבר ההליך לאשרור ואישור אמנות בין-לאומיות, יחולו על אשרור הסכמים בין-לאומיים ההוראות שלהלן.

(2) ככלל, הסכם בין-לאומי שיישמו דורש צעדים במישור הדין הפנימי, על מנת שניתן יהיה לעמוד בהתחייבויות המוטלות על המדינה במסגרתו, לרבות תיקוני חקיקה והתקנת תקנות, לא יובא לאשרור עד שיבוצעו הצעדים הנדרשים. חריגה מכלל זה תתאפשר רק באישור המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי).

(3) ככל שלא נדרש תרגומו של ההסכם לעברית לפני החתימה, ידאג המשרד המוביל לתרגומו לפני הבאתו לאשרור, באמצעות המחלקה לתרגום כתבי אמנה במשרד המשפטים, ויודא כי התרגום משקף נכונה את האמור בשפת המקור.

(4) היועץ המשפטי של המשרד המוביל, או מי מטעמו, יפנה ליועץ המשפטי של משרד החוץ ולמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי), או מי מטעמם, לשם קבלת אישורם בכתב כי ניתן להביא את ההסכם לאשרור. לפנייה יצורף העתק ההסכם הבין-לאומי באנגלית ובעברית, אישור היועץ המשפטי של המשרד המוביל כי ניתן ליישם בדין הפנימי את ההתחייבויות הכלולות בהסכם ואישור על השלמתם של שינויי חקיקה, ככל שנדרשו, על מנת לאפשר את אשרור ההסכם. כמו כן, יוזכרו היבטים מיוחדים הנוגעים להסכם הבין-לאומי, ככל שישנם, כגון השפעה של ההסכם על ההתחייבויות הבין-לאומיות הקיימות של המדינה. בהסכמים רב-צדדיים, יועבר גם נוסח מדויק של הסתייגויות או הצהרות שבדעתו של המשרד המוביל לצרף לאשרור.

(5) כמו כן, יעביר היועץ המשפטי של המשרד המוביל, או מי מטעמו, ליועץ המשפטי של משרד החוץ ולמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי), או מי מטעמם, טיוטה של הצעת המחליטים שבכוונתו להגיש לממשלה לצורך אשרור ההסכם וטיטה של חוות הדעת המשפטית הנלווית להצעה זו. החלטה זו תכלול סעיף המסמך את שר החוץ לבצע את החלטת הממשלה לאשרור ההסכם הבין-לאומי.

6) אישורים לאשרור מטעם היועץ המשפטי של משרד החוץ והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי) יישלחו למשרד המוביל, עם העתק למזכירות הממשלה, בהקדם האפשרי בנסיבות העניין.

7) לאחר קבלת האישורים האמורים, הבאת ההסכם לממשלה לאישור או אשרור תיעשה בהתאם לנהלים הקבועים לעניין זה בתקנון לעבודת הממשלה.

8) עם קבלת החלטת הממשלה בדבר אשרור ההסכם, יכין היועץ המשפטי של משרד החוץ את המסמכים הדרושים למתן הודעה על האשרור לארגון או למדינה הרלוונטיים. עם קבלת עדכון בדבר אשרור ההסכם על ידי הצד או הצדדים האחרים, יודיע על כך היועץ המשפטי של משרד החוץ למשרד המוביל ולמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי), בהקדם האפשרי.

9) היועץ המשפטי של משרד החוץ יודיע למשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי), ליועץ המשפטי של המשרד המוביל ולגורמים ממשלתיים אחרים הנוגעים בדבר על סיום הטיפול בהצטרפות ישראל להסכם, הגשת הסתייגויות או הצהרות מטעם ישראל בקשר להסכם או הסתלקות של המדינה מההסכם.

10) משרד החוץ ידאג להעברת ההסכם הבין-לאומי לפרסום ב"כתבי אמנה" לאחר כניסתו לתוקף עבור מדינת ישראל, באמצעות המחלקה לתרגום כתבי אמנה במשרד המשפטים.

11) ככל שיש צורך להגיש הצהרות או הסתייגויות לאחר אשרורו של הסכם בין-לאומי, יעביר היועץ המשפטי של המשרד המוביל את נוסחן המוצע לאישור היועץ המשפטי של משרד החוץ והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי), ובמידת הצורך גם לאישור הממשלה.

ה. מחלוקת על יישום הסכם בין-לאומי

1) היועץ המשפטי של המשרד המוביל, האחראי על ביצועו של הסכם בין-לאומי, יודיע ליועץ המשפטי של משרד החוץ ולמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי) בכל מקרה שבו מתעוררת מחלוקת לגבי יישומו או פרשנותו של ההסכם, ואשר יש בה כדי להשפיע על זכויות או אינטרסים של מדינת ישראל במישור המשפט הבין-לאומי, לרבות חשיפה להליכי יישוב סכסוכים בין-לאומיים.

2) היועץ המשפטי של המשרד המוביל, האחראי על ביצוע ההסכם, היועץ המשפטי של משרד החוץ והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי) יקיימו התייעצות על דרכי הפעולה הנדרשות כדי להיערך להתפתחויות בהתאם, ויעדכנו בדבר את היועץ המשפטי לממשלה.

4. הצטרפות לארגונים בין-לאומיים ועבודה משפטית במסגרת ארגונים בין-

לאומיים

א. משרד ממשלתי המבקש להוביל הליך הצטרפות של ישראל לארגון בין-לאומי יפעל בתיאום עם היועץ המשפטי של משרד החוץ והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי) בכל היבטי ההליך, ובכלל זאת בחינת מסמכי היסוד של הארגון. מקום שבו ההצטרפות לארגון בין-לאומי מחייבת הצטרפות להסכם בין-לאומי, יפעל המשרד המוביל בדרך הקבועה בפרק 3 להנחיה זו.

ב. הליך קבלת החלטות במסגרת ארגון בין-לאומי אשר תוצאתו הצפויה חתימה על הסכם בין-לאומי או תיקונים להסכם בין-לאומי, ייעשה בדרך הקבועה בפרק 3 להנחיה זו.

ג. נציג משרד ממשלתי המייצג את מדינת ישראל בארגון בין-לאומי, יעדכן את היועץ המשפטי של המשרד אותו הוא מייצג אודות מחויבויות משפטיות אפשריות שיכולות לצמוח למדינת ישראל בקשר לעבודת הארגון, לרבות חשיפה להליכים משפטיים ולהליכי יישוב סכסוכים.

ד. היועץ המשפטי של המשרד יודיע ליועץ המשפטי של משרד החוץ ולמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי) במקרה שלהערכתו אכן עלולות לצמוח למדינת ישראל מחויבויות משפטיות, לרבות חשיפה להליכים כאמור, בקשר לעבודת הארגון. במקרה כאמור, יקיימו היועץ המשפטי של המשרד, היועץ המשפטי של משרד החוץ והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בין-לאומי) התייעצות על דרכי הפעולה הנדרשות כדי להיערך להתפתחויות בהתאם.

5. הוראות נוספות

למען הסר ספק, הנחיה זו אינה חלה על הסכמים מסחריים באופיים, ואין באמור בהנחיה זו כדי לגרוע מהוראותיה של הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 10.200 מיום 2.3.2019 שעניינה "הכפפת המדינה לדין זר, לערכאות זרות ולמנגנונים בין-לאומיים ליישוב סכסוכים בחוזים בין-לאומיים בעלי אופי מסחרי", או לכל הנחיה אחרת אשר תבוא במקומה.

נספח 13

<p>אמנות בינלאומיות: הליך האשרור 64.000 א'</p>	<p>הנחיות היועץ הממשל ג' באב התשמ"ד 1 באוגוסט 1984</p>
<p>אמנות בינלאומיות: הליך האשרור - הכנסת והמשלה</p>	

א. הוראות בתקנון הממשלה

1. התקנון לעבודה הממשלה, שאושר בהחלטת הממשלה מס' 534 מיום כ"א באדר ב' התשמ"ד (25.3.84), קובע לענין האשרור של אמנות בינלאומיות את ההוראות הבאות:

4. נושא לסדר היום (של ישיבות הממשלה) יכלול:
  - (א) מהות הנושא, ואם מתבקשת החלטה - נוסח ההצעה להחלטה שהממשלה מחבקשת לקבלה;
  - (ב) דברי הסבר המסבירים את רקע ההצעה ואח הצורך בה;
  - (ג) כשההצעה כרוכה בהוצאה או בהתחייבות כספית - הודעה על סכום ההוצאה או ההתחייבות ואם הן נכללות בחקציב המאשר;
  - (ד) כשההצעה היא לאשרור אמנה בינלאומית - נוסח האמנה, בחרגומה העברי, שיישמר במזכירות הממשלה לעיון השרים, וכן עיקרי האמנה, השינויים בחוק הישראלי ככל שיידרשו ועמדת שר החוץ ושר המשפטים;
  - (ה) הסתיגויות או הערות של המשרדים הנוגעים בדבר;
  - (ו) חתימת השר המגיש.

5. . . . .

(ה) היה הנושא לסדר היום אשרור אמנה בינלאומית - יועמד הנושא על סדר היום של הממשלה לאחר שעשרה עוחקים של האמנה נשלחו ע"י משרדו של השר המגיש למזכירות הכנסת למשך שבועיים לידיעתם של חברי הכנסת, זולת אם לדעת השר המגיש, בהסכמת שר החוץ ושר המשפטים, נמנעת המצאת עוחקי האמנה למזכירות הכנסת מטעמי דחיפות או סודיות; הממשלה רשאית לקבוע כי אמנה פלוגית, כשל חשיבותה, חובא גם לאשרור הכנסת או לאשרורה."

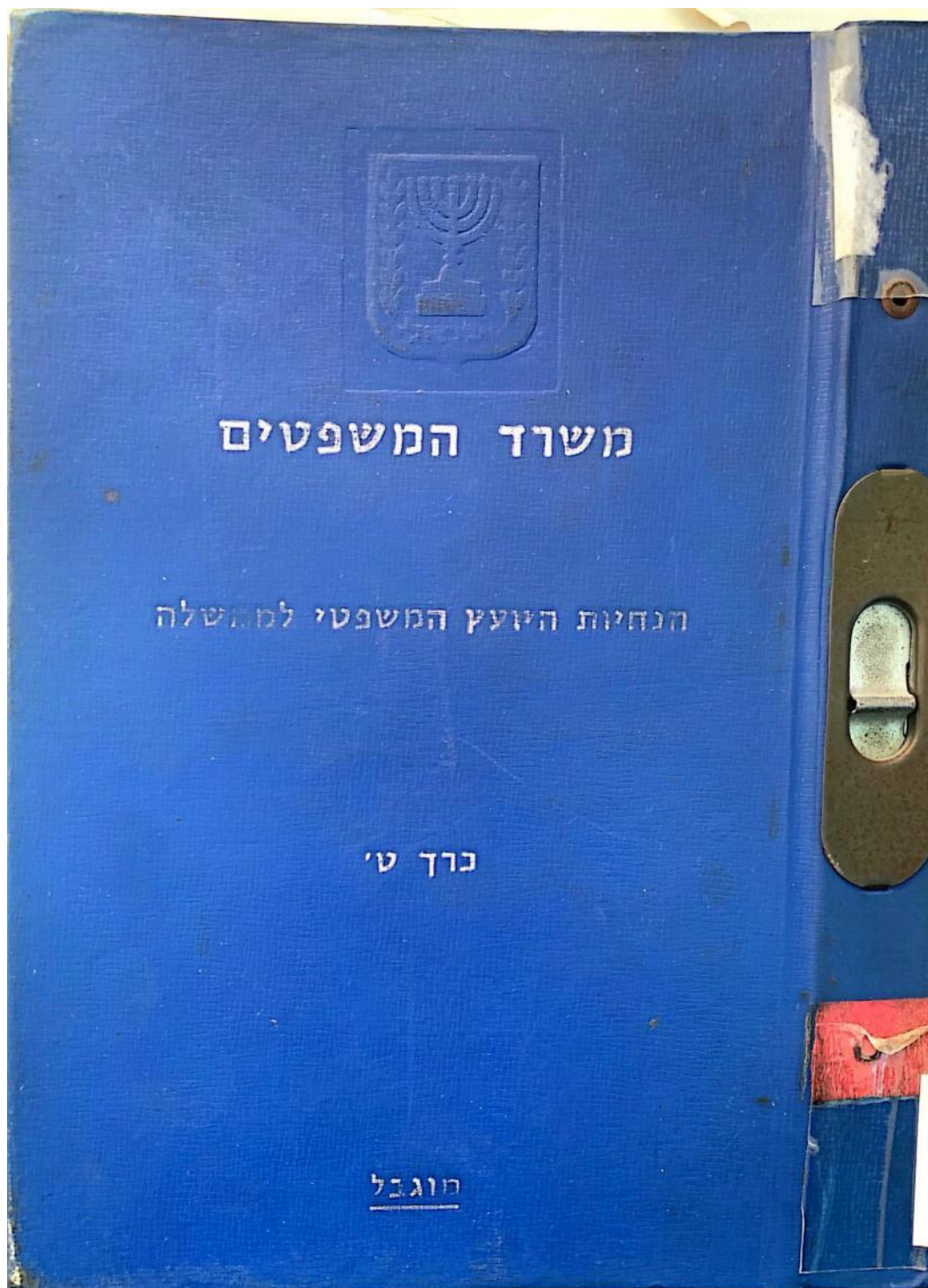
ג. נוהל האשרור

2. בהתאם לתקנון הממשלה, יחול על אשרור אמנות בינלאומיות הנוהל הבא, כהשלמה לנוהל שנקבע בהנחית היועץ המשפטי לממשלה מס' 64.000 מיום כ"א באב התשל"ב (1 באוגוסט 1972):

א. שר המבקש להביא אמנה בינלאומית שישראל צד לה לאשרור הממשלה (להלן - השר האחראי), יקדים וישלח אל מזכיר הכנסת, לידיעתם של חברי הכנסת, עשרה עוחקים של נוסח האמנה.

כדי להסיר ספק יש לציין שכל אמנה בינלאומית המחייבת חקיקה לשם יישומה בישראל, חובא לאשרור הממשלה.

חח/21

Scanned with CamScanner

נספח 14

מדינת ישראל
משרד המשפטים
State of Israel
Ministry of Justice

Deputy Attorney General (International Law)

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט בין-לאומי)

תאריך: 7 ביולי, 2022
ח' תמוז, תשפ"ב
מספר: 7192

אל: היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה

שלום רב,

חתימה ואשרור הסכמים בין-לאומיים בתקופת בחירות

1. במכתב זה אבקש להבהיר את דרכי העבודה בעניין חתימה ואשרור הסכמים בין-לאומיים בתקופת בחירות. זאת, בהמשך למכתבה של היועצת המשפטית לממשלה אל מזכיר הממשלה בעניין קבלת החלטות על ידי הממשלה והשרים בתקופת הבחירות, מיום 30.6.2022, ולמכתבה של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי-חוקתי) אליכם בעניין הערכות משפטיות לתקופת הבחירות לכנסת ה-25, מיום 07.07.2022.
2. העיקרון שנקבע בפסיקה לפיו על הממשלה היוצאת והשרים המכהנים בה לנהוג באיפוק וריסון בהפעלת סמכויותיהם לגבי כל אותם עניינים שאין כורח ודחיפות לפעול בהם בתקופת המעבר, חל גם בכל הנוגע להתקשרות בהסכמים בין-לאומיים. התקשרות בהסכם בין-לאומי על ידי ממשלה יוצאת הינה פעולה אשר מעצם טיבה תחייב את הממשלה הנכנסת ולפיכך יש לבחון בקפידה את התקיימותו של האיזון הנדרש בין הצורך בעשייה מקצועית ובשמירה על רציפות הפעילות הממשלתית לבין דרישת האיפוק והריסון האמורה.
3. בחלק מהמקרים עיכוב של מספר חודשים בחתימה או אשרור של הסכם בין-לאומי הינו אפשרי והעדיפות היא לפעול בדרך זו. עם זאת, ייתכנו מקרים בהם יצדיק מכלול השיקולים את קידומו של ההסכם.
4. להלן יפורט נוהל העבודה בכל הנוגע לחתימה ואשרור של הסכמים בין-לאומיים בתקופת הבחירות. יצוין כי בהגדרת הסכם בין-לאומי נכללים גם מזכרי הבנות והסכמים בין-לאומיים בכינוי אחר, ככל שהם כרוכים במחויבות משפטית. פירוט זה אינו מתייחס לשלבים מוקדמים יותר במשא ומתן לחתימתו של הסכם בין-לאומי. לגבי שלבים אלה על היועץ המשפטי של המשרד המוביל את ההסכם לשקול, בהתאם למחויבותה של הממשלה היוצאת לאיפוק ולריסון, האם יש מקום לנקוט בצעדים אלה בתקופת בחירות, בהתאם למפורט במכתבה של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי), הנזכר לעיל.

דרך מנחם בגין 125, ת.ד. 7377 תל אביב 6701201 טל' 073-3928752 פקס 073-3928726
P.O. Box 7377 Tel-Aviv 6701201 Tel: 972-73-3928752 Fax: 972-73-3928726
E-Mail: international@justice.gov.il

אמות מידה כלליות לבחינת הצורך בקידומו של הסכם בין-לאומי בתקופת בחירות

5. קשה לקבוע מראש קווי תיחום ברורים בשאלה מתי יש לעכב את חתימתו או אשרורו של הסכם בין-לאומי בתקופת בחירות ומתי יש לאפשר את המשכה של העבודה הסדירה של רשויות השלטון ואת פיתוח הקשרים הבין-לאומיים של המדינה. הדבר ייקבע לפי נסיבותיו של כל מקרה. יחד עם זאת ניתן להגדיר רשימה פתוחה של כמה אמות מידה בעזרתן ייבחנו הדברים:
  - א. האם מדובר בהסכם מקצועי הדומה באופיו ובתכניו להסכמים קיימים של המשרד הממשלתי אשר מקודמים באופן רגיל ושוטף כחלק שגרתי מתהליך העבודה?
  - ב. האם היוזמה לקידום חתימת או אשרור ההסכם התעוררה לראשונה בתקופת הבחירות או בסמוך אליה, או שמדובר בתוצר של עבודת מטה מקצועית מקובלת שהתחילה טרם תקופת הבחירות ומבשילה עתה, בהמשך שוטף לשלבי העבודה והמשא ומתן הרגילים?
  - ג. עד כמה קיימים דחיפות וכורח אובייקטיביים בקידום ההסכם, חתימה עליו או אשרור דווקא במועד זה? יצוין כי ביקורים של נציגי ממשלות זרות בישראל או של נציגי ממשלה ישראל בחו"ל לא יהוו, ככלל, עילה בלעדית לכורח דחיפות.
  - ד. האם הימנעות מפעולות אלה תפגע באינטרס ציבורי?
  - ה. האם קיים אינטרס מדיני או מקצועי מובהק המצדיק את קידום ההסכם בתקופת הבחירות?
  - ו. באיזו מידה כובלות הוראות ההסכם את שיקול דעתה של הממשלה הבאה?
  - ז. האם ההסכם נוגע למדיניות שאין לגביה קונצנזוס ציבורי, אשר סביר להניח כי ממשלה חדשה תרצה לנקוט בה בעמדה אחרת? האם ההסכם טומן בחובו מדיניות חדשה או שינוי משמעותי ממדיניות קודמת?
  - ח. עד כמה היקף ההשפעה של ההסכם, או החשיפה המשפטית הכרוכה בו, גדולים ומשמעותיים? האם יש בהסכם משום שינוי משמעותי בסדרי העדיפות של הפעילות הממשלתית, למשל בתחום התקציבי?
  - ט. עד כמה יש בהסכם משום הטבה או תועלת לציבור הבוחרים ויש חשש, לאור השיקולים האחרים, שקידומו מונע, או עשוי להיראות כמונע, משיקולי בחירות?
6. ככל שהמועד בו מתבקש אישור החתימה או האשרור קרוב יותר למועד הבחירות תהיה הבחינה מחמירה יותר, ותגבר הנטייה לעכב את הדברים עד לכינונה של ממשלה חדשה.

אישור חתימה על הסכם בין-לאומי (כולל חתימה בראשי תיבות)

7. ההליך הרגיל הינו כי בקשות לאישור חתימה על הסכם בין-לאומי מוגשות ליועץ המשפטי של משרד החוץ ולמשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט בין-לאומי) לאחר שכלל משרדי הממשלה הרלוונטיים נתנו את אישורם לנוסח הסופי של טיוטת ההסכם הבין-לאומי.

8. במרבית המקרים משא ומתן לחתימה על הסכם בין-לאומי מתנהל לאורך חודשים רבים ואף שנים, כאשר המשרד המוביל מתאם את עמדות המדינה ואת הטיוטות הנשלחות לצדדים המתקשרים מול הדרגים המקצועיים במשרדים הרלוונטיים לתהליך. לכן, בדרך כלל, אין חשש כי הבשלתו של ההסכם לחתימה מושפעת משיקולי בחירות. יחד עם זאת, בהתאם למשפט הבין-לאומי, חתימה על הסכם בין-לאומי יוצרת מחויבות משפטית מסוימת עבור המדינה החותמת גם בטרם אשרורו, ובמובן זה עצם החתימה תציב את הממשלה הנכנסת בפני עובדות מוגמרות. לפיכך, העדיפות היא כי חתימת ההסכם תקודם רק לאחר כינונה של ממשלה חדשה.
  9. ככל שהיועץ המשפטי של המשרד הרלוונטי סבור בכל זאת כי במאזן השיקולים נוטה הכף לטובת הצדקת חתימה על ההסכם בתקופת בחירות, יעביר אל הרפרנט המלווה את ההסכם במחלקה למשפט בין-לאומי ביועץ וחקיקה חוות דעת המפרטת את עמדתו. על חוות הדעת לכלול מידע בדבר מהות ההסכם, פירוט העובדות הרלוונטיות, ניתוח משפטי של הסוגיה, בין היתר בהתבסס על אמות המידה שפורטו לעיל, ועמדתו המשפטית בעניין ההצדקה לחתימה בתקופת בחירות. לחוות הדעת יש לצרף את עמדתה של מחלקת אמנות בין-לאומיות באגף היועץ המשפטי במשרד החוץ.
  10. הפניה תיבחן על ידי צוות הבחירות במחלקה למשפט בין-לאומי ביועץ וחקיקה בהקדם האפשרי והרפרנט המלווה את ההסכם יעדכן את המשרד הפונה בדבר תוצאות הבחינה.
- אישור אשרור של הסכם בין-לאומי (כולל אישור לחתימה על הסכם בין-לאומי שנכנס לתוקף עם החתימה עליו או אישור הצטרפות להסכם בין-לאומי רב-צדדי – accession)**
11. ההליך הרגיל הינו כי בקשות לאישור אשרור מוגשות ליועץ המשפטי של משרד החוץ ולמשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט בין-לאומי) לאחר שכלל משרדי הממשלה הרלוונטיים נתנו את אישורם כי אין מניעה להבאת ההסכם לאשרור.
  12. אשרורו של הסכם בין-לאומי משמעו נטילת מחויבות מלאה של המדינה במישור המשפט הבין-לאומי על ידי הממשלה היוצאת ולפיכך יש מקום רב יותר לריסון ואיפוק בשלב זה. העדיפות היא כי אשרורו של ההסכם יקודם רק לאחר כינונה של ממשלה חדשה.
  13. ככל שהיועץ המשפטי של המשרד הרלוונטי סבור בכל זאת כי במאזן השיקולים נוטה הכף לטובת הצדקת אשרורו של ההסכם בתקופת בחירות, יעביר אל הרפרנט המלווה את ההסכם במחלקה למשפט בין-לאומי ביועץ וחקיקה חוות דעת המפרטת את עמדתו. על חוות הדעת לכלול מידע בדבר מהות ההסכם, פירוט העובדות הרלוונטיות, ניתוח משפטי של הסוגיה, בין היתר בהתבסס על אמות המידה שפורטו לעיל, ועמדתו המשפטית בעניין ההצדקה לאשרור בתקופת בחירות. לחוות הדעת יש לצרף את עמדתה של מחלקת אמנות בין-לאומיות באגף היועץ המשפטי במשרד החוץ.

14. הפניה תיבחן על ידי צוות הבחירות במחלקה למשפט בין-לאומי בייעוץ וחקיקה בהקדם האפשרי והרפרנט המלווה את ההסכם יעדכן את המשרד הפונה בדבר תוצאות הבחינה.
15. אני סמוך ובטוח כי ממשקי העבודה הטובים הקיימים ביננו יסייעו ביישום של נהלי העבודה המתבקשים בתקופת הבחירות. אנו כמובן עומדים לרשותכם בכל שאלה.

בברכה,

ד"ר גיל-עד נועם

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט בין-לאומי)

העתקים :

היועצת המשפטית לממשלה
 המשנים ליועצת המשפטית לממשלה
 היועץ המשפטי למשרד החוץ

נספח 15

ארגון לביא מחלקה משפטית

ה' אב תשפ"ב
02 אוגוסט 2022

לכבוד

ראש ממשלת המעבר   ראש הממשלה היוצא   היועצת המשפטית
ח"כ יאיר לפיד   ח"כ נפתלי בנט   לממשלה
עו"ד גלי   בהרב
מיארה

שלום וברכה,

הנדון: הסכם על הגבול הימי בין ישראל ללבנון

מיצוי הליכים

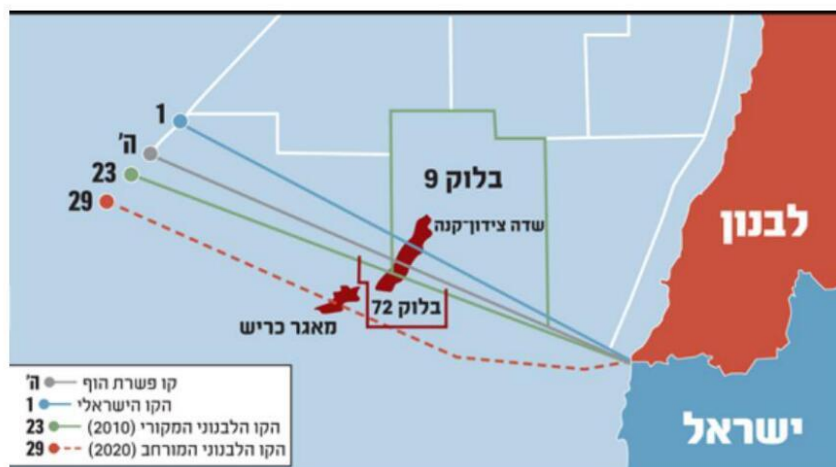
מכובדיי,

א. אבקשם להתנות את חתימת ההסכם אודות הגבול הימי בין ישראל ללבנון, באישור הכנסת, כיוון
היותו הסכם הנחתם בממשלת מעבר שאינה זוכה לאמון הכנסת.

ב. על פי דיווחים, בחודשיים האחרונים חודש המשא ומתן מול לבנון בנוגע לגבול הימי, זאת לאחר
נתק של כשלושים שנה בנכונות המדינות להידברות בנושא. המשא ומתן יתווך על ידי ארצות
הברית, והינו בעל חשיבות כלכלית רבה, זאת כיוון ששטח המחלוקת עשיר בשדות גז טבעי
המהווים אוצר כלכלי למדינה שתקבל את השליטה בשטח, זאת על פי אמנת האו"ם לדיני הים
(UNCLOS) עליה חתומה לבנון, ובה מכירה ישראל כחלק מהמשפט הבינלאומי המקובל והמנהגי
אליו היא רואה עצמה כמחויבת.

ג. המחלוקת בין המדינות בנוגע לשיטת קביעת הגבול הימי כזו כך שבעוד הפרשנות הישראלית הינה
שהגבול צריך לעבור צפונית יותר, בקו 1 (ראה במפה) הכולל חלקים משדה הגז צידון-קנה, לבנון
סבורה שהגבול צריך לעבור דרומית יותר, בקו 23 (ראה במפה). על פי דיווחים, בעת המשא ומתן,
בכדי לשפר את עמדתה, הציבה לבנון קו חדש, קו 29 (ראה במפה) שהינו דרומי יותר וכולל בתוכו
את מאגר הגז כריש. הדרישה הלבנונית לקו 29 אינה מבוססת על חישוב מתקבל, ואינה מקובלת
על המתווכת האמריקאית, אלא נועדה לשפר לטובת לבנון את המשא ומתן. ככל הנראה, בעקבות
הצבת קו 29 הלבנוני, ישראל נוטה להסכים לקביעת קו 23 תוך ויתור על שדה הגז צידון-קנה.

לביא זכויות האזרח ומינהל תקין | ע"ר 580624724 | מחלקה משפטית
דואר: עמונה 27 עפרה | טל: 02-5358538 | דוא"ל: legal@lavi.org.il | פקס: 077-4703577
עמוד 1 מתוך 3

ד. חתימה על הסכם מול לבנון בדבר הגבול הימי הינה בעלת חשיבות עצומה למדינת ישראל מבחינה מדינית וכלכלית וכן הינה בעלת השלכות ביטחוניות מהותיות. חשיבות הנושא וההחלטה בו, מתנגש עם עצם העובדה שממשלת המעבר היא שמכריעה בנושא זה, ולא ממשלה הזוכה לאמון הכנסת ומכך היא בעלת מעמד ראוי להכריע הכרעות בסדר גודל זה. בבג"ץ 5167/00 פרוץ' הלל וייס עו"ד נ' ראש-הממשלה של מדינת ישראל, נה(2) 455 (2001) נקבע: "בגדרי העתירות שלפנינו, ועל-פי מכלול הנתונים שהוצגו בפנינו, הביקורת על האיזון בין הצורך באיפוק ובריסון לבין הצורך בעשייה היא בידיה של הכנסת. מסקנה זו מבוססת, בין השאר, על הצהרתו של היועץ המשפטי לממשלה, כי אם ייחתם הסכם כלשהו בין נציגי הממשלה היוצאת לבין נציגי הרשות הפלסטינית, ייקבע בהסכם עצמו, כי תנאי לתוקפו של ההסכם במישור הבין-לאומי הוא שההסכם יקבל את האישורים הנדרשים על-פי הדין הפנימי, ובכלל זה שהוא יאושר על-ידי הממשלה ועל-ידי הכנסת". הכנסת אשר הינה מייצגת את הציבור בישראל, היא מנגנון הביקורת והריסון של הרשות המבצעת במדינה, על אחת כמה וכמה בממשלת מעבר בה הרשות המבצעת פועלת באופן זמני וללא אמון הכנסת. הצהרתו של היועץ המשפטי לממשלה, לפיה הסכם הנחתם על ידי נציגי הממשלה היוצאת, חייב להיות מותנה באישור הממשלה והכנסת, תקף ביותר במקרה הנידון, מן המתבקש שהסכם גורלי זה בנוגע לגבול הימי בין ישראל ללבנון יתקבל תוך הבעת רצון הציבור ואמון הכנסת, על ידי אישור הכנסת את ההסכם.

ה. כן נאמר בבג"ץ 9202/08 ח"כ לימור לבנת נ' ראש הממשלה (נבו 04.12.2008): "בגדר מתחם הסבירות והמידתיות הנתונים לממשלה ולראש הממשלה עליהם להימנע ככל הניתן מקבלת החלטות בלתי הפיכות, שעלולות לכבול את ידיה של ממשלה עתידית כזו או אחרת". חתימה על הסכם מול לבנון, לאחר שנים רבות בו הנושא היה שרוי במחלוקת, תהווה קביעה נחרצת ובלתי הפיכה, ועל כן על ממשלת המעבר לקבל את אישור הכנסת בעודה באה לקבוע קביעה זו, שהינה כובלת את הממשלות הבאות.

- ו. לפיכך, אבקשכם להתנות את חתימת ההסכם אודות הגבול הימי בין ישראל ללבנון, אשר צפוי להיחתם על ידי ממשלת מעבר, באישור של כנסת ישראל.
- ז. ככל שלא יותנה ההסכם באישור הכנסת כאמור, נאלץ לעתור לבית המשפט המוסמך.

בכבוד רב ובברכה,

אביחי בוארון, עו"ד

נספח 16

ארגון לביא מחלקה משפטית

י"א אב תשפ"ב
08 אוגוסט 2022

לכבוד

ראש ממשלת המעבר   ראש הממשלה החליפי   היועצת המשפטית לממשלה
ח"כ יאיר לפיד   מר נפתלי בנט   עו"ד גלי בהרב מיארה

שלום וברכה,

דחוף!!

מו"מ והסכם על הגבול הימי בין ישראל ללבנון

מכובדיי,

מרשתי עמותת לביא [ע"ר 580624724], ייפתה את כוחי לפנות אליכם כדלקמן:

- א. ביום 2.8.22 נשלחה אליכם פנייתנו בנוגע לניהול משא ומתן אודות הגבול הימי עם לבנון, בה התבקשתם להתנות את ההסכם המתגבש בין ישראל ללבנון, בהסכמת הכנסת.
- ב. על פי דיווחים שהתפרסמו מאז פנייתנו אליכם, ראש הממשלה לפיד נפגש באופן חשאי עם השליח האמריקאי לניהול השיחות, עמוס הוכשטיין, וביום 3.8.22 התכנס הקבינט המדיני ביטחוני לדון בהמשך המגעים עם לבנון בסוגיית הגבול הימי. התפתחויות אלו מעידות על האופן המואץ בו מתנהל המשא ומתן ועל התקרבות לחתימה על הסכם.
- ג. ניהול משא ומתן מעין זה הטומן בחובו הסכמות ישראליות בנוגע לגבול הימי מול לבנון הינו בלתי הפיך ויגביל את הממשלות הבאות.
- ד. לפיכך, הנכם מתבקשים להתנות באופן ברור את כלל ההסכמות המובעות במהלך המו"מ על ידי ישראל באישורם על ידי **הכנסת**.
- ה. נוכח דחיפות העניין, ככל שלא תתקבל הנחייתכם כמבוקש בהקדם, מרשתי תעתור לבית המשפט המוסמך.

בכבוד רב ובברכה,
אביחי בוארון, עו"ד

נספח 17

לשכת היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, י"א אב תשפ"ב
08 אוגוסט 2022
מס' מסמך: 004-99-2022-011369
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
עו"ד אביחי בוארון
legal@lavi.org.il : דוא"ל : באמצעות דוא"ל

שלום רב,

הנדון: הסכם על הגבול הימי בין ישראל ללבנון
סמך: מכתבך מיום 2 אוגוסט 2022

הריני לאשר בזאת כי מכתבך שבנדון התקבל בלשכתנו ביום 02/08/2022.

לאחר עיון בפנייתך היא הועברה לטיפול של עו"ד גילעד נועם - המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט בין-לאומי).

לבירור ניתן לפנות למספר הטלפון : 073-3928620.

למען הסר ספק, יובהר כי אין באמור משום חיווי דעה או נקיטת עמדה באשר לפנייה, לגופה.

בכבוד רב,

אוריין מיכאלי שם טוב
ראש לשכת היועצת המשפטית לממשלה

העתק (בצירוף הפניה): עו"ד גילעד נועם - המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט בין-לאומי);

נספח 18

ארגון לביא מחלקה משפטית

י"ג אב תשפ"ב
10 אוגוסט 2022

לכבוד
המשנה ליועמ"ש למשפט בין-לאומי
עו"ד גיל-עד נועם

שלום וברכה,

הנדון: הסכם על הגבול הימי בין ישראל ללבנון

מיצוי הליכים

מכובדי,

- א. בהמשך לפניית מרשתי, עמותת לביא, מה-02.08.2022, ולתזכורת מה-08.08.2022 באשר להתניית המשא ומתן על הגבול הימי בין ישראל ללבנון בהסכמת הכנסת, ולהודעת רל"ש היועמ"ש לממשלה מיום 8.8.22 ולפיה פנייתנו הועברה לטיפולך.
- ב. מבוקשת אם כן תשובתך האם הגורמים הישראליים מבהירים ללבנונים ולמתווך האמריקאי כי הוויתורים הישראליים השונים, המתפרסמים בכלי התקשורת, כרוכים באישור הכנסת ולאחר מכן במשאל עם.
- ג. ככל שהגורמים הישראליים אינם מבהירים זאת ללבנונים ולמתווך האמריקאי, האם היעדר הבהרות אלו הינו על דעתכם, ומה הם הנימוקים להעדר ההבהרות.
- ד. נא תשומת לבך לדחיפות הנושא, שכן על פי הפרסומים מאתמול, מנכ"ל ארגון הטרור חיזבאללה טוען כי בימים הקרובים צפויה להתקבל אצלם ההצעה הישראלית בעניין סימון הגבול הימי¹.

בכבוד רב ובברכה,

אביחי בן-זור, עו"ד

¹ ראה לדוגמא דיווחו של ראש תחום העולם הערבי בתאגיד השידור - כאן 11, רועי קייס בכתובת: <https://twitter.com/kaisos1987/status/1556917103076278272>

נספח 19

מדינת ישראל
משרד המשפטים
State of Israel
Ministry of Justice

Deputy Attorney General (International Law) המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט בין-לאומי)

תאריך: 15 אוגוסט 2022

י"ח אב תשפ"ב

מספר: 7214

לכבוד:

עו"ד אביחי בוארון

ארגון לביא

שלום רב,

הנדון: פנייתך מיום 2.8.2022 בנושא "הסכם על הגבול הימי בין ישראל ללבנון"

קיבלתי את פנייתך שבנדון, והריני להשיבך כדלקמן:

ככל שתונח הצעת החלטה על שולחנה של ממשלת ישראל, תצורף לה חוות דעת של הייעוץ המשפטי למשרדי הממשלה בסוגיות המשפטיות הרלוונטיות, כמקובל. משכך, פנייתכם הינה מוקדמת.

בברכה,

ד"ר גיל-עד נועם

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט בין-לאומי)

העתק:

לשכת היועצת המשפטית לממשלה

דרך מנחם בגין 125, ת.ד. 7377 תל אביב 6701201 טל' 073-3928752 פקס 073-3928726
P.O. Box 7377 Tel-Aviv 6701201 Tel: 972-73-3928752 Fax: 972-73-3928726
E-Mail: international@justice.gov.il

נספח 20

ארגון לביא מחלקה משפטית

כ"ג אלול תשפ"ב
19 ספטמבר 2022

לכבוד

ח"כ יאיר לפיד   ח"כ נפתלי בנט   עו"ד גלי בהרב מיארה
ראש ממשלת המעבר   ראש הממשלה החליפי   היועצת המשפטית לממשלה

שלום וברכה,

מיצוי הליכים: הנחיית היועמ"ש"ית בנוגע להסכמים בינלאומיים

מכובדיי,

- א. ביום 14.08.2022 פורסמה הנחיה מטעם היועצת המשפטית לממשלה אשר מספרה 10.300 ועניינה "התקשרות המדינה בהסכמים בין-לאומיים ועבודה משפטית במסגרת גופים בין-לאומיים". ההנחיה נועדה להחליף את הנחית היועץ המשפטי מספר 64.000 מיום 1.8.1972 אשר עניינה "אמנות בינלאומיות".
- ב. על פי ההנחיה החדשה, נעלמה החובה אשר הייתה מצויה בהנחיה הקודמת ונהוגה במדינת ישראל במשך עשרות שנים, להניח אמנות בינלאומיות קודם אשרורן על שולחן הכנסת שבועיים לפני כריתתן. במקום זאת, קובעת ההנחיה החדשה כי היועץ המשפטי של המשרד המוביל, או מי מטעמו, יפנה ליועץ המשפטי של משרד החוץ ולמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט בינלאומי), או מי מטעמו, לשם קבלת אישורם בכתב כי ניתן להביא את ההסכם לאשרור.
- ג. הוצאת ההנחיה בזמן בו מתנהל משא ומתן מול לבנון בנוגע לכריתת הסכם בינלאומי הקובע את גבול קו המים בין ישראל לבין לבנון,¹ מביאה למסקנה המתבקשת לפיה הוצאת ההנחיה באה לפתור בעיות שהתעוררו בנוגע לחתימת ההסכם מול לבנון.

¹ כפי שניתן לראות מפרסומים בנוגע להתקדמות המשא ומתן, הפרסומים סמוכים בתאריכים לפרסום ההנחיה. ראו: ישראל היום, שחר קליימן "המו"מ על הגבול הימי: הפער בין ישראל ללבנון הצטמצם" (1.8.2022) <https://www.israelhayom.co.il/news/world-news/middle-east/article/12609598>; מעריב, אלון בן דוד "גם חיזבאללה מבין: סיכול ההסכם עם ישראל יפגע בבסיסו בחברה בלבנון" (9.9.2022) <https://www.maariv.co.il/journalists/Article-944620>.

ד. הנחית היועצת המשפטית לממשלה, אשר מבטלת את הצורך באשרור הכנסת את ההסכמים הבינלאומיים, ובכך מדירה את הכנסת ככלל מעניין חתימה על הסכמים בינלאומיים, הינה חריגה ואין לה מקבילה בין הדמוקרטיה המערבית, ביניהן ארה"ב, גרמניה, הולנד, צרפת, איטליה ועוד, אשר דורשות את אישור הפרלמנט.²

ה. כך למשל, בסעיף השני לפרק 2 בחוקת ארצות הברית ניתנת לנשיא הסמכות לכרות אמנות בינלאומיות, אך זאת באישור של שני שלישי מחברי הסנאט הנוכחים:

"He shall have power, by and with the advice and consent of the Senate, to make treaties, provided two thirds of the Senators present concur".³

ו. בגרמניה, קבע בית המשפט לחוקה כי יש לערב את בית הנבחרים הגרמני (הבונדסטאג) בשלבי המשא ומתן, ולא רק בתוצאה הסופית, והממשלה מחויבת לספק פרטים אודות שלבי הביניים, זאת כדי לממש את זכות ההשתתפות של הפרלמנט:

"In case of prolonged negotiating processes, the Bundesverfassungsgericht does not consider it sufficient for the Government to inform the Bundestag only in the final outcome of the negotiations."

The Government is rather obliged to provide information on intermediate or partial results in order to empower the Bundestag to exercise its right of participation effectively".⁴

ז. באנגליה, ממנה ירשה מדינת ישראל את שיטת המשפט שלה, אמנם סמכות החתימה על הסכמים נתונה בידי הכתר (דין שלא ניתן לאמץ בישראל, כמדינה דמוקרטית א-מלוכנית), ועם זאת קיים באנגליה ה- Ponsonby Rule כבר משנת 1924, הקובע כי לא ניתן לאשרר אמנה, אלא אם היא הונחה תחילה לבחינה בפני הפרלמנט למשך 21 יום, פורסמה באופן ראוי, ולא הוחלט במשך 21 הימים על ידי אחד מנציגי בתי הפרלמנט, לא לאשרר את האמנה:

"Treaties to be laid before Parliament before ratification"

(1) Subject to what follows, a treaty is not to be ratified unless—

² ראו במאמרה של פרופ' טליה איינהורן, אתר "מידה" (25.8.22)

https://mida.org.il/2022/08/25/%d7%9e%d7%9e%d7%a9%d7%9c%d7%aa-%d7%94%d7%9e%d7%a2%d7%91%d7%a8-%d7%9c%d7%90-%d7%9b%d7%9a-%d7%aa%d7%a9%d7%a0%d7%99/#_edn1

³ Constitution of the United States 1789 art. 2

⁴ Parliament's Role in International Treaties, Deutscher Bundestag 3 (2017) <https://www.bundestag.de/resource/blob/509982/1316a1c42f1a8ee8a04cc65640d8af40/WD-2-038-17-pdf-data.pdf>

- (a) a Minister of the Crown has laid before Parliament a copy of the treaty,
- (b) the treaty has been published in a way that a Minister of the Crown thinks appropriate, and
- (c) period A has expired without either House having resolved, within period A, that the treaty should not be ratified.

⁵ "(2) Period A is the period of 21 sitting days..."

ח. שינוי הנחית היועץ המשפטי לממשלה, באופן שממדר את הכנסת לחלוטין מהליך חתימת הסכמים בינלאומיים, הינו בעל אופי שאינו דמוקרטי ואינו חוקתי בכך שאינו משתף את נבחרי הציבור בהחלטות הוותיקות גורל הקשורות במדינת ישראל, ובאופן שאינו מצוי בדמוקרטיה מערבית מקבילות.

ט. מלבד ההשוואה למדינות אחרות, אף בישראל הצורך באשרור הסכמים על ידי הכנסת הוא נוהג מקובל כבר עשרות שנים. כך אמר היועץ המשפטי לממשלה (כתוארו אז) אליקים רובינשטיין:

"באשר לעצם ההסכם, על פי המצב המשפטי ה'קלאסי', מקובל היה מימים ימימה להביא הסכמים מדיניים בעלי חשיבות לאישור הכנסת, מעבר לאישור הממשלה. כך חיו דעתם היועצים המשפטיים לממשלה".⁶

כן, באפיינו את הדמוקרטיה הישראלית, קבע בית-המשפט העליון כי:

"ההכרעות העקרוניות והמהותיות לחיי האזרחים צריכות להתקבל על ידי הגוף שנבחר על ידי העם לקבל הכרעות אלה. המדיניות של החברה צריכה להתגבש הגוף המחוקק".⁷

י. לא רק זאת, ההנחיה החדשה אף אינה מחייבת ליידע או לפרסם בדבר התנהלותו של משא ומתן (אלא רק לאחר שהסכם כבר נחתם), ובכך הציבור הישראלי ונבחרי אינם מודעים לדבר התנהלותו של הסכם בינלאומי. מה שעלול להביא למצב בו הרשות המבצעת תתנהל ללא שקיפות, ואף תקבל החלטות והסכמים ללא התחשבות בדעת הציבור ונבחרי בכנסת.

יא. הטעם להנחיה החדשה, כפי שנכתב בה הוא: "חל גידול משמעותי במערך ההסכמים הבין-לאומיים בהם מתקשרת המדינה... השינוי שחל באופי ובמספר ההתקשרויות האמורות העלה את הצורך לעדכן את אופן הטיפול בתחום על מנת להתאימו למציאות הדברים כיום."

⁵ Constitutional Reform and Governance Act 2010, part 2 section 20

⁶ היועץ המשפטי (כתוארו אז) אליקים רובינשטיין בתזכיר ששלח לראש הממשלה ושפורסם לעיתונות על ידי לשכת דובר משרד המשפטים (1.1.2001).

⁷ בג"ץ 3267/97 רובינשטיין נ' שר הביטחון, פ"ד נב(5) 481, 508 (1998),

טעם זה אינו מספק בכדי לקבוע הנחיה חריגה מסוגה הממדרת את הכנסת ממעורבות בהסכמים להם השלכות אדירות על מדינת ישראל. ריבוי ההתקשרות בהסכמים בינלאומיים והצורך ביעילות בניהול משא ומתן, אינו תירוץ מספק בכדי לדחוק הצידה את הדמוקרטיה וערכיה.

יב. אשר על כן, הנחיית היועצת המשפטית לממשלה אשר מספרה 10.300 ועניינה "התקשרות המדינה בהסכמים בין-לאומיים ועבודה משפטית במסגרת גופים בין-לאומיים", אינה חוקתית ואינה דמוקרטית, חריגה מסוגה במדינות דמוקרטיות-מערביות, ממדרת את הציבור ונבחריו מהחלטות גורליות למדינת ישראל, סותרת כל עיקרון של שקיפות ואין בה טעם מספק כדי שינוי הדין הנהוג בישראל לפיו הסכמים בינלאומיים מאושרים על ידי הכנסת.

יג. יתר על כן, מפרסומים עולה כי ראש ממשלת המעבר, ח"כ יאיר לפיד בוחן את האפשרות להביא את ההסכם לאישור סודי של הקבינט, בטרם יוצג לציבור, ללא הנחתו על שולחן הכנסת.⁸ לפי תקנון הממשלה, רק במקרים חריגים ניתן לאשר הסכם בינלאומי באישור הקבינט בלבד, ללא חשיפת ההסכם לציבור, זאת כאשר יש טעמים מיוחדים של ביטחון המדינה ו/או יחסי החוץ שלה.

יד. במקרה זה, ישנו חשש כבד כי התכנון לאשר את ההסכם בסודיות, ללא חשיפה לציבור וללא אישור הכנסת, נובע דווקא ממחלוקות פנימיות והחשש של ממשלת המעבר, אשר אינה זוכה לאמון הציבור, כי ההסכם לא יתקבל בכנסת ובעיני הציבור. הפרצה לאישור הסכמים על ידי הקבינט בלבד במקרי חירום, אין מטרתה לעקוף את נבחר הציבור בישראל ואת שקיפות פעילות הממשלה, אלא להגן על המדינה במקרי חירום המצריכים סודיות, שימוש בפרצה זאת כעת הינו חורג ממטרתו.

טו. ככל שלא תבוטל הנחיית היועצת המשפטית לממשלה, וככל שייחתם ההסכם בסודיות על ידי אישור הקבינט בלבד, אנו נעתור לבית המשפט המוסמך.

בכבוד רב ובברכה,

יוסף בן ברוך, ע"ד

⁸ ישראל היום, אריאל כהנא "תוכנית לפיד: להעביר את הסכם הכבול הימי עם לבנון לאישור סודי" (18.9.2022) <https://www.israelhayom.co.il/news/geopolitics/article/13078269>.

נספח 21

לשכת היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, כ"ה אלול תשפ"ב
21 ספטמבר 2022
מס' מסמך: 004-99-2022-013534
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
עו"ד יוסף בן ברוך
legal@lavi.org.il: דוא"ל: באמצעות דוא"ל

שלום רב,

הנדון: הנחיית היועמ"שית בנוגע להסכמים בינלאומיים
סמך: מכתבך מיום 19 ספטמבר 2022

הריני לאשר בזאת כי מכתבך שבנדון התקבל בלשכתנו ביום 19/09/2022.

לאחר עיון בפנייתך היא הועברה לטיפולו של ד"ר גיל-עד נועם - המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט בינלאומי).

לבירור ניתן לפנות לטלפון: 073-3928620.

למען הסר ספק, יובהר כי אין באמור משום חיווי דעה או נקיטת עמדה באשר לפנייה, לגופה.

בכבוד רב,

אוריין מיכאלי שם טוב
ראש לשכת היועצת המשפטית לממשלה

העתק (בצירוף הפניה): ד"ר גיל-עד נועם - המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט בינלאומי).

נספח 22

ירושלים, ד' תשרי תשפ"ג
 יום חמישי 29 ספטמבר 2022

לכבוד: 1. עו"ד גלי בהרב מיארה, היועצת המשפטית לממשלה

באמצעות דוא"ל ופקסימיליה

שלום רב,

הנדון: מו"מ עם לבנון בעניין האזור הכלכלי הבלעדי – דרישה להנחות את הממשלה להימנע מסיום המו"מ ומחתימת ההסכם בתקופת ממשלת מעבר; דרישה להנחות את הממשלה להניח את ההסכם על שולחן הכנסת ודרישה להנחות את הממשלה להימנע מאשרור ההסכם בוועדת השרים לביטחון לאומי

גברתי הנכבדה,

מרשתי, לביא – זכויות אזרח, מנהל תקין ועידוד ההתיישבות, ע"ר 580624724, ייפתה את כוחי לפנות אליך, בהמשך לפנייה אחרת מהיום, כדלקמן:

1. בימים האחרונים רבו הידיעות, כי משא ומתן המתנהל זה תקופה עם לבנון בתיווך אמריקני בעניין מחלוקת על גבולותיו של האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל במימי הים התיכון עומד לפני סיום והצדדים צפויים להגיע להסכמה בקרוב מאוד. לפי פרסום בדף הטוויטר הרשמי של נשיא לבנון, עד סוף השבוע הזה ישראל אמורה להעביר את הצעתה לממשלת לבנון באמצעות המתווך האמריקני. במקביל, לפי הפרסומים, ליום חמישי ה-6 באוקטובר זומנה ישיבת וועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, אשר סדר יומה לא פורסם.

2. במקביל עם התקדמות המו"מ העקיף עם לבנון, פורסמה הנחיית היועצת המשפטית לממשלה מס' 10.300 "התקשרות המדינה בהסכמים בינלאומיים", אשר באה להחליף את הנחיית היועץ המשפטי מס' 64.000, ואשר ממנה באופן תמונה נעלמה החובה להניח את האמנה על שולחן הכנסת שבועיים עובר לאשרורה בממשלה. בד בבד עם פרסום הנחייה החדשה, מאתר משרד המשפטים נעלמה הנחייה 64.000, אשר קבעה במפורש את חובת ההנחה של האמנות על שולחן הכנסת עובר לאשרורן.

3. אם לא די באלה, ב-21 בספטמבר התפרסמה גם ידיעה, לפיה ההסכם עם לבנון יובא לאישור הקבינט המדיני-ביטחוני בלא שיונח תחילה על שולחן הכנסת.¹ העיתונאים אף הוסיפו והעליזו, מפי "גורם מדיני בכיר", כי מתווה זה של אישור ההסכם על-ידי וועדת השרים לביטחון לאומי זכה להסכמתך.

¹ ישראל היום "גורם מדיני מאשר את חשיפת "ישראל היום": ההסכם עם לבנון לא יוצג בטרם ייחתם" (21.9.22).
<https://www.israelhayom.co.il/news/geopolitics/article/13088370>

4. ראשית, כדי להסיר מכשול מן הדרך, אבקש להפנות את תשומת ליבך להחלטת ממשלה 3452 מיום ה-11.07.2011, אשר תיחמה את הגבול הצפוני של האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל. שינוי תוואי הגבול שנקבע בהחלטת ממשלה טעון החלטת ממשלה. כלל הוא במשפט מנהלי, כי שינוי, ביטול או תיקון החלטה – תהא זו תקנה, הוראת מנהל, או כל החלטה מנהלית אחרת, ייעשה באותה דרך בה נתקבלה ההחלטה. כלל זה מעוגן בסעיף 15 לחוק הפרשנות, תשמ"א-1981 ובפסיקת בית המשפט העליון (ר', למשל, ע"א 421/61 מ"י נ' האז, פ"ד טו 2193; יצחק זמיר **הסמכות המנהלית – כרך ב' ההליך המנהלי** (מהדורה שנייה מורחבת, 2011) עמ' 1388-1390; דפנה ברק-ארוז **המשפט המנהלי** (כרך א', 2010) עמ' 380). לכן, וודאי טעה "הגורם המדיני הבכיר" אם הבין מדברייך שניתן לאשרר הסכם המשנה את קו התיחום הצפוני של האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל בים התיכון אך בהחלטת קבינט, ולא בהחלטת ממשלה כדרך שנקבע קו התיחום המקורי. אבקש להעמיד את ה-"גורם המדיני הבכיר" על טעותו ולהבהיר לו, כי בכל מקרה שינוי קו התיחום הצפוני של אזור הכלכלי הבלעדי של ישראל במימי הים התיכון על ידי אישור הסכם צריך לעשות באותה דרך שנעשה התיחום לכתחילה.

5. שנית, וזה העיקר, הממשלה הנוכחית הנה ממשלה יוצאת, המכהנת מכוח האינרציה של עקרון הרציפות סעיף 30 לחוק יסוד: הממשלה, ולא מכוח אמון הכנסת, מכיוון שהכנסת קיבלה חוק לפיזור. באין אמון הכנסת, מרחב שיקול הדעת של הממשלה היוצאת הנו מצומצם ביותר ועליה להקפיד שלא לכבול ידיה של הממשלה הבאה שתיכון לאחר הבחירות לכנסת ה-25. אמנם, בעבר בג"צ אפשר לממשלות מעבר לנהל משאים ומתנים, אך זאת מתוך הנחה ברורה, כי יש בידי הכנסת לקיים פיקוח על הממשלה, בין מכיוון שהכנסת לא התפזרה ואין היא עומדת לפני בחירות (פסק הדין בעניין וייס – בג"צ 5167/00 וייס נ' ראש-הממשלה של מדינת ישראל, נה(2) 455 (2001)) ובין בשל החובה החוקית לקבל את אישור הכנסת לויתורים טריטוריאליים (פסק הדין בעניין לבנת – בג"צ 9202/08 לבנת נ' ראש הממשלה, (פורסם בנבו, 04.12.2008).

6. בענייננו, אם הממשלה היוצאת תאשרר את ההסכם המתגבש עם לבנון, בהנחה שאין חוק סדרי השלטון והמשפט (ביטול החלטת המשפט, השיפוט והמינהל), תשנ"ט-1999 חל עליו (ורחוק אני מלקבל הנחה זו), הרי אין לכנסת שום אפשרות פיקוח על מעשי הממשלה, מכיוון שאין הממשלה מכהנת מכוח אמון הכנסת והכנסת עצמה עומדת לפני בחירות. במצב זה, אין לממשלה לגיטימציה דמוקרטית להתחייב בהסכם שישפיע על שטחו של האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל ועליה להותיר את הסוגיה לממשלה שתקום לאחר הבחירות. אבקש אפוא להנחות את הממשלה להימנע מחתימה ומאשרור ההסכם ביחס לתיחום הגבול הצפוני של האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל בים התיכון.

7. בהקשר זה אבקש להדגיש, כי לא רק אשרור ההסכם עלול להעמיד את הממשלה והכנסת שייבחרו באחד בנובמבר בפני עובדות מוגמרות, אלא גם עצם החתימה על הסכם, אף בלי שיווא לאשרור הממשלה, עלול ליצור עובדות מוגמרות שיכבלו את הממשלה שתבוא מבלי שניתן יהיה להשתחרר מן ההגבלות שתיצור החתימה על ההסכם. אבהיר:

8. בהתאם לסעיף 18 לאמנת וינה בדבר אמנות בינלאומיות (1969), מדינה החותמת על אמנה מחויבת להימנע מצעדים אשר "would defeat the object and purpose of a treaty". ישראל אינה צד לאמנת וינה, ברם דעת רוב המלומדים היא שסעיף 18 לאמנה משקף כלל מנהגי, המחייב גם את המדינות שאינן צד לאמנה. כלומר, אם ממשלת המעבר שאינה נהנית מאמון הכנסת תחתום (בכל צורה שהיא) על הסכם שיש בו כדי לשנות את תחום האזור הכלכלי הבלעדי של ישראל, ממשלה נבחרת שתבוא אחריה, גם אם לא תאשרר את ההסכם, לא תוכל ליתן רישיונות וזיכיונות לניצול משאבי טבע בשטח השנוי במחלוקת, אותו ההסכם מעביר לתחום האזור הכלכלי הבלעדי של לבנון.

9. מן הטעמים האלה, חתימה על הסכם כה חשוב בידי ממשלה שאינה נהנית מאמון הכנסת ואשר אין בידי הכנסת אמצעים אפקטיביים לפקח עליה הנה צעד החורג חריגה בוטה ממתחם הסבירות הצר השמור לפעולותיה של ממשלת מעבר בסמוך לבחירות. אבקשך אפוא להבהיר לממשלה ולראשיה, כי אל להם לחתום, או קל וחומר לאשרר הסכם המשנה את תחום המים הכלכליים של ישראל.

10. מבלי לגרוע מן האמור לעיל, ככל שייחתם ההסכם (בהנחה שהחתימה תיעשה בידי ממשלה נבחרת), הרי לנוכח חשיבותו הרבה של ההסכם והשלכותיו על משק הגז הטבעי ועוצמתה המדינית והכלכלית של ישראל, יש להביא את ההסכם לאישור הכנסת עובר לאשרורו בידי הממשלה. אם ביחס למתווה הגז דעת הרוב בבית המשפט העליון הייתה כי יש לאשרר בכנסת (ר' בג"צ 4374/15 התנועה למען איכות השלטון נ' ראש ממשלת ישראל, (פורסם בנבו 27.03.2016)), הסכם התוחם את גבולותיו של האזור הכלכלי הבלעדי והמשנה את הגבולות שנקבעו בראשונה – קל וחומר יש להביאו לאישור הכנסת. יש להדגיש, בהתאם לסעיף 1 לחוק השטחים התת ימיים, תשי"ג-1953, שטח קרקעית הים באזור הכלכלי הבלעדי הוא "שטח מדינת ישראל" ושינויו באמנה בינלאומית מצריך את אישור הכנסת. המנהג החוקתי מחייב להביא הסכמים בעלי חשיבות לאישור הכנסת. האישור נדרש בין אם חוק סדרי השלטון והמשפט חל על השטח ובין אם לאו. מן הטעמים האלה, אבקשך להבהיר לממשלה, כי במצב המשפטי הקיים עליה להימנע מלחתום ולאשרר כל הסכם עם לבנון שמשנה באופן כלשהו את תחום האזור הכלכלי הבלעדי, וכן כי יש להביא את ההסכם לאישור הכנסת שתבחר ב-1 בנובמבר.

11. ככל שהליכי המשא ומתן, החתימה ואישור ההסכם יימשכו, עמותת לביא תעתור לבג"צ

בכבוד רב ובברכה,

יחזקאל בן, עו"ד

העתקים:

- ח"כ יאיר לפיד, ראש הממשלה ושר החוץ

עמוד 4 מתוך 4